

PSO

Eriksson Anne

03.10.2008

Eduskunta
Suuri valiokunta

Viite

Asia

EU:n sosiaalinen toimintaohjelma

U/E-tunnus:

EUTORI-numero:

Viitaten perustuslain 97 §:ään sosiaali- ja terveysministeriö lähettää kunnioittavasti eduskunnan suurelle valiokunnalle tiedoksi Euroopan komission tiedonannon Uudistettu sosiaalinen toimintaohjelma – Mahdollisuudet, saatavuus ja yhteisvastuu 2000-luvun Euroopassa.

Asiasanat

Hoitaa

Tiedoksi

PSO

Eriksson Anne

03.10.2008

Asia

EU:n sosiaalinen toimintaohjelma

Kokous

Liitteet

Viite

EUTORI/Eurodoc nro:

[VN:n ja EK:n asiankäsittelyjärjestelmän EURODOC:n/EUTORI:n tunnus]

U-tunnus / E-tunnus:

-

Käsittelyn tarkoitus ja käsittelyvaihe:

Komissio on 2.7.2008 antanut tiedonannon ”Uudistettu sosiaalinen toimintaohjelma – Mahdollisuudet, saatavuus ja yhteisvastuu 2000-luvun Euroopassa”. Eduskunnan tiedottaminen.

Asiakirjat:

Komission tiedonanto ”Uudistettu sosiaalinen toimintaohjelma – Mahdollisuudet, saatavuus ja yhteisvastuu 2000-luvun Euroopassa”, 2.7.2008 COM(2008) 412 sekä liiteasiakirjat SEC(2008)2156 ja SEC(2008)2157

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely:

Tiedonannossa mainittujen tulevien toimenpiteiden oikeusperustana ovat mm:

Yhteistyö sosiaalisen suojelun edistämiseksi, SEY , artikkelit 143-145

Avoimen koordinaation menetelmä

Yhteispäätösmenettely, SEY, artikla 251

Työelämä ja sosiaalinen dialogi, SEY, artikkelit 136-140

Kansanterveys, SEY, artikla 152

Tasa-arvo, SEY, artikkelit 2, 3, 13, 137 ja 141

Käsittelijä(t):

Anne Eriksson, neuvotteleva virkamies, STM, puh. 16073187

Päivi Mäntylä, kulttuurisihteeri, OPM, puh. 16077406

Venja Lehtikari, ylitarkastaja, TEM, puh. 010 6063265

Suomen kanta/ohje:

Suomi pitää myönteisenä uudistetun sosiaalisen toimintaohjelman tapaa koota yhteen komission sosiaalipoliittinen työ ja tukee tavoitetta korostaa sosiaalipolitiikan merkitystä ja lisätä sen näkyvyyttä Euroopassa.

Suomi pitää myös myönteisenä uudistetun sosiaalisen toimintaohjelman laaja-alaista lähestymistapaa, joka kokoaa monipuolisesti sosiaalisen eri sektoreiden toimet yhteen ja toteaa, että toimenpiteiden keskinäisen linkittäminen sekä komission sisäinen yhteistyö ohjelman tavoitteiden ja toimenpiteiden toteuttamiseksi on tärkeää. Ohjelman laaja-alaisuus tekee siitä yhteiskuntapoliittisesti merkittävän. Siitä huolimatta on todettava, että toimintaohjelmassa esitetyt asiat ovat kansallisesti merkitykseltään erilaisia.

Ohjelman painopistealueet perustuvat aiemmin tehtyyn työhön lasten ja nuorten aseman parantamiseksi, köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen vähentämiseksi sekä liikkuvuuden ja terveen elämän edistämiseksi.

Suomi pitää jatkuvuuden turvaamista hyvänä, haluaa korostaa ennalta ehkäisevien toimien merkitystä erityisesti lasten ja nuorten kohdalla, pitää tärkeänä sukupuolten välisen tasa-arvon edistämistä ja tukee syrjimättömyyttä koskevan uuden painopistealueen esille nostamista. Euroopan unioni voi toimia syrjimättömyyden edelläkävijänä. Suomi haluaa kuitenkin tässä vaiheessa todeta ohjelman erilaisia ulottuvuuksia: liikkuvuuden edistämisen yhteydessä on kiinnitettävä huomiota ympäristövaikutuksiin ja toisaalta väestön ikääntyminen ei ole vain kustannustekijä, sillä ikääntyneillä on merkittävästi ostovoimaa.

Koska sosiaalipoliittinen uudistamistyö edellyttää pitkäjännitteisyyttä, Suomi pitää tärkeänä, että komission toimikauden päättymisen ei keskeytä aloitettua työtä, vaan että keskustelu EU:n työ- ja sosiaalipolitiikan haasteista jatkuu uuden komission kaudella.

Suomi vielä ei tässä vaiheessa ota yksityiskohtaisesti kantaa sosiaalisessa toimintaohjelmassa ehdotettuihin toimenpiteisiin, vaan kannanmuodostus tapahtuu yksittäisten asioiden tai asiakokonaisuuksien tullessa tavanomaiseen käsittelyyn.

Pääasiallinen sisältö:

Komission tiedonanto ”Uudistettu sosiaalinen toimintaohjelma - Mahdollisuudet, saatavuus ja yhteisvastuu 2000-luvun Euroopassa” on yhteenveto komission suunnittelemista lähivuosien toimista EU:n sosiaalisen ulottuvuuden vahvistamiseksi. Ohjelma täydentää Lissabonin strategiaa ja on laaja-alainen sisältäen mm. työmarkkinapolitiikkaa, koulutusta, terveyttä, maahanmuuttoa ja kulttuurien välistä vuoropuhelua käsitteleviä kysymyksiä. Ohjelmassa otetaan huomioon komission keväällä 2007 käynnistämän Euroopan sosiaalista todellisuutta ja sosiaalisen kehityksen tulevaisuutta koskevan avoimen kuulemismenettelyn vastaukset. (Suomi antoi oman vastauksensa komissiolle 15.2.2008.) Ohjelmassa esitetään myös konkreettisia toimenpiteitä marraskuussa 2007 annetun tiedonannon ”Mahdollisuudet, saatavuus ja solidaarisuus: kohti uutta sosiaalista näkemystä 2000-luvun Eurooppaa varten” prioriteettien toteutumiseksi.

Asiakirja jakautuu kuuteen lukuun, jotka ovat: johdanto, Euroopan sosiaalinen ulottuvuus, sosiaalisen toimintaohjelman tavoitteet, ohjelman prioriteetit, ohjelman välineet sekä johtopäätökset.

Komission mukaan Eurooppaa yhdistävät yhteiset sosiaaliset arvot ja eurooppalainen identiteetti ja EU on sitoutunut ihmisoikeuksiin perustuvan sosiaalisen mallin kehittämiseen. EU:n politiikoilla, muun muassa Lissabonin strategialla, koheesiopolitiikalla ja yhtenäismarkkinoilla, on sosiaalinen ulottuvuus, jota tällä toimintaohjelmalla halutaan vahvistaa. Tiedonanto korostaa, että EU:ta kehitettäessä on otettava huomioon globalisaatio, nopea teknologinen kehitys, demograafiset muutokset, maahanmuutto ja kotouttaminen sekä ilmastomuutoksen aiheuttamat uhat ja muutostarpeet.

Sosiaalinen toimintaohjelma rakentuu kolmelle toistensa kanssa vuorovaikutuksessa olevalle ja samanarvoiselle tavoitteelle:

- 1) Mahdollisuuksien (possibility) luominen: Mahdollisuuksia voidaan luoda edistämällä nykyistä useampien ja parempien työpaikkojen luomista ja edistämällä liikkuvuutta. Yksilöt ovat keskenään samanarvoisia ja sekä suora että epäsuora syrjintä on torjuttava.
- 2) Saatavuuden (access) mahdollistaminen: Ihmisten lähtökohdat ovat hyvin erilaiset, minkä vuoksi heikossa asemassa olevien mahdollisuuksia on tuettava. On varmistettava, että hyvätasoinen koulutus, terveyspalvelut ja muut palvelut tukevat eriarvoisuuden poistamista ja ovat kaikkien kansalaisten saatavilla koko elinajan. Koulutuksella ja osaamisen kehittämällä on tuettava ihmisten sopeutumista muutoksiin.
- 3) Yhteisvastuun (solidarity) osoittaminen: Eurooppalaiset ovat sitoutuneet sosiaalisen solidaarisuuteen hyvä- ja huono-osaisten kesken, sukupolvien kesken, alueiden kesken sekä varakkaiden ja vähävaraisten jäsenvaltioiden kesken. Todellinen mahdollisuuksien tasa-arvo rakentuu saatavuudelle ja solidaarisuudelle.

Toimet näiden tavoitteiden saavuttamiseksi ovat pääasiassa jäsenmaiden vastuulla, minkä vuoksi toimintaohjelma keskittyy aloihin, joilla EU:n toimet voivat luoda lisäarvoa. Painopisteitä ovat lapset ja nuoret, ihmisiin investointi, liikkuvuuden edistäminen, eliniän piteneminen ja nykyistä terveempänä eläminen, köyhyyden ja syrjäytymisen torjuminen, syrjimättömyys sekä samojen tavoitteiden toteuttaminen EU:n kansainvälisissä yhteistyösuhteissa.

Komissio haluaa nostaa esiin seuraavat prioriteetit ja toimenpiteet:

- 1) **Lapset ja nuoret.** EU:n alueella elää miljoonia köyhyysuhan alla eläviä lapsia. Komissio kantaa myös huolta lasten ja nuorten akateemisesta alisuoriutumisesta, minkä vuoksi tarvitaan välittömiä toimenpiteitä katkaisemaan lasten syrjäytymisen.. Nuorisotyöttömyys on ratkaistava ja nuoria on kannustettava hankkimaan erilainen ja vanhempiaan korkeampi taitotaso.

Suunnitellut toimenpiteet:

- Tiedonanto kouluopetuksesta
 - Vihreä kirja maahanmuuttajalasten koulutuksesta
 - Tiedonanto avoimen koordinaation menetelmän kehittämisestä nuorten aseman parantamiseksi keskittyen erityisesti nuoriin, joilla on muita nuoria vähemmän mahdollisuuksia.
 - Kattava, määrällisiin tavoitteisiin perustuva lähestymistapa lapsiköyhyyteen.
- 2) **Investoiminen ihmisiin, nykyistä useampiin ja parempiin työpaikkoihin, uusiin taitoihin.** Uusi sosiaalinen toimintaohjelma on olennainen osa Lissabonin strategiaa ja EU:n kestävä kehityksen strategiaa. Hyvinvoinnin edistämiseksi on tuettava

taloudellista kasvua ja työpaikkojen syntymistä. Talouden tasapaino on hyvinvoinnin perusta. Työ on tehokkain keino selviytyä köyhyydestä.

Suunnitellut toimenpiteet:

- Yritysneuvostodirektiivin muutosehdotus, jolla pyritään parantamaan työmarkkinaosapuolten välistä vuoropuhelua rakennemuutoksissa. Toimintaohjelman liiteasiakirjat käsittelevät mm. rakennemuutoksiin varautumista ja ylikansallisia työehtosopimuksia.
- Globalisaatorahastoa koskeva raportti, jossa tarkastellaan rahaston ensimmäistä toimintavuotta ja pyritään selkeyttämään sen toimintaa.
- Aloite uudesta osaamisesta uusia työpaikkoja varten. Siinä esitetään arvio vuoteen 2020 tarvittavista osaamistarpeista sekä selvitetään jäsenvaltioiden ja EU:n ennakointivälineitä. Pyrkimys on parantaa työllisyys- ja koulutuspolitiikan välistä synergiaa.
- Päivitetty strategia eurooppalaisesta koulutuspoliittisesta yhteistyöstä.
- Tiedonanto monikielisyudesta EU:ssa.

3) Liikkuvuus. Ihmisten vapaa liikkuvuus luo mahdollisuuksia kansalaisille ja on merkittävä talouden kasvun ja kilpailukyvyn näkökulmasta.

Suunnitellut jatkotoimet:

- Keskustelufoorumi hyvistä käytännöistä sosiaalisten oikeuksien turvaamiseksi työvoiman liikkuvuuden lisääntyessä.
- Ns. viidennen vapauden eli tiedon vapaan liikkuvuuden kehittäminen ja erityisryhmien, kuten tutkijoiden, yrittäjien, nuorten henkilöiden liikkuvuuden edistäminen. Ammattipätevyysdirektiivin implementointi halutaan varmistaa. (Suomi on jo implementoinut.)

4) Nykyistä pidempi ja terveempi elämä. Ikääntyvään yhteiskuntaan tulee varautua kaikin mahdollisin keinoin, kuten ikääntyvien elämää parantavalla informaatioteknologialla, tutkimuksella, terveydenhuollon ja eläkejärjestelmien kehittämisellä siten, että varmistetaan kestävä julkinen talous.

Suunnitellut toimenpiteet:

- Direktiivi potilaiden oikeuksista rajat ylittävässä terveydenhuollossa sekä suositus sähköisten potilasasiakirjojen yhteensopivuudesta.
- Tiedonanto toimenpiteistä, joilla varaudutaan ikääntyvän väestön tarpeisiin. Lisäksi komissio rahoittaa 600 miljoonalla ohjelmaa, jossa informaatio- ja kommunikaatiotekniikalla pyritään tukemaan ikäihmisten itsenäistä elämää (AAL)
- Päivitetään raportti väestön ikääntymisen vaikutuksista julkisille menoille.
- Tiedonanto terveyseroista.
- Tiedonanto ja suositus potilasturvallisuudesta ja terveystalouden laadusta
- Vihreä Kirja EU:n terveydenhuollon työvoimasta.

5) Köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjuminen. Noin 78 miljoonaa eurooppalaista elää köyhyysuhan alaisena. Köyhyys uhkaa erityisesti työttömiä, vammaisia henkilöitä, vanhuksia, ja iäkkäitä naisia.

Suunnitellut toimenpiteet:

- Annetaan ensimmäinen joka toinen vuosi julkaistava raportti yleishyödyllisistä sosiaalipalveluista.

- Suositus aktiivisesta osallisuudesta. Vuosi 2010 on eurooppalaisen köyhyyden ja syrjäytymisen teemavuosi.
- Ruoka-apuohjelman uudistaminen.
- Aloitteet digitaalisen luku- ja kirjoitustaidon parantamiseksi ja informaatioyhteiskunnan saavutettavuuden kehittämiseksi.

6) Syrjimättömyyden edistäminen. Syrjinnän torjuminen ja sukupuolten välisen tasa-arvon edistäminen vaatii systemaattista ja pitkäjännitteistä työtä. Osana tätä työtä EU:n lainsäädäntö on merkittävä väline.

Suunnitellut toimenpiteet:

- Uskonnon, vammaisuuden, iän tai seksuaalisen suuntautumisen perusteella tapahtuvan syrjinnän torjumista koskeva direktiivi. Direktiivillä on tarkoitus edistää tasavertaista kohtelua työelämän ulkopuolella. Komission jatkaa myös muilla kuin lainsäädännöllisillä toimenpiteillä tasa-arvon edistämistä yhteistyössä jäsenmaiden, kansalaisyhteiskunnan ja työmarkkinajärjestöjen kanssa.
- Raportti EU:n välineistä ja toimenpiteistä Euroopan romaniväestön tilanteen parantamiseksi.
- Sukupuolinäkökulman valtavirtaistamisen toimeenpaneminen kaikissa EU:n politiikoissa ja toiminnoissa ja erityisesti niissä, jotka uudistettu sosiaalinen toimintaohjelma kattaa.
- Raportti sukupuolten välisen tasa-arvon etenemissuunnitelman toimeenpanosta, arvio ja seurantastrategian laatiminen.
- Lainsäädäntöehdotukset koskien työ- ja yksityiselämän yhteensovittamista, vanhempainvapaajärjestelyjä parantamalla sekä raskaana olevien, vastasyntyneiden ja imettävien työntekijöiden asemaa.
- Komissio työskentelee myös sukupuolten välisen palkkaerojen poistamiseksi.
- Raportti päivähoidon saatavuudesta.
- Avoimen koordinaation menetelmää tullaan käyttämään naisten köyhyysriskin vähentämiseen, erityisenä kohderyhmänä ovat ikääntyneet naiset.
- Toimet naisten yrittäjyyden kannustamiseksi.

7) Maailmanlaajuinen mahdollisuuksien, saatavuuden ja solidaarisuuden edistäminen. Tiedonannon mukaan EU on merkittävä tekijä kansainvälisessä yhteistyössä ja tavoitteena on edistää työsuojelua sekä suojella kuluttajia ja ympäristöä. Komissio lupaa edistää globalisaation sosiaalista ulottuvuutta kauppa- ja kehitysyhteistyöpolitiikassa. EU sisällyttää kolmansien maiden kanssa tehtäviin sopimuksiin ihmisarvoisen työn periaatteen ja sosiaaliset aiheet.

Suunnitellut toimenpiteet

- Ihmisarvoisen työn toimintaohjelman edistäminen yhteistyössä Kansainvälisen työjärjestön (ILO) ja muiden toimijoiden kanssa.
- Yritysten sosiaalista yhteisvastuuta koskevien kansainvälisesti sovittujen välineiden edistäminen.

Välineet toimintaohjelman toteuttamiseksi

Lainsäädäntö on väline kehittää EU:n sosiaalista ulottuvuutta, mutta sen käyttö edellyttää laajaa yhteisymmärrystä ja olemassa olevan lainsäädännön täytäntöönpanoa.

Avoimen koordinaation menetelmä auttaa jäsenmaita muodostamaan yhteisen näkemyksen haasteista ja luo halukkuutta toimia yhdessä, oppia toisiltaan, luo dynamiikkaa uudistusten implementointiin, edistää tietoon perustuvaa politiikan tekemistä sekä lisää avoimuutta ja osallistumista. Komission tiedonannon mukaan

tulokset, joita on saatu avoimen koordinaation menetelmässä sosiaalisen suojelun ja sosiaalisen osallisuuden alueilla, jotka eivät suoranaisesti kuulu yhteisön toimivaltaan, osoittavat, että kyseinen prosessi on tärkeä täydennys EU-lainsäädännölle. Määrälliset tavoitteet ja indikaattorit ovat komission mukaan osoittautuneet välttämättömiksi, kun on haluttu vahvistaa ja seurata edistystä sekä EU- että kansallisella tasolla.

EU-rahoituksella (mm. rakennerahastot, PROGRESS, globalisaatorahasto) voidaan merkittävästi edistää mahdollisuuksien, saatavuuden ja solidaarisuuden politiikkaa vahvistamalla sekä kilpailukykyä että sosiaalista koheesiota.

Sosiaalisella dialogilla on keskeinen asema EU:n päätöksenteossa. Komissio kehottaa työmarkkinaosapuolia käyttämään täysin hyväksi sosiaalisen dialogin tarjoamat mahdollisuudet ja jatkaa dialogin helpottamiseen tähtääviä toimia.

Osallistumisella, dialogilla ja kommunikaatiolla Euroopan instituutiot, jäsenvaltiot, alueelliset ja paikalliset toimijat ja erilaiset asianosaiset voivat saavuttaa asetetut tavoitteet. Tässä yhteydessä vapaaehtoisjärjestöjen, kolmannen sektorin merkitys on suuri, minkä vuoksi komissio jatkaa niiden tukemista. Kulttuurien välisen dialogin vuoden 2008 tulokset on otettava käyttöön ja komissio etsii keinoja kansalaisten ja eri asianosaisten kytkemiseksi uudistetun sosiaalisen toimintaohjelman toimeenpanoon.

Komission johtopäätökset

Uudistettu sosiaalinen toimintaohjelma on vastaus nykyiseen sosiaaliseen todellisuuteen ja täydentää Lissabonin strategiaa. Se osoittaa, että eurooppalaiset arvot ovat EU-politiikkojen ytimessä ja niillä voidaan vastata globalisaation haasteisiin. Tavoitteena on tehdä unionista taloudellisesti vahva ja sosiaalisesti vastuullinen ja turvallinen. Toimintaohjelmaa ja sen sisältämiä toimenpiteitä arvioidaan Lissabonin strategian yhteydessä vuoden 2010 jälkeen.

Kansallinen käsittely:

Koulutusjaosto 9.9.2008

Työllisyysjaosto 19.9.2008

Sosiaali- ja työministeriö 19.9.2008

Eduskuntakäsittely:

Käsittely Euroopan parlamentissa:

-

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema:

-

Taloudelliset vaikutukset:

-

Muut mahdolliset asiaan vaikuttavat tekijät:

-

Asiasanat	sosiaalinen suojele, sosiaalipalvelut, sosiaalipolitiikka, sosiaaliturva
Hoittaa	STM, TEM
Tiedoksi	EUE, OPM, SM, UM, VM, VNEUS, YM

FI

FI

FI

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 2.7.2008
KOM(2008) 412 lopullinen

**KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE,
EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE SEKÄ ALUEIDEN
KOMITEALLE**

**Uudistettu sosiaalinen toimintaohjelma:
mahdollisuudet, väylät ja yhteisvastuu 2000-luvun Euroopassa**

{ SEK (2008) 2156 }
{ SEK(2008) 2157 }
{ SEK(2008) 2178 }
{ SEK(2008) 2184 }

SISÄLLYSLUETTELO

1.	Johdanto	3
2.	Euroopan sosiaalinen ulottuvuus – aika uudistaa ja elvyttää.....	4
3.	Uudistettu mahdollisuuksien, väylien ja yhteisvastuun sosiaalinen toimintaohjelma: päämäärät	6
4.	Uudistettu mahdollisuuksien, väylien ja yhteisvastuun sosiaalinen toimintaohjelma: ensisijaiset tavoitteet	7
4.1	Lapset ja nuoret – huomisen Eurooppa.....	7
4.2	Panostaminen ihmisiin, uusiin ja parempiin työpaikkoihin ja uusiin taitoihin	8
4.3	Liikkuvuus.....	10
4.4	Pidempi ja terveempi elämä	12
4.5	Köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjunta.....	13
4.6	Syrjinnän torjunta.....	14
4.7	Mahdollisuudet, väylät ja yhteisvastuullisuus maailmanlaajuisesti.....	16
5.	Uudistettu mahdollisuuksien, väylien ja yhteisvastuun sosiaalinen toimintaohjelma: välineet	16
5.1	EU:n lainsäädäntö	17
5.2	Sosiaalinen vuoropuhelu	17
5.3	Avoin koordinoitimenetelmä	18
5.4	EU:n rahoitus	19
5.5	Kumppanuus, vuoropuhelu ja viestintä.....	19
5.6	Mahdollisuuksien, väylien ja yhteisvastuun edistämisen varmistaminen kaikessa EU:n politiikassa	20
6.	Päätelmät	20

1. Johdanto

Teknologian kehittyminen, globalisaatio ja väestön ikääntyminen muuttavat Euroopan yhteiskuntia. Viime aikoina muutoksen vauhti on kiihtynyt. Eurooppalaiset elävät pidempään ja terveempinä, ja perhe-elämän muodot sekä työnteon mallit uudistuvat. Arvot ja sukupolvien väliset suhteet ovat muuttumassa. Eurooppalaisille avautuvat ennennäkemättömät mahdollisuudet, heillä on enemmän valinnanvaraa ja heidän elinolonsa kohentuvat. Euroopan unioni on osaltaan vaikuttanut näiden mahdollisuuksien luomiseen edistämällä työllisyyttä ja liikkuvuutta etenkin Lissabonin kasvu- ja työllisyysstrategian, markkinoiden lisääntyvän yhdentymisen ja makrotaloudellisen vakauden kautta.

Samaan aikaan todellisuudella on edelleen synkät puolensa: liian monet eivät osallistu työelämään tai ovat työttöminä ja liian monet nuoret jättävät koulun kesken, minkä seurauksena edelleen liian monet – etenkin lapset ja vanhuksat – elävät köyhyydessä ja sosiaalisesti eristyneinä. Uusiakin kysymyksiä on noussut esiin – ikääntyvä ja vauraampi väestö johtaa huollettavien vanhusten määrän kasvuun ja elintasosairauksiin (lihavuus, stressi). Näiden laaja-alaisen yhteiskunnallisten muutosten lisäksi vuoden 2008 tapahtumiin on kuulunut maailmanlaajuinen talouden hidastuminen, lisääntyvä kilpailu hupenevista luonnonvaroista, kuten ruoasta ja energiasta, sekä rahoitusmarkkinoiden jatkuva käymistila. Vaikka EU:n talous terveen perustansa ansiosta kestänee hyvin nämä ulkoiset iskut, viimeaikainen kehitys, kuten dramaattisesti kohonneet ruoan ja öljyn hinnat, antaa syytä huoleen. Tämä kehitys vaikuttaa kohtuuttomasti juuri köyhiin. Lisäksi vaikka mielipidemittaukset osoittavat, että eurooppalaiset ovat yleisesti ottaen tyytyväisiä elämänlaatuunsa, he ovat huolissaan tulevaisuudesta ja pelkäävät, että heidän lastensa osa tulevina vuosina on huonompi.

Sosiaalipolitiikan on **pysyttävä** muuttuvan todellisuuden **tasalla** – sen on oltava joustavaa ja reagoitava muutoksiin. Kaikkien hallinnon tasojen on vastattava tähän haasteeseen.

Sosiaalialan toimet ovat ensisijaisesti jäsenvaltioiden vastuulla, ja ne on toteutettava lähellä kansalaisia valtakunnallisella ja alueellisella tasolla. Euroopan unionin valtuudet ja vastuu sosiaalialalla ovat rajalliset. Yhteisten arvojensa ja sääntöjensä sekä yhteisvastuullisuusmekanismien ansiosta EU:lla on kuitenkin ainutlaatuiset edellytykset toimia yhteistyössä jäsenvaltioiden ja sidosryhmien kanssa etenkin globalisaation ja teknologian mukanaan tuoman yhteiskunnallis-taloudellisen muutoksen hallitsemiseksi. EU on viimeisten viidenkymmenen vuoden ajan onnistunut vastaamaan ilmaantuneisiin sosiaalisiin haasteisiin tukemalla kasvua ja työpaikkojen luomista terveissä makrotaloudellisissa puitteissa, edistämällä naisten ja miesten tasa-arvoa, torjumalla syrjintää, vaalimalla työmarkkinaosapuolten kumppanuutta, parantamalla työoloja ja turvaamalla sosiaalista yhteenkuuluvuutta puuttamalla alueelliseen eriarvoisuuteen ja tukemalla sopeutumista taloudellisiin muutoksiin.

Nyt haasteena on hyödyntää tätä vakaata pohjaa toteuttamalla **uudistettua sosiaalista toimintaohjelmaa**. Perustavoitteet on määritelty perustamissopimuksessa. Tavoitteisiin pääsemiseksi käytettävät keinot on kuitenkin uudistettava. Toimissa on keskityttävä **voimaannuttamaan yksilöitä ja suomaan heille tilaisuuksia** toteuttaa mahdollisuuksiaan sekä samalla auttamaan niitä, jotka eivät tähän kykene.

Tämä toimintaohjelma ei voi rajoittua pelkästään perinteisen sosiaalipolitiikan alueelle; sitä on toteutettava **kautta yhteiskunnan useilla eri aloilla** ja sen on oltava moniulottuvuudellinen

ja katettava suuri joukko aloja työmarkkinapolitiikoista koulutukseen, terveydenhuoltoon, maahanmuuttoon ja kulttuurien väliseen vuoropuheluun. Todellisuudessa EU:n ja kansallisen tason talous- ja sosiaalialan toimet tukevat ja täydentävät toisiaan. Siksi tämä uudistettu sosiaalinen toimintaohjelma on täysin Lissabonin kasvu- ja työllisyysstrategian linjoilla ja tukee sitä.

Tässä tiedonannossa esitetyn uudistetun sosiaalisen toimintaohjelman perustana ovat **mahdollisuudet, väylät ja yhteisvastuu**. Mahdollisuuksien synnyttäminen edellyttää jatkuvia ponnistuksia uusien ja parempien työpaikkojen luomiseksi ja hyvinvoinnin lisäämiseksi. Se merkitsee esteiden poistamista, liikkuvuuden edistämistä, syrjinnän torjuntaa, naisten ja miesten tasa-arvon vaalimista, perheiden tukemista sekä sosiaalisen syrjäytymisen uusiin muotoihin puuttumista. Yksilöt tarvitsevat väyliä, joiden kautta käyttää hyväkseen mahdollisuuksia – väyliä koulutukseen, terveydenhoitoon ja yleishyödyllisiin sosiaalipalveluihin. Heidän tulee voida osallistua aktiivisesti ja kotoutua yhteiskuntaan, jossa elävät. Yksilöt ja alueet, jotka eivät selviydy ja jäävät jälkeen nopeassa muutosvauhdissa, tarvitsevat tukea. Siksi uudistettu sosiaalinen toimintaohjelma sisältää myös yhteisvastuun – köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjuntaan tähtäävän työn lisäämisen ja uusien tapojen etsimisen yksilöiden auttamiseksi sopeutumisessa globalisaatioon ja teknologian muutoksiin. Jotta EU pystyisi tähän, siltä edellytetään innovatiivisuutta poliittisten puitteiden laatimisessa, lainsäädännössä ja ihmisten kokoamisessa yhteen vaihtamaan hyviä käytäntöjä ja ideoimaan uusia lähestymistapoja.

Uudistetussa sosiaalisessa toimintaohjelmassa on otettu huomioon tulokset, jotka saatiin komission vuonna 2007 käynnistämästä laajasta julkisesta kuulemisesta¹ Euroopan muuttuvan ”yhteiskunnallisen todellisuuden” kartoittamiseksi. Siinä esitetään joukko konkreettisia toimia ensisijaisilla aloilla, jotka tuotiin esille Euroopan komission hiljattaisessa tiedonannossa *Mahdollisuudet, väylät ja yhteisvastuu: 2000-luvun Euroopan uusi sosiaalinen visio*².

2. Euroopan sosiaalinen ulottuvuus – aika uudistaa ja elvyttää

Yhteiset sosiaaliset arvot kuuluvat luonnollisena osana eurooppalaisten identiteettiin, ja ne ovat toimineet perustana Euroopan yhdentymiselle alusta lähtien. EU:n politiikoilla on selkeä sosiaalinen ulottuvuus, ja niillä saavutetaan myönteisiä sosiaalisia vaikutuksia: Lissabonin strategia on osaltaan edistänyt uusien ja parempien työpaikkojen luomista. Euroopan talous- ja rahaliitto sekä euro ovat turvanneet hintojen vakauden ja edistäneet työpaikkojen luomista ja vakaata kasvua. Koheesio-politiikoilla on tuettu EU:n alikehittyneitä alueita ja vähäosaisia ryhmiä. Yhtenäismarkkinat ovat luoneet mahdollisuuksia ja ottaneet samalla huomioon markkinoiden avautumisen sosiaalisen vaikutuksen ja reagoineet siihen. EU:n työllisyys- ja sosiaalipolitiikkojen avulla on kehitetty työoloja, kuten työterveyttä ja -turvallisuutta, edistetty yhtäläisiä mahdollisuuksia ja sosiaalista osallisuutta sekä torjuttu syrjintää, rasismia ja muukalaisvihaa.

Perättäisissä laajentumisissa, joiden myötä Euroopan unioni on ottanut vastaan uusia jäsenvaltioita, on saavutettu erinomaisia tuloksia demokratian ja perusoikeuksien lujittamisessa ja koko EU:n vaurauden vahvistamisessa. Euroopan lähihistoria on heijastellut ”sosiaalisen lähentymisen” prosessin onnistumista unioniin liittyneiden jäsenvaltioiden

¹ Katso http://ec.europa.eu/citizens_agenda/social_reality_stocktaking/index_en.htm.

² KOM(2007) 726, 20.11.2007.

talousjärjestelmien lujittuessa, vaikkakin tämä prosessi on edelleen kesken. Euroopan normeilla ja EU:n säännöillä ja ohjeilla on ollut osuutensa tähän prosessiin. Nämä lähentymisen saavutukset todistavat Euroopan yhteisten sosiaalisten arvojen voimasta ja EU:n kyvystä tukea niiden kehittymistä. Laajentumisen avulla on siis onnistuttu levittämään yhtäläisiä mahdollisuuksia kautta koko mantereen.

Euroopan sosiaaliset perustavoitteet eivät ole muuttuneet: se on edelleen vahvasti sitoutunut harmonisiin, yhtenäisiin ja osallistaviin yhteiskuntiin, joissa kunnioitetaan perusoikeuksia ja jotka toimivat terveen sosiaalisen markkinatalouden pohjalta. Tämä on tuotu selkeästi esiin unionin tavoitteissa ja Euroopan unionin perusoikeuskirjassa.

Viimeaikainen kehitys kuitenkin edellyttää keinojen, ei päämäärien, nopeaa uudelleenarviointia. Nykyhetken merkittävin muokkaava voima on **globalisaatio**.

Se tuo tullessaan ratkaisevia muutoksia sekä Euroopan sosiaalisen toimintaohjelman perusteisiin että painopisteisiin. Edellisen sukupolven aikana sosiaalinen ulottuvuus otti huimia harppauksia eteenpäin Euroopan yhtenäismarkkinoiden laajentuessa ja syventyessä. Sosiaalinen toimintaohjelma suunniteltiin 1980-luvulla keinoksi varmistaa mukautuminen teollisuuden rakennemuutokseen, jota vuoden 1992 toimintaohjelma käsitteli. Tuolloin keskeistä oli työllisyyden suojeleminen ja tarve tukea rakennemuutosta varmistamalla työmarkkinaosapuolten yksimielisyys. Nyt tarvitaan paljon laajempaa sosiaalista toimintaohjelmaa, joka antaa Euroopalle tilaisuuden käyttää täysimittaisesti hyväkseen globalisaation tuomia mahdollisuuksia, auttaa kansalaisia sopeutumaan muuttuvaan todellisuuteen ja osoittaa yhteisvastuullisuutta niitä kohtaan, joiden osalta muutoksilla on kielteisiä vaikutuksia.

Yhdessä globalisaation kanssa nopea **teknologian muutos** vaikuttaa laaja-alaisesti yhteiskuntaan ja syvästi sosiaalipolitiikkoihin.³ Se lisää taitojen kysyntää ja leventää kuilua ammattitaitoisten ja ammattitaidottomien välillä. Ammattitaidottomien työntekijöiden keskimääräinen työttömyysaste on noin 10 prosenttia, kun taas lukiotason koulutuksen hankkineiden vastaava osuus on 7 prosenttia ja korkea-asteen koulutuksen suorittaneiden 4 prosenttia. Pitkällä aikavälillä tärkein yhteiskunnallinen kysymys on, miten yksilöt parhaiten saavat oikeanlaisen ammattitaidon, joka tarjoaa heille paremmat mahdollisuudet nykypäivän taloudellisessa tilanteessa työntekijöinä, yrittäjinä ja kuluttajina. Tässä ei ole kyse vain perinteisestä ammattikoulutuksesta. Kyse on siitä, minkälaisia taitoja ja minkälaista osaamista uudentyyppisessä taloudessa tarvitaan ja miten kansalaiset varustetaan taidoilla, jotka auttavat heitä menestymään. Siksi EU panostaa voimakkaasti taitojen kehittämiseen, tukee tehokkaampien ja kestävämpien työmarkkinoiden ja sosiaalijärjestelmien kehittämistä, yhdistää joustavuuden ja turvallisuuden sekä edistää liikkuvuutta koulutuksessa ja jatkokoulutuksessa sekä tiedon ja innovaatioiden alalla.

Väestömuutos on voimakas yhteiskunnallinen muutos, johon on reagoitava innovatiivisilla politiikoilla. Elinajan odotteen kasvaminen kuuluu Euroopan suurimpiin saavutuksiin. Laskevaan syntyvyyteen yhdistyneenä Euroopan väestön ikääntyminen kuitenkin edellyttää suuria muutoksia siinä, miten elämme, teemme työtä ja valmistaudumme eläkevuosiin. Väestömäärän ikäryhmässä 15–64 ennustetaan supistuvan 48:aan miljoonaan vuoteen 2050

³ Katso myös mukana seuraava komission yksiköiden valmisteluasiakirja ”A renewed social agenda for Europe: Citizens Wellbeing in the Information Society” (Uudistettu sosiaalinen toimintaohjelma Euroopalle: kansalaisten hyvinvointi tietoyhteiskunnassa).

mennessä, ja samaan aikaan huoltosuhde kaksinkertaistuu⁴. Julkisissa sosiaalimennoissa tarvitaan joustavaa sopeutumista, jossa otetaan huomioon Euroopan väestön ikääntyminen ja muuttuvat työnteon mallit. Hyvinvointijärjestelmien tehokkuuden ja toimivuuden vahvistaminen etenkin parempien kannusteiden, paremman hallinnon ja arvioinnin sekä meno-ohjelmien priorisoinnin avulla tulee pitkällä aikavälillä olemaan ratkaisevan tärkeää Euroopan yhteiskunnallisten mallien rahoituksen kestävyysvarmistamiseksi. EU tekee yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa yhteisten haasteiden ratkaisemiseksi sekä tukee valtioiden toimia oikeudenmukaisuuden ja rahoituksen kestävyysvarmistamiseksi ja toteuttaa tarvittavia terveydenhuolto- ja eläkejärjestelmien uudistuksia. Neuvosto kehotti hiljattain komissiota ja EU:n talouspoliittista komiteaa hiomaan sosiaalimenojen analysointia ja uudistuksia, joita tarvitaan oikeudenmukaisuuden, tehokkuuden ja toimivuuden varmistamiseksi⁵ (katso liiteasiakirja).

Maahanmuutto vaikuttaa merkittävästi Euroopan unionin työllisyyteen, kasvuun ja vaurauteen. Erityisesti ammattitaitoisten siirtolaisten kysyntä todennäköisesti lisääntyy tulevana vuosina väestömuutoksen ja työvoimapulan vuoksi tietyillä aloilla ja alueilla. Jäsenvaltiot ovat myös tunnustaneet EU-tasoisesta yhteistoiminnan merkityksen siirtolaisuuteen ja **kotouttamiseen** liittyviin haasteisiin vastaamisessa.

Komissio ehdotti hiljattain laaja-alaista Euroopan yhteistä maahanmuuttopolitiikkaa⁶, jonka tarkoituksena on koordinoita toimia vaurauden, yhteisvastuullisuuden ja turvallisuuden edistämiseksi. Maahanmuuton koko potentiaali ei voi toteutua täysipainoisesti, jos ei samalla jo alusta pitäen ryhdytä toimiin kotouttamisen helpottamiseksi – mihin kuuluu myös vastaanottavan maan kielen opiskelu. Tämä tuo mukanaan myös joukon muita mutkikkaita haasteita ja vaatii työtä esimerkiksi terveydenhuollon, asumisen ja koulutuksen aloilla.

Ilmastonmuutos ja uudet energiankäyttömallit luovat sosiaalisten vaikutustensa lisäksi uusia mahdollisuuksia. EU toimii ilmastonmuutoksen torjuntaan tähtäävän kansainvälisen työn etulinjassa ja analysoi myös sen yhteiskunnallisia-taloudellisia vaikutuksia ja kehittää sopeuttamista tukevia politiikkoja. Siirtyminen vähän hiilidioksidipäästöjä tuottavaan kestäväan talouteen on äärimmäisen tärkeää tulevien sukupolvien hyvinvoinnin kannalta. EU voi auttaa ottamaan käyttöön uusia talouskehityksen ja ”vihreiden työpaikkojen” luomismahdollisuuksia. Samalla se voi osoittaa yhteisvastuullisuutta kaikkein heikoimmassa asemassa olevia ryhmiä kohtaan ja ottaa huomioon työmarkkinaosapuolten kannat. Tässä yhteydessä on kiinnitettävä huomiota energiaköyhyyden riskiin.

3. Uudistettu mahdollisuuksien, väylien ja yhteisvastuun sosiaalinen toimintaohjelma: päämäärät

Uudistetun sosiaalisen toimintaohjelman pohjana on kolme yhtä tärkeää ja toisiinsa liittyvää päämäärää:

- **Mahdollisuuksien luominen:** Mahdollisuuksien luominen merkitsee uusien ja parempien työpaikkojen synnyttämistä ja liikkuvuuden edistämistä. Yhteiskunnissa, joissa kaikki

⁴ Yli 65-vuotiaiden suhde työikäisiin (15–64) kasvaa tämänhetkisestä arvosta 1:4 suhteeseen 1:2 vuoteen 2050 mennessä.

⁵ Talous- ja rahoitusasioiden neuvoston päätelmät 14. toukokuuta 2008, katso: http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressdata/en/ecofin/100325.pdf.

⁶ KOM(2008) 359, 17.6.2008.

yksilöt ovat samanarvoisia, ei saa olla ihmisiä pidätteleviä esteitä. Tämä merkitsee, että kaikille taataan mahdollisuudet kehittää omaa potentiaaliaan Euroopan moniarvoisuutta kunnioittaen. Lisäksi on puututtava sekä avoimeen että epäsuoraan syrjintään ja torjuttava rasismia ja muukalaisvihaa.

- Väyliä tarjoaminen: Koska ihmisten lähtökohdat ovat hyvin erilaiset, mahdollisuuksia ei voida taata ilman että kaikkein heikko-osaisimmille tarjottavia väyliä parannetaan. Hyvätasoisien koulutuksen, sosiaaliturvan, terveydenhuollon ja palveluiden, joiden avulla voidaan voittaa eriarvoiset lähtökohdat ja suoda kaikille tilaisuus elää pidempään ja terveempänä, tulee olla kaikkien kansalaisten saatavilla. Euroopan nuorisolle on annettava valmiudet hyödyntää mahdollisuuksiaan. Koulutuksen ja ammattitaidon kehittämisen tulee olla kaikkien eurooppalaisten saatavilla läpi elämän (esim. kesken jääneen koulunkäynnin jatkaminen tai elinikäinen oppiminen), jotta he kykenevät sopeutumaan muutoksiin ja aloittamaan uudelleen elämänkaaren eri vaiheissa.
- Yhteisvastuun osoittaminen: Eurooppalaiset ovat sitoutuneita sosiaaliseen yhteisvastuullisuuteen eri sukupolvien, alueiden, varakkaiden ja varattomien sekä vauraiden ja köyhempien jäsenvaltioiden välillä. Yhteisvastuullisuus kuuluu Euroopan yhteiskunnan toimintamalliin ja Euroopan toimintatapaan suhteissa muuhun maailmaan. Todellinen mahdollisuuksien yhtäläisyys on kiinni sekä väylistä että yhteisvastuullisuudesta. Yhteisvastuullisuus merkitsee toimintaa epäedullisessa asemassa olevien auttamiseksi – niiden, jotka eivät pysty hyödyntämään avoimen ja nopeasti muuttuvan yhteiskunnan etuja. Se merkitsee sosiaalisen osallisuuden ja kotouttamisen, osallistumisen ja vuoropuhelun vaalimista sekä köyhyyden torjuntaa. Se merkitsee niiden tukemista, jotka ovat alttiina globalisaation ja teknologian muutoksen mukanaan tuomille väliaikaisille siirtymävaiheen ongelmille.

Toimet, joilla näitä päämääriä voidaan lähestyä, kuuluvat ensisijaisesti jäsenvaltioiden vastuulle kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla. Toimintakenttä on laaja ja vaatii priorisointia. Siksi seuraava toimintaohjelma keskittyy avainaloille – nuoriin, inhimilliseen pääomaan, pidempään ja terveempään elämään, liikkuvuuteen, sosiaaliseen osallisuuteen, syrjinnän vastustamiseen ja yhtäläisiin mahdollisuuksiin sekä osallistumiseen ja yhteiskunnalliseen vuoropuheluun. Näillä aloilla EU:n toimet tuovat selkeää lisäarvoa ja noudattavat täysin toissijaisuuden ja suhteellisuuden periaatteita. Näiden alojen toimilla edistetään mahdollisuuksista, väylistä ja yhteisvastuullisuudesta koostuvaa kolmea päämäärää. Ne heijastelevat EU:n tarvetta innovoida ja kehittyä – poliittisten puitteiden laatimisessa, lainsäädännössään ja siinä, miten ihmisiä tuodaan yhteen vaihtamaan hyviä käytäntöjä ja ideoimaan uusia lähestymistapoja.

4. Uudistettu mahdollisuuksien, väyliä ja yhteisvastuun sosiaalinen toimintaohjelma: ensisijaiset tavoitteet

4.1 Lapset ja nuoret – huomisen Eurooppa

Nuoret ovat Euroopan tulevaisuus. Monien nuorten elämän mahdollisuudet ovat kuitenkin piloilla – heiltä puuttuvat mahdollisuudet ja väylät koulutukseen ja ammatilliseen koulutukseen, joiden avulla he voisivat kasvaa täysiin mittoihinsa. Köyhyyden riski koskee 19:ää miljoonaa lasta ja nuorta, ja joka vuosi kuusi miljoonaa jättää keskiasteen koulutuksen kesken. Tarvitaan toimia, joilla osattoman lapsuuden, epäterveellisten elintapojen, koulutuksen puutteen ja lasten sosiaalisen syrjäytymisen noidankehä voidaan murtaa. Korkea

nuorisotyöttömyys, koulun kesken jättävien suuri määrä ja nuorten työpaikkojen suhteellinen turvattomuus ja eriarvoisuus palkoissa ovat ongelmia, jotka on ratkaistava. Ratkaisua edellyttää myös nuorten huoli siitä, että vaikka he pysyisivät työelämässä pidempään, he saattavat iäkkäinä joutua huonompaan asemaan kuin edelliset sukupolvet. Kaikkien lasten on saatava koulutus, jonka ansiosta he voivat selviytyä nykypäivän maailmassa ja joka tarjoaa heille oikeudenmukaiset mahdollisuudet. Heitä on rohkaistava tavoittelevaan erilaista ja korkeampaa pätevyyttä ja ammattitaitoa kuin vanhempansa.

EU voi tukea sukupolvien välisen yhteisvastuun uusien muotojen kehittämistä ja ratkoa nykypäivän nuoria koskettavia erityisongelmia, joita ovat esimerkiksi väylät koulutukseen ja ammatilliseen koulutukseen, työmarkkinoille, asunnon saantiin ja rahoitukseen. Eurooppalainen nuorisosopimus, josta Eurooppa-neuvosto sopi maaliskuussa 2005, tarjoaa yhteisen viitekehyksen EU:n ja jäsenvaltioiden toimille. Komissio jatkaa lapsiin ja nuoriin keskittyvää toimintaa monella rintamalla: lasten oikeuksien sisällyttämistä osaksi EU:n toimia, lapsen oikeuksien⁷ edistämiseen ja suojelemiseen tähtäävien ponnistusten tehostamista, nuorisoa ja terveyttä käsitteleviä toimia, internetin turvallisempaa käyttöä⁸ sekä liikenneturvallisuutta koskevia tehostettuja toimia.

Jatkotoimet:

Uudistettu sosiaalinen toimintaohjelma sisältää seuraavat:

- koulutusta koskeva tiedonanto, jolla tuetaan jäsenvaltioiden koulutusjärjestelmien laadun parantamiseen tähtäävää työtä ja jolla pyritään saavuttamaan koulun kesken jättämistä, lukutaitoa, osallistumista keskiasteen koulutukseen ja nuorten valmistamista elinikäiseen oppimiseen koskevat tavoitteet. Tätä seuraa julkinen kuuleminen aiheesta ”2000-luvun koulu”. Alemman perusasteen koulutuksen ja ammattikoulutuksen tehokkuuden ja oikeudenmukaisuuden maksimointi on olennainen osa nuorten mahdollisuuksien takaamista;
- vihreä kirja maahanmuutosta ja liikkuvuudesta ja tästä aiheutuvista haasteista EU:n koulutusjärjestelmille.

Myöhemmin vuosina 2008–2009 komissio

- julkaisee tiedonannon nuoria koskevan avoimen koordinoitimenetelmän kehittämisestä erityisenä kohdealueena osattomat nuoret;
- kehittää kattavamman, määrällisiin tavoitteisiin perustuvan lähestymistavan lasten köyhyyteen (katso kohta 5.2), jossa on käytetty lähtökohtana Euroopan sosiaalisen osallisuuden ja suojelun strategiaa.

4.2 Panostaminen ihmisiin, uusiin ja parempiin työpaikkoihin ja uusiin taitoihin

Uusi sosiaalinen toimintaohjelma on olennainen osa Lissabonin strategiaa ja EU:n kestävä kehityksen strategiaa. EU voi edistää hyvinvointia parhaiten vaalimalla kasvua ja työllisyyttä, sillä terve talous on vaurauden perusta, ja paras tie ulos köyhyydestä on työpaikka. Lissabonin strategia sekä Euroopan talous- ja rahaliitto auttavat luomaan enemmän työpaikkoja hintojen vakauden, vähentyneen työttömyyden ja parantuneen tuottavuuden ansiosta. Vuoden 2008

⁷ Katso http://ec.europa.eu/justice_home/fsj/children/fsj_children_intro_en.htm.

⁸ KOM(2008) 106, 27.2.2008.

kevään talousennuste ennakoi 3 miljoonan työpaikan luomista vuosina 2008 ja 2009 vuosina 2006–2007 jo luotujen 7,5 miljoonan lisäksi. Pienet ja keskisuuret yritykset ovat avainasemassa uusien ja parempien työpaikkojen luomisessa, kuten hiljattain hyväksytyssä ”Small Business Act for Europe” -aloitteessa⁹ selvästi tunnustetaan.

EU:n avainroolina globalisaation ja nopean teknologisen muutoksen tilanteessa on auttaa jäsenvaltioita työmarkkinoiden nykyaikaistamisessa ja ennakoida muutoksia ja rakenneuudistusta. Se on sopinut yhteisistä joustoturvan periaatteista ja poluista, jotka perustuvat joustaviin ja turvattuihin sopimusjärjestelyihin, elinikäiseen oppimiseen, aktiivisiin työmarkkinapolitiikkoihin sekä nykyaikaisiin sosiaaliturvajärjestelmiin, joilla helpotetaan siirtymistä työmarkkinoilla ja saadaan työ kannattamaan. Komissio tekee yhteistyötä jäsenvaltioiden ja työmarkkinaosapuolten kanssa joustoturvan toteuttamiseksi kansallisella tasolla valtioiden kansallisten Lissabonin uudistusohjelmien osana. Lainsäädännön puolella Euroopan parlamentin ja neuvoston on tärkeää päästä nopeasti myönteiseen tulokseen työaika- ja vuokratyötä koskevista direktiiviehdotuksista.

Euroopan tasoinen sosiaalinen vuoropuhelu on olennaisen tärkeää muutoksen edistämiseksi. Eurooppalaisia yritysneuvostoja koskeva direktiivi tarjoaa lähtökohdan työnantajien ja työntekijöiden väliselle vuoropuhelulle, ja sitä voitaisiin kehittää edelleen. Työmarkkinaosapuolten ja viranomaisten välisiä, muutosten ennakoimiseen ja hallitsemiseen tähtäviä kumppanuuksia kehitetään parhaillaan.

Rakennerahastot tarjoavat rahoitustukea jäsenvaltioille, alueille, kunnille, yrityksille ja kansalaisille muuttuvien olosuhteiden ennakoimiseen ja niihin sopeutumiseen. Vuonna 2007 perustettu Euroopan globalisaatorahasto (EGR) tukee globalisaation myötä muuttuvien kaupan rakenteiden vuoksi irtisanottujen työntekijöiden pääsyä nopeasti takaisin työmarkkinoille. Rahastolla on ollut myönteinen vaikutus monissa jäsenvaltioissa, mutta sen mahdollisuuksia voitaisiin kehittää edelleen.

Maahanmuutto on jo merkittävässä osassa työvoimapulan ja ammattitaitoisten työntekijöiden puutteen täydentäjänä. Erityisesti ammattitaitoisten siirtolaisten kysyntä lisääntyy väestömuutoksen myötä. Komission hiljattaisessa tiedonannossa Euroopan yhteisestä maahanmuuttopolitiikasta¹⁰ esitetään joukko aloitteita, joiden tarkoituksena on varmistaa, että taloudellisista syistä tapahtuvaa maahanmuuttoa hallitaan asianmukaisesti yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa yhteisesti sovittujen periaatteiden pohjalta. Näistä periaatteista tärkeimpiin kuuluu kotouttaminen.

Koulutus ja yleensä panostaminen inhimillisen pääoman muodostamiseen ovat ratkaisevan tärkeitä työelämään osallistumisen ja yhteiskunnallisen osallisuuden varmistamiselle ja EU:n kilpailukykyyn vahvistamiselle. Nopeasti muuttuvassa maailmassamme ihmisten on voitava hyödyntää mahdollisuuksia elämänsä eri vaiheissa. Tämä merkitsee sitoutumista elinikäiseen oppimiseen ja jatkuvaan taitojen uudistamiseen sopusoinnussa työmarkkinoiden nykyisten ja tulevien tarpeiden kanssa. Komissio esittää aloitteita, jotka liittyvät ammattitaitoon ja jäsenvaltioiden tukemiseen koulutusjärjestelmiensä nykyaikaistamisessa perustamissopimuksen sallimissa rajoissa. Uudet taidot – yrittäjätaidot sekä vähän hiilidioksidipäästöjä tuottavaan talouteen ja tieto- ja viestintätekniikkaan liittyvät taidot – sekä digitaaliset taidot, mediataidot ja taloustaidot ovat kaikki osa nykypäivän taitovalikoimaa.

⁹ KOM(2008) 394, 25.6.2008.

¹⁰ KOM(2008) 359, 17.6.2008.

Tarvittavia uudistuksia jatketaan osana Lissabonin strategiaa, johon kuuluvat Euroopan työllisyysstrategia ja koulutuksen ja ammatillisen koulutuksen avoin koordinoitimenetelmä. Toimiin ryhdytään myös yrittäjäkoulutuksen, tietoteknisten taitojen¹¹ ja taloustaitojen parantamiseksi EU:ssa.

Jatkotoimet:

Tämän kokonaisuuden osana komissio esittää seuraavia:

- direktiivi, jolla parannetaan eurooppalaisten yritysneuvostojen toimintaa ja varmistetaan toimiva yhteiskunnallinen vuoropuhelu rakennemuutostoimissa. Uudistettuun sosiaaliseen toimintaohjelmaan liittyvät myös yksiköiden valmisteluasiakirjat, joista yksi tukee ja rohkaisee työmarkkinaosapuolia tehostamaan työtään rakennemuutoksen ennakoimiseksi ja hallitsemiseksi ja toinen korostaa yrityskohtaisten valtioiden rajat ylittävien sopimusten merkitystä;

- Euroopan globalisaatiorahastoa koskeva kertomus, jossa arvioidaan rahaston ensimmäistä toimintavuotta, osoitetaan miten menettelyjä voitaisiin yksinkertaistaa ja virtaviivaistaa ja esitetään useita rahastoa koskevia parannusehdotuksia.

Myöhemmin vuosina 2008–2009 komissio antaa ehdotuksen

- ”uusia taitoja uusiin työpaikkoihin” -aloitteesta, johon sisältyy vuoteen 2020 ulottuva ensimmäinen työmarkkinoiden ja ammattitaidon tarpeiden arviointi ja jossa kartoitetaan nykyisiä kansallisen ja Euroopan tason ennakoitivälineitä sekä ehdotetaan tehokkaampaa lähestymistapaa, jolla varmistetaan työvoiman kysynnän ja tarjonnan ennakointi ja kohtaanto työllisyys-, ammattikoulutus- ja koulutuspolitiikkojen synergian avulla;

- päivitetystä strategisista puitteista, joilla on tarkoitus soveltaa avointa koordinoitimenetelmää eurooppalaiseen yhteistyöhön koulutuksen ja ammattikoulutuksen alalla;

- tiedonannosta, joka koskee monikielisyyttä EU:ssa.

4.3 Liikkuvuus

Ihmisten vapaa liikkuvuus luo moninaisia mahdollisuuksia kansalaisille ja tukee talouskasvun ja kilpailukyvyn vahvistamista. Eurooppalaiset liikkuvat yhä enemmän. EU:lla on käytössä vankat lainsäädännölliset puitteet työntekijöiden vapaan liikkuvuuden alalla. Lisäksi se tarjoaa käytännön tukea liikkuvuuden edistämiseksi ja mahdollisten esteiden poistamiseksi – tähän kuuluu muun muassa työntekijöiden vapaan liikkuvuuden tukeminen eurooppalaisen ammatillisen liikkuvuuden toimintasuunnitelman avulla.

EU tukee myös opiskelijoiden ja nuorten liikkuvuutta monenlaisilla valtioiden rajat ylittävillä eurooppalaisilla ohjelmilla, kuten Erasmus-ohjelmalla. Tämä edistää heidän kielitaitoaan ja kulttuurienvälisen yhteistyön taitojaan sekä heidän työllistettävyyttään ja saa heidät suhtautumaan avoimemmin tulevaan ammatilliseen ja maantieteelliseen liikkuvuuteen.

¹¹ KOM(2007) 496, 7.9.2007.

Työntekijöiden lähettämistä koskeva direktiivi on merkittävästi edistänyt palvelujen vapaata liikkuvuutta ja samalla suojannut työntekijöitä ja työoloja. Työntekijöiden lähettäminen jäsenvaltiosta toiseen herättää kuitenkin myös joukon kysymyksiä nykyisen eurooppalaisen ja kansallisen lainsäädännön ja käytäntöjen soveltamisesta lähetettyihin työntekijöihin. Komissio antoi vastikään suosituksen¹², joka koskee hallinnollisen yhteistyön lisäämistä pimeän työn torjumiseksi ja asianmukaisen luottamuksen tason varmistamiseksi jäsenvaltioiden välillä.

Joistakin kysymyksistä on vastikään keskusteltu laajasti myös Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen päätösten jälkimainingeissa (asioissa Laval, Viking ja Rüffert). Komissio auttaa jäsenvaltioita hyödyntämään tehokkaasti työntekijöiden lähettämistä koskevan nykyisen direktiivin tarjoamia mahdollisuuksia. Samalla se keskustelee tuomioistuimen päätösten ja muiden ennakkotapausten perusteellisen analysoinnin pohjalta kaikista näistä kysymyksistä työmarkkinaosapuolten ja jäsenvaltioiden kanssa ja puuttuu huolta aiheuttaviin seikkoihin. Asiaa käsitellään myös syksyn 2008 foorumissa, joka kutsutaan koolle nimenomaan tätä tarkoitusta varten. Komissio on sitoutunut varmistamaan, ettei perustamissopimukseen sisältyvien perusvapauksien ja perusoikeuksien suojelun välille synny ristiriitaa, ja arvioi huolenaiheet perusteellisesti, keskustelee niistä ja reagoi niihin esimerkiksi antamalla tarvittaessa tulkintaohjeita.

Komissio on tältä osin erittäin tyytyväinen ministerineuvoston 9. kesäkuuta 2008 vahvistamaan yhteiseen kantaan, jossa vahvistetaan vuokratyöntekijöiden osalta yhtäläisen kohtelun periaate ensimmäisestä päivästä lähtien, elleivät työmarkkinaosapuolet toisin päättää.

Jatkotoimet:

Tämän kokonaisuuden osana komissio

- kehottaa työmarkkinaosapuolia ja jäsenvaltioita keskustelemaan hiljattaisten tuomioistuimen päätösten herättämistä kysymyksistä ja järjestämään foorumin keskustelun edistämiseksi ja hyvien käytäntöjen vaihtamiseksi sidosryhmien kesken siitä, miten noudattaa sosiaalisia oikeuksia työvoiman liikkuvuuden lisääntyessä. Komissio tukee jäsenvaltioita ja keskustelee niiden ja työmarkkinaosapuolten kanssa siitä, miten huolta aiheuttaviin näkökohtiin voitaisiin puuttua;

- kehittää edelleen ”viidettä vapautta” poistamalla tiedon vapaan liikkuvuuden esteitä ja edistämällä erityisryhmien, kuten tutkijoiden¹³, nuorten yrittäjien¹⁴, nuorten¹⁵ ja vapaaehtoistyöntekijöiden liikkuvuutta¹⁶. Se pyrkii myös varmistamaan ammattipätevyyden vastavuoroista tunnustamista koskevan EY:n direktiivin¹⁷ täydellisen ja tinkimättömän toimeenpanon.

¹² Komission suositus, annettu 3. huhtikuuta 2008, tiivistetystä hallinnollisesta yhteistyöstä, joka koskee palvelujen tarjoamisen yhteydessä tapahtuvaa työntekijöiden lähettämistä työhön toiseen jäsenvaltioon.

¹³ KOM(2008) 317, 23.5.2008, Paremmat uranäkymät ja suurempi liikkuvuus: eurooppalainen kumppanuus tutkijoita varten.

¹⁴ Pilottihanke 2008–2010.

¹⁵ Vihreä kirja, joka on suunniteltu julkaistavaksi kesäkuussa 2009.

¹⁶ Ehdotus neuvoston suositukseksi liiteasiakirjassa.

¹⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2005/36/EY ammattipätevyyden tunnustamisesta.

4.4 Pidempi ja terveempi elämä

Euroopan ikääntyvä yhteiskunta edellyttää erilaisia politiikkoja, jotka vaihtelevat tietotekniikan mahdollisuuksien tutkimisesta ikäihmisten terveyden ja hyvinvoinnin parantamisesta sen arvioimiseen, mitä terveydenhuollon ja eläkejärjestelmien muutoksia ikääntyvän väestön tarpeisiin vastaaminen edellyttää, unohtamatta myöskään julkisen rahoituksen kestävyyttä.

EU:n tulee edistää kaikkien pääsyä laadukkaan terveydenhuollon piiriin. Potilaiden oikeuksien parantaminen valtioiden rajat ylittävässä terveydenhuollossa on merkittävä osa näitä pyrkimyksiä. Potilaan oikeuksia on selkeytettävä ja on luotava puitteet, jotta varmistetaan, että jäsenvaltiot säilyttävät toimivallan tehdä päätöksiä kansallisia terveydenhuoltojärjestelmiään koskevissa asioissa, kestävä rahoituksen tarvetta unohtamatta. Myös potilaiden ja terveydenhuollon ammattilaisten liikkuvuutta tulee edistää helpottamalla sähköisten potilastietojen rajat ylittävää yhteentoimivuutta ja huolehtia samalla yksityisyyden suojelusta.

EU tukee jäsenvaltioiden työtä, joka tähtää sosiaalisten suojelujärjestelmien ja terveydenhuoltojärjestelmän rahoituksen kestävyysvarmistamiseen, eläkkeiden riittävyyden turvaamiseen tulevaisuudessa ja palvelujen laadun ja saatavuuden säilyttämiseen. Näiden alojen avoimessa koordinoitimenetelmässä rahoituksen kestävyys ja sosiaalinen riittävyys ovat kuuluneet yhteisiin tavoitteisiin vuodesta 2006. Komissio ja jäsenvaltiot analysoivat myös ikääntymisen sekä eläke- ja terveydenhuoltojärjestelmien uudistusten vaikutuksia talouteen ja talousarvioon.

Köyhyys, työttömyys, alhainen koulutustaso, geneettiset riskit ja vammaisuus ovat kaikki yhteydessä heikkoon terveyteen. Lokakuussa 2007 hyväksytty Euroopan terveyden strateginen toimintamalli¹⁸ korostaa yhteisiä universaalisuuden, korkealuokkaisen hoidon saannin, oikeudenmukaisuuden ja yhteisvastuullisuuden arvoja. Siinä ennakoitavia toimia, joilla vastataan Euroopan väestön ikääntymiseen ja lisääntyvään eriarvoisuuteen terveysasioissa liittyviin haasteisiin. EU:n terveysportaali tarjoaa kansalaisille ja sidosryhmille pääsyn keskeisiin terveyskysymyksiä käsitteleviin tietoihin.

Komission vuonna 2007 hyväksymä yhteisön työterveys- ja työturvallisuusstrategia¹⁹ auttaa ihmisiä pysymään pitempään työmarkkinoilla parantamalla suojelua työpaikan riskitekijöiltä. Strategian tarkoituksena on vähentää työtapaturmien kokonaismäärää 25 prosentilla vuoteen 2012 mennessä.

Jatkotoimet:

Komissio aikoo

- ehdottaa direktiiviä potilaiden oikeuksien soveltamisesta rajat ylittävässä terveydenhuollossa. Näin voidaan laatia yhteisön puitteet rajat ylittävälle terveydenhuollossa Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön pohjalta. Tämä auttaa selkeyttämään potilaan oikeuksia koskevaa lainsäädäntöä, varmistamaan laadukkaan, turvallisen ja tehokkaan rajat ylittävän hoidon ja tarjoamaan puitteet eurooppalaiselle yhteistyölle, jossa

¹⁸ KOM(2007) 630, 23.10.2007.

¹⁹ KOM(2007) 62, 21.2.2007.

otetaan täysin huomioon kansallisten järjestelmien periaatteet ja jolla varmistetaan näiden kestävyys;

- esittää suosituksen sähköisten potilastietojen rajat ylittävästä yhteistoimivuudesta, mikä edistää potilaiden ja terveydenhuollon ammattilaisten liikkuvuutta;

- julkaista syksyllä 2008 tiedonannon toimista, joilla vastataan ikäntyvän väestön tarpeisiin. Euroopan ”hyvää vanhuutta tietoyhteiskunnassa” koskevan toimintasuunnitelman puitteissa uusi EU:n rahoittama tuetun asumisen ohjelma kerää yli 600 miljoonaa euroa tutkimukseen, joka koskee vanhusten elämää kotona, työpaikalla ja yleensä yhteiskunnassa parantavan tieto- ja viestintäteknologian käyttöä;

- julkaista päivitetyn kertomuksen ikääntymisen vaikutuksesta julkisiin menoihin keväällä 2009; sitä seuraa tiedonanto julkisen rahoituksen pitkän aikavälin kestävyyydestä syksyllä 2009;

- julkaista tiedonannon terveydenhuollon eriarvoisuudesta vuoden 2009 aikana sosiaalisen osallisuuden ja sosiaalisen suojelun avoimen koordinoitimenetelmän osana tehdyn työn pohjalta;

- ehdottaa tiedonantoa ja neuvoston suositusluonnosta potilasturvallisuudesta ja terveystalouden laadusta, joihin sisältyy terveydenhoitoon liittyvien tartuntojen ehkäiseminen ja hallinta, sekä tiedonantoa telelääketieteestä ja innovatiivisista tieto- ja viestintäteknisistä välineistä kroonisten sairauksien hallinnassa;

- julkaista vihreän kirjan EU:n terveydenhuoltoalan työvoimasta olennaisena osana laadukkaiden terveystalouden tuottamista; siinä käsitellään ikääntymisen, liikkuvuuden ja teknologian muutoksen aiheuttamia haasteita sekä sitä, miten niihin voidaan vastata.

4.5 Köyhyiden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjunta

Köyhyysriski koskettaa noin 78:aa miljoonaa eurooppalaista eli 16:ta prosenttia EU:n väestöstä. Köyhyys kohtaa ennen kaikkea työttömiä, vammaisia ja iäkkäitä. Naisten riski on suhteettoman suuri. Työllisyyskään ei aina suojaa köyhyydeltä: työssä käyvien köyhyys on lisääntymässä, ja noin 8 prosenttia työllisistä on vaarassa ajautua köyhyyteen. On olemassa esteitä ja taloudellisia pidäkkeitä, jotka estävät tiettyjä ryhmiä käyttämästä täysimittaisesti hyväkseen työllisyys-, koulutus-, asumis- ja terveydenhuoltopalveluja tai hankaloittavat sitä. EU auttaa osana köyhyyden torjuntaa koordinoimaan työtä, jolla edistetään aktiivista osallistamista, kuten pääsyä työmarkkinoille, työn kannattavuutta ja elinikäistä oppimista etenkin niiden kohdalla, joiden on vaikeinta päästä työmarkkinoille. Komissio pyrkii toimillaan myös varmistamaan, että yhtenäismarkkinat ja kilpailusäännöt edistävät korkealuokkaisten, kaikkien saatavilla olevien ja kestävien sosiaalipalveluiden kehittämistä, kuten sosiaalisten yritysten tarjoamat palvelut (esim. osuuskunnat, keskinäiset yhtiöt).

Jatkotoimet:

Komissio julkistaa osana tätä kokonaisuutta ensimmäisen kaksivuotiskertomuksen yleishyödyllisistä sosiaalipalveluista ja aikoo vuosina 2008–2009

- esittää suosituksen aktiivisesta osallistamisesta, jonka kattamiin kysymyksiin kuuluvat tulotuki, yhteydet työmarkkinoihin ja parempi pääsy laadukkaisiin palveluihin. Vuodelle 2010 suunniteltu köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjunnan teemavuosi tarjoaa mahdollisuuden uudistaa EU:n ja sen jäsenvaltioiden poliittinen sitoutuminen näihin EY:n perustamissopimuksen perustavoitteisiin;

- muotoilla uudelleen Euroopan heikko-osaisimmille tarkoitetun elintarvikeapuohjelman ja laajentaa sitä huomattavasti. Kyseinen ohjelma toimitti ruokaa yli 13 miljoonalle ihmiselle vuonna 2006, ja sen merkitys on kasvanut entisestään ruoan kallistuessa;

- ryhtyä aloitteisiin, joilla parannetaan digitaalisia taitoja, tuetaan laajakaistan käyttönottoa alueilla, joilla palveluiden levinneisyys on alhainen,²⁰ ja parannetaan vammaisten esteettömyyttä ja osallistumista tietoyhteiskuntaan²¹ digitaalisen kuilun kaventamiseksi. Suunnitteilla on myös toimia taloudellisen osallistamisen edistämiseksi – jotta tavallinen pankkitili olisi EU:ssa kaikkien saatavilla.

4.6 Syrjinnän torjunta

Mahdollisuuksien toteuttaminen merkitsee, että syrjintään puututaan järjestelmällisesti ja rasismia ja muukalaisvihaa torjutaan. Pitkään voimassa olleen sukupuoleen perustuvan syrjinnän kieltävän lainsäädännön lisäksi EU:n lait kieltävät uskontoon tai vakaumukseen, vammaan, ikään ja sukupuoliseen suuntautumiseen perustuvan syrjinnän työelämässä sekä rotuun tai etniseen alkuperään perustuvan syrjinnän työelämässä, koulutuksessa, sosiaalisessa suojelussa ja tavaroiden ja palveluiden saatavuudessa. Näiden lakien täydentämiseksi uudistetussa sosiaalisessa toimintaohjelmassa on avainasemassa direktiiviehdotus uskontoon tai vakaumukseen, vammaan, ikään tai sukupuoliseen suuntautumiseen perustuvan syrjinnän torjumisesta ja tasaveroisen kohtelun periaatteen toteuttamisesta myös työelämän ulkopuolella.

EU osallistuu aktiivisesti rasismien ja muukalaisvihan torjuntaan ja kannustaa neuvostoa hyväksymään muodollisesti rasismien ja muukalaisvihan torjuntaa koskevan puitepäättöksen, josta päästiin poliittiseen yksimielisyyteen huhtikuussa 2007.

Viimeisten viidenkymmenen vuoden kuluessa EU on edistänyt naisten ja miesten tasa-arvoa yhtenä keskeisistä arvoistaan kehittämällä kattavat lainsäädännölliset puitteet. Naisten työmarkkinaosallistumisen lisäämiseen on panostettu Euroopan sosiaalirahaston kautta. Naisten työllisyysprosentti nousi 54,3 prosentista 57,2 prosenttiin vuodesta 2001 vuoteen 2006, ja tavoitteeksi asetettu 60 prosenttia vuoteen 2010 mennessä on näköpiirissä.

²⁰ KOM(2006) 129, 20.3.2006.

²¹ KOM(2007) 694, 8.11.2007.

Eriarvoisuutta esiintyy kuitenkin edelleen, mikä näkyy sukupuolten palkkaeroina. Lisäksi naiset ovat aliedustettuina taloudellisten ja poliittisten päätösten teossa.²²

Jatkotoimet:

Tämän kokonaisuuden osana komissio

- ehdottaa direktiiviä uskontoon tai vakaumukseen, vammaan, ikään tai sukupuoliseen suuntautumiseen perustuvan syrjinnän torjumiseksi ja tasaveroisen kohtelun periaatteen toteuttamiseksi työelämän ulkopuolella. Se myös jatkaa muita kuin lainsäädännöllisiä toimia tasa-arvon edistämiseksi läheisessä yhteistyössä jäsenvaltioiden, kansalaisyhteiskunnan ja työmarkkinaosapuolten kanssa²³;

- raportoi Euroopan romaniyhteisön hyväksi toteutettavista EU:n välineistä ja toimintalinjoista (katso liitteenä oleva kertomus).

Komissio aikoo

- vahvistaa naisten ja miesten tasa-arvon liittämistä osaksi (valtavirtaistaminen) kaikkea EU:n politiikkaa ja toimintaa etenkin kaikilla tämän uudistetun sosiaalisen toimintaohjelman kattamilla aloilla niiden sitoumusten mukaisesti, jotka on esitetty EU:n naisten ja miesten tasa-arvon tiekartassa (2006–2010) ja Euroopan tasa-arvosopimuksessa;

- raportoida tiekartan toimeenpanosta vuonna 2008 ja esittää arvioinnin ja seurantastrategian vuonna 2010;

- harkita syyskuussa 2008 sellaisten säädösehdotusten esittämistä, joiden tarkoituksena on helpottaa yksityis- ja työelämän yhteensovittamista kehittämällä vanhempainlomajärjestelyjä, ottamalla käyttöön uusia vapaan muotoja (isyysvapaa, adoptio- ja hoitovapaat) sekä vahvistamalla raskaana olevien naisten suojelua;

- jatkaa toimia miesten ja naisten palkkaerojen pienentämiseksi heinäkuussa 2007 hyväksytyn tiedonantonsa²⁴ mukaisesti etenkin selvittämällä tapoja parantaa lainsäädäntöä ja sen soveltamista, käyttämällä täysimääräisesti hyväksi Euroopan kasvu- ja työllisyysstrategiaa, kannustamalla työnantajia sitoutumaan tasaveroiseen palkkaukseen ja tukemalla hyvien käytäntöjen vaihtoa yhteisön tasolla;

- julkaista kertomuksen lastenhoidon saatavuutta koskevista Barcelonan tavoitteista syyskuussa 2008;

- keskittyä avoimessa koordinoitimenetelmässä alentamaan köyhyysriskissä elävien naisten ja etenkin iäkkäiden naisten osuutta;

- ryhtyä toimiin yrittäjyydessä ilmenevien sukupuolierojen osalta (tällä hetkellä vain 31 prosenttia Euroopan yrittäjistä on naisia).

²² Women and men in decision-making 2007, Euroopan komissio 2008.

²³ Katso tähän liittyvä tiedonanto ”Syrjimättömyys ja yhtäläiset mahdollisuudet: uusi sitoutuminen”.

²⁴ KOM(2007) 424, 18.7.2007.

4.7 Mahdollisuudet, väylät ja yhteisvastuullisuus maailmanlaajuisesti

EU toimii yhteistyössä kansallisten ja kansainvälisten kumppaneiden kanssa edistääkseen tiukkoja sosiaalisia normeja työntekijöiden, kuluttajien ja ympäristön suojelussa. EU:n koordinoitujen toimien ovat muokkaamassa kansainvälistä toimintaohjelmaa ja valjastavat käyttöön globalisaation ja muutoshallinnan myönteiset puolet. Komissio kiinnittää yhä enemmän huomiota sosiaalisten politiikkojensa esiintuomiseen EU:n ulkopuolella sekä sisäisten politiikkojensa sosiaalisiin vaikutuksiin maailmanlaajuisesti.

Komissio jatkaa yhteistyötään hakijamaiden ja mahdollisten hakijamaiden kanssa sosiaali- ja muilla vastaavilla aloilla²⁵. Se osallistuu kansainväliseen työhön, jonka tarkoituksena on edistää globalisaation sosiaalista ulottuvuutta. Se jatkaa myös poliittista vuoropuhelua työllisyydestä ja sosiaaliskysymyksistä kahdenvälisillä ja alueellisilla foorumeilla, kuten Euroopan naapuruuspolitiikan kumppanimaissa ja nousevissa talouksissa. Komissio varmistaa, että sen ulkosuhteita, kauppaa ja kehitysyhteistyötä koskevat politiikat auttavat laajassa merkityksessä edistämään mahdollisuuksia, väyliä ja yhteisvastuullisuutta EU:n rajojen ulkopuolella.

Se sisällyttää ihmisarvoisen työn ja sosiaaliset kysymykset EU:n ja kolmansien maiden välisiin sopimuksiin ja vahvistaa sosiaalista ulottuvuutta kauppa- ja kauppaan liittyvissä politiikoissa (kuten yleinen tullietuusjärjestelmä ja vapaakauppasopimusten neuvottelut). Kehitysyhteistyö- ja ulkosuhdepolitiikkoja ja -apua käytetään myös tukemaan sosiaalisen suojelun järjestelmien kehittämistä ja työmarkkinoiden nykyaikaistamista sekä vaikuttamaan kansainväliseen työhön, joka liittyy globalisaation ja ilmaston muutoksen sosiaalisen ulottuvuuden käsittelyyn.

Jatkotoimet:

Komissio vahvistaa sitoutumisensa kansainvälisesti sovitun ihmisarvoisen työn toimintaohjelman edistämiseen myös Kansainvälisen työjärjestön (ILO) ja muiden kumppanien kanssa tehtävän yhteistyön kautta sekä ottamalla käyttöön kaikki asiaankuuluvat EU:n politiikat (katso liitekertomus, joka kuvailee vuodesta 2006 saavutettua edistystä). Komissio myös kehottaa kaikkia jäsenvaltioita näyttämään esimerkkiä ratifioimalla ja panemalla täytäntöön ILO:n yleissopimukset, jotka ILO on luokitellut ajan tasalla oleviksi.

Komissio edistää edelleen yritysten sosiaalista vastuuta yhteistyössä kaikkien asianosaisten sidosryhmien kanssa.

5. Uudistettu mahdollisuuksien, väylien ja yhteisvastuun sosiaalinen toimintaohjelma: välineet

Sosiaalisen todellisuuden kartoitus vahvisti, että kansalaiset ja sidosryhmät odottavat EU:n tuovan lisäarvoa sosiaaliseen kehitykseen unohtamatta kuitenkin toissijaisuuden, suhteellisuuden ja moniarvoisuuden periaatteita. Se jatkaa tätä työtä EY:n perustamissopimuksen välineitä käyttäen (säädökset, sosiaalinen vuoropuhelu, avoin koordinoituminen, EU:n rahoitus, kansalaisyhteiskunnan osallistuminen) ja käyttämällä hyväkseen erilaisia synergioita näiden välillä, jotta päästään kokonaisvaltaiseen

²⁵ Katso esim. komission tiedonanto ”Länsi-Balkan – lähemmäksi EU-jäsenyyttä”, KOM(2008) 127, 5.3.2008.

toimintamalliin ja jotta poliittisista välineistä voidaan koota tarkemmin harkittu kokonaisuus. Talous- ja talousarviopolitiikkojen koordinointi ja valvonta ovat myös merkittävässä osassa tässä suhteessa.

5.1 EU:n lainsäädäntö

EU:ssa voimassa olevat jyvät lainsäädännölliset puitteet, jotka EU on luonut kansalaistensa hyvinvoinnin takaamiseksi, perustuvat heidän oikeuksiensa vakiinnuttamiseen ja vahvistamiseen kansalaisina, kuluttajina ja työntekijöinä monilla aloilla, joista esimerkkeinä liikkuvuus, terveys ja turvallisuus, sosiaaliturva, työolot, tiedottaminen ja kuuleminen, naisten ja miesten tasa-arvo ja syrjimättömyys.

Eräissä tapauksissa ratkaisu voi löytyä uusista EU-säännöksistä, jos niiden merkityksellisyydestä vallitsee laaja yksimielisyys ja lisäarvosta on vakuuttavat todisteet. Nykyistä lainsäädäntöä on päivitettävä ja virtaviivaistettava esiin nousevien kysymysten (esim. syrjinnän, terveyden ja turvallisuuden alalla), uusien työn organisaatiomuotojen (esim. eurooppalaiset yritysneuvostot, työn ja perhe-elämän yhteensovittaminen) ja Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön perusteella (esim. työaika, sosiaaliturva, rajat ylittävä terveydenhuolto).

Nykyistä lainsäädäntöä tulee soveltaa ja sen noudattamista valvoa tehokkaasti. Virheelliseen toimeenpanoon liittyvät ongelmat johtuvat usein tiedon puutteesta tai kansallisten viranomaisten välisen koordinaation ja yhteistyön riittämättömyydestä. Komissio tekee yhteistyötä jäsenvaltioiden, työmarkkinaosapuolten ja muiden toimijoiden kanssa näiden ongelmien korjaamiseksi, kuten on esitetty tiedonannossa ”Tulosten Eurooppa – yhteisön lainsäädännön soveltaminen”²⁶ ja kuten komissio on ilmaissut kansalaisille ja yrityksille sisämarkkinoita koskevan katsauksen yhteydessä tarjoamassaan tuessa.

5.2 Sosiaalinen vuoropuhelu

Euroopan sosiaalinen vuoropuhelu on Euroopan sosiaalisen mallin perusosia, ja sillä on keskeinen asema EU:n politiikkojen laadinnassa. EY:n perustamissopimuksessa vahvistetulla työmarkkinaosapuolten oikeudella tulla kuulluiksi ennen kuin komissio julkaisee työllisyyteen tai sosiaaliasioiden liittyviä aloitteita, neuvotella keskenään komission esittämistä kysymyksistä tai solmia itsenäisiä sopimuksia omasta aloitteestaan on ollut monia myönteisiä seurauksia, kuten osapuolten sopimukset vanhempainlomasta, väkivallasta ja stressistä työssä, etätyöstä ja merenkulkijoita koskevasta ILO:n yleissopimuksesta. Tähän kokonaisuuteen sisältyvät yksiköiden valmisteluasiakirja etätyöstä ja ehdotus työmarkkinaosapuolten sopimukseksi merityötä koskevasta ILO:n yleissopimuksesta.

Komissio kehottaa työmarkkinaosapuolia käyttämään täysimääräisesti hyödykseen Euroopan sosiaalisen vuoropuhelun tarjoamia mahdollisuuksia. Tietonsa ja kokemuksensa ansiosta osapuolilla on parhaat mahdollisuudet tunnistaa sosiaalisen todellisuuden muuttuminen, ja niillä voi olla tärkeä rooli etsittäessä vastauksia. EU edistää edelleen sosiaalista vuoropuhelua myös sektoreiden ja toimialojen tasolla sekä antaa kansallisille työmarkkinaosapuolille tukea niiden pannaan täytäntöön eurooppalaisia puitesopimuksia.

²⁶ KOM(2007) 502, 5.9.2007.

5.3 Avoin koordinointimenetelmä

Avoimet koordinointimenetelmät, jotka ovat auttaneet jäsenvaltioita kehittämään yhteisen vision sosiaalisista haasteista, kasvattaneet yhteistyöhalua ja halukkuutta oppia muiden käytännöistä, vauhdittaneet uudistusten etenemistä ja toimeenpanoa ja edistäneet tietoon sekä avoimuuteen, läpinäkyvyyteen ja osallistumiseen perustuvaa toimintamallia politiikkojen laadinnassa, ovat EU:n sosiaalisen toimintasuunnitelman avain.

Vuonna 1997 käynnistetty ensimmäinen Euroopan työllisyysstrategia on edistänyt uusien ja parempien työpaikkojen luomista ja sitä myötä erittäin konkreettisesti hyvinvointia. Koulutuksen ja ammattikoulutuksen alan avoin koordinointimenetelmä, joka käynnistyi vuonna 2002, on antanut jäsenvaltioille arvokasta tukea näiden kehittäessä politiikkojaan ja elinikäisen oppimisen strategioitaan. Avoimessa koordinointimenetelmässä sosiaalisen suojelun ja sosiaalisen osallisuuden alalla saavutetut tulokset aloilla, jotka eivät kuulu yhteisön suoraan toimivaltaan (esim. eläkkeet, perhe- ja työkyvyttömyysetuudet, terveydenhuolto ja pitkäaikaishoito) osoittavat, että tämä prosessi täydentää olennaisesti EU:n lainsäädäntöä. Se osoittaa, miten EU:n tukema vapaaehtoinen yhteistyö jäsenvaltioiden välillä voi käytännössä tehostaa toissijaisuusperiaatteen toteutumista valtioiden yhteisissä ponnisteluissa köyhyyden ja syrjäytymisen torjumiseksi ja antaa takeet nykyaikaisille, kestäville ja oikeudenmukaisille hyvinvointijärjestelmille.

Määrälliset tavoitteet ja mittarit ovat osoittautuneet välttämättömiksi EU:n ja kansallisen tason edistysvauhdittamisessa ja seuraamisessa. Lissabonin strategian valmistelu vuoden 2010 jälkeiselle kaudelle tarjoaa mahdollisuuden arvioida saavutettua edistystä ja tarkastella, pitäisikö tavoitteiden olla vielä kunnianhimoisempia (kuten korkeammat nuorten, iäkkäiden työntekijöiden ja naisten työllisyysluvut). Olisi myös harkittava tavoitteiden käyttöönottoa tai päivittämistä muilla avoimen koordinointimenetelmän alueilla (esim. inhimilliseen pääomaan sijoitettava osuus BKT:stä, etenkin lasten köyhyyden vähentäminen, koulutuksen saavutettavuuden parantaminen, tavoitteiden asettaminen eläkkeiden sekä terveydenhuolto- ja pitkäaikaishoitajärjestelmien uudistamiselle), jotta nämä heijastaisivat uutta sitoutumista tulosten saavuttamiseen uudistetussa sosiaalisessa toimintaohjelmassa. Tässä yhteydessä tarvittavia tilastotietoja kehitellään yhteistyössä Eurostatin ja Euroopan tilastojärjestelmän kanssa.

Jatkotoimet:

Komissio

- esittää sosiaalisen suojelun ja osallisuuden alan avoimen koordinointimenetelmän vahvistamista ja sen mahdollisuuksien täysimittaista hyödyntämistä soveltamalla joitakin Lissabonin strategiassa käytettyjä menettelyjä ja työmenetelmiä tavoitteenaan parantaa poliittista sitoutumista ja näkyvyyttä (mm. asettamalla määrällisiä tavoitteita), vahvistaa yhteyksiä muihin politiikkoihin, kehittää analyysivälineitä ja tietopohjaa sekä herätellä jäsenvaltioita tarkkailuun, keskinäiseen oppimiseen ja vertaisarviointiin; (katso liiteasiakirja)

- harkitsee suosituksen esittämistä aktiivisesta osallistamisesta (katso kohta 4.5).

Sosiaalisen todellisuuden kartoituksessa tuli ilmi kasvava yksimielisyys siitä, että BKT talouden suorituskyvyn mittarina ei ole riittävä ohjaamaan politiikkoja, joilla reagoidaan mutkikkaisiin nykypäivän haasteisiin. Komissio tukee ”bruttokansantuotetta pidemmälle menevien” hyvinvointitavoitteiden kehittämistä.

5.4 EU:n rahoitus

Koheesiopolitiikka ja rakennerahastot osallistuvat merkittävästi mahdollisuuksien, väylien ja yhteisvastuun edistämiseen vahvistamalla sekä kilpailukykyä että sosiaalista yhteenkuuluvuutta. Koheesiopolitiikasta ja eritotenkin Euroopan sosiaalirahastosta käytetään nykyisellä ohjelmakaudella 2007–2013 noin 14 miljardia euroa yritysten ja työntekijöiden muutostenhallinta- ja ennakkointikyvyn vahvistamiseen; noin 26 miljardia euroa koulutuksen ja ammatillisen koulutuksen laadun parantamiseen; noin 30 miljardia euroa työllisyyden lisäämiseen, johon sisältyy syrjinnän vastainen työ, 5 miljardia euroa terveyteen tehtäviin investointeihin ja 1,2 miljardia euroa toimiin, joilla lisätään siirtolaisten osallistumista työelämään ja heidän sosiaalista osallisuuttaan. Lisäksi kolmansien maiden kansalaisten kotouttamista koskevasta eurooppalaisesta rahastosta (2007–2013) tuetaan uusien siirtolaisten kotouttamista jäsenvaltioissa. Komissio tekee yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa varmistaakseen näiden sijoitusten mahdollisimman tehokkaan käytön erityisesti Lissabonin strategian poliittisten painopistealueiden tukemiseen. Kuten yllä kuvattiin (katso kohta 4.2), Euroopan globalisaatiorahasto tukee globalisaation myötä irtisanottuja työntekijöitä.

Myös Euroopan maatalouden tukirahasto ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto osallistuvat EU:n sosiaaliseen toimintaohjelmaan varmistamalla edullisen ja hyvälaatuisen ruoan saatavuuden, parantamalla maatalous-, metsä- ja ruoanjalostusalojen kilpailukykyä ja työpaikkojen laatua ja parantamalla maaseudun elämänlaatua ja kehittämällä maaseudun työllisyysmahdollisuuksia kokonaisuutena.

Vuosien 2007–2013 työllisyyttä ja yhteysvastuuta koskeva ohjelma (PROGRESS-ohjelma)²⁷ tukee EU:n lainsäädännön soveltamista ja luo yhteisymmärrystä EU:n tavoitteista ja painopistealueista sekä vahvistaa kumppanuuksia tärkeimpien EU:n ja kansallisten sidosryhmien välillä. Elinikäisen oppimisen ohjelma tukee laadukkaan koulutuksen ja ammatillisen koulutuksen kehittämistä ja nuorisotoimintaohjelma nuorten sosiaalista osallisuutta avointen koordinoitimenetelmien poliittisten tavoitteiden mukaisesti. Vuosien 2007–2013 tutkimuksen puiteohjelman tukema tiedeyhteisön lisääntyvä osallistuminen ja vahvemmat siteet muihin käynnissä oleviin tutkimustoimintoihin vaikuttavat myös tiedon ja tietopohjaisten politiikkojen kehittämiseen.

5.5 Kumppanuus, vuoropuhelu ja viestintä

Kaikkia koskeviin mahdollisuuksiin, väyliin ja yhteisvastuuseen voidaan päästä vain kumppanuuksilla EU:n toimielinten, jäsenvaltioiden, alueellisten ja paikallisviranomaisten, työmarkkinaosapuolten, kansalaisyhteiskunnan ja muiden sidosryhmien sekä tarvittaessa ulkoisten kumppaneiden kesken.

Kansalaisyhteiskunnan järjestöt ovat elintärkeä yhdysside Euroopan unionin, jäsenvaltioiden ja kansalaisten välillä. Komissio tukee edelleen kansalaisjärjestöjen kykyä toimia EU:n tasolla ja ottaa aktiivisesti osaa EU:n politiikkojen kehittämiseen ja toimeenpanoon.

Myös yritykset voivat läheisessä yhteistyössä aktiivisesti muiden sidosryhmien kanssa vaikuttaa uudistetun sosiaalisen toimintaohjelman päämäärien saavuttamiseen esimerkiksi sosiaalisen osallistamisen ja taitojen kehittämisen aloilla.

²⁷ Katso http://ec.europa.eu/employment_social/progress/index_en.html.

Kansalaisille, yrityksille ja muille sidosryhmille tulisi tiedottaa paremmin Euroopan unionin tarjoamista mahdollisuuksista käyttäen hyväksi nykyisiä palveluita, joista mainittakoon muun muassa ammatillisen liikkuvuuden portaali EURES, SOLVIT-verkosto, sisämarkkinoiden tietojenvaihtojärjestelmä, Enterprise Europe Network -verkosto, Europe Direct -tiedotuspiste ja Sinun Eurooppasi. Parhaillaan valmistellaan sisämarkkinoiden tukipalvelua, joka edistää tiedon saatavuutta ja esteettömyyttä²⁸.

Komissio edistää edelleen kansalaisten osallistumista etenkin Euroopan kulttuurienvälisen vuoropuhelun teemavuoden 2008 yhteydessä. Teemavuoden saavutuksilla on oltava kestävä vaikutukset, ja ne tulee ottaa huomioon kaikissa asiaankuuluvissa EU:n politiikoissa ja ohjelmissa.

Komissio jatkaa kansalaisten ja sidosryhmien mielipiteiden kuuntelemista toteuttaessaan uudistettua sosiaalista toimintaohjelmaa.

5.6 Mahdollisuuksien, väylien ja yhteisvastuun edistämisen varmistaminen kaikessa EU:n politiikassa

Näyttöpohjaisten seurantavälineiden kehittämisestä tulee tärkeä tapa varmistaa, että EU:n politiikat heijastavat mahdollisuuksien, väylien ja yhteisvastuun edistämiseen liitettyjä tavoitteita. Tämänhetkinen perustamissopimus edellyttää, että kaikki Euroopan yhteisön toimet ”pyrkivät edistämään miesten ja naisten välistä tasa-arvoa”²⁹. Yleisesti tunnustetaan, että EU:n tulisi ottaa huomioon sosiaalipolitiikan päämäärät ja tarve torjua kaikenlaisia syrjintää kaikkien muiden politiikkojen määrittelyssä ja toteuttamisessa. Komissio varmistaa jatkossakin, että kaikille tärkeimmille uusille aloitteille tehdään tiukka sosiaalisten vaikutusten analysointi osana vaikutusten arviointia. Vaikutustenarviointilautakunta varmistaa edelleen, että mahdolliset sosiaaliset ja työllisyysvaikutukset otetaan täysimittaisesti huomioon ennen ehdotusten tekemistä. Nykyisen politiikan arvioinnissa komissio kiinnittää entistä enemmän huomiota sosiaalisiin vaikutuksiin.

EU kannustaa jo nyt vahvasti sosiaalisten vaikutusten huomioonottamiseen osana sisämarkkinalainsäädännön ja -toimien kehittämistä. Esimerkiksi EU:n julkisia hankintoja koskevat säännöt jättävät viranomaisille runsaasti mahdollisuuksia ottaa huomioon sosiaaliset näkökohdat parasta tarjousta valitessaan³⁰. Uusilla aloitteilla, joista mainittakoon esimerkkeinä vähittäiskaupan markkinoiden valvonta ja perushyödykkeiden hintojen ja laadun tarkkailu, saattaa olla myönteisiä vaikutuksia sosiaalialalla.

6. Päätelmät

Uusi sosiaalinen todellisuus edellyttää uudenlaisia vastauksia. Muutos on nopeaa – ja politiikkojen on pysyttävä niiden tasalla, reagoitava innovatiivisesti ja joustavasti globalisaation, teknologian kehityksen ja väestömuutoksen haasteisiin.

Uudistetussa sosiaalisessa toimintaohjelmassa on kyse juuri tästä – se osoittaa, miten mahdollisuuksien, väylien ja yhteisvastuullisuuden päämäärät voidaan muuntaa käytännön

²⁸ SEC(2005) 985, 20.7.2005.

²⁹ Euroopan yhteisön perustamissopimus, 3 artikla.

³⁰ Sosiaalisesti vastuullisten julkisten hankintojen käsikirja, jonka komissio julkaisee vuonna 2009, antaa yksityiskohtaiset ohjeet ja käytännön esimerkkejä aiheesta.

toiminnaksi. Se on politiikkoihin integroitu vastaus, joka täydentää Lissabonin strategiaa ja osoittaa sitoutumista tulosten tuottamiseen kansalaisille. Se osoittaa, että eurooppalaiset arvot ovat edelleen EU:n politiikkojen ytimessä ja että ne ovat olennainen osa EU:n vastausta globalisaatioon. Se heijastaa tämänhetkisen komission jo strategisissa tavoitteissaan vuonna 2005 hahmottelemaa vahvaa sitoutumista sosiaaliseen ulottuvuuteen ja on olennainen osa laajempia ponnistuksia taloudellisesti vahvan, sosiaalisesti vastuullisen ja turvallisen unionin hyväksi. Tätä toimintaohjelmaa ja sen toimia ja välineitä arvioidaan yhdessä vuoden 2010 jälkeistä kautta koskevan Lissabonin strategian kanssa.

Komissio pyytää Euroopan parlamenttia ja neuvostoa uudistamaan sitoutumisensa Euroopan unionin sosiaaliseen ulottuvuuteen vahvistamalla tämän uudistetun sosiaalisen toimintaohjelman ja sopimalla siihen liitetyistä säädösehdotuksista.

SV

SV

SV

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 2.7.2008
KOM(2008) 412 slutlig

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET,
RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT
REGIONKOMMITTÉN**

**En förnyad social agenda:
Möjligheter, tillgång och solidaritet i framtidens Europa**

{SEK(2008) 2156}
{SEK(2008) 2157}
{SEK(2008) 2178}
{SEK(2008) 2184}

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1.	Inledning	3
2.	Europas sociala dimension – tid för förnyelse och nya tag.....	4
3.	Målen för den förnyade sociala agendan för möjligheter, tillgång och solidaritet	6
4.	Prioriteringar i den förnyade sociala agendan för möjligheter, tillgång och solidaritet	7
4.1	Barn och unga – morgondagens Europa	7
4.2	Investera i människor, fler och bättre jobb, ny kompetens	8
4.3	Rörlighet.....	10
4.4	Längre och friskare liv	11
4.5	Bekämpa fattigdom och social utestängning.....	13
4.6	Bekämpning av diskriminering	14
4.7	Möjligheter, tillgång och solidaritet på det internationella planet	15
5.	Den förnyade sociala agendan för möjligheter, tillgång och solidaritet: instrument .	16
5.1	EU-lagstiftning.....	16
5.2	Social dialog.....	17
5.3	Den öppna samordningsmetoden	17
5.4	EU-finansiering	18
5.5	Partnerskap, dialog och kommunikation.....	19
5.6	Säkerställa att all EU-politik främjar möjligheter, tillgång och solidaritet.....	19
6.	Slutsats	20

1. INLEDNING

Den tekniska utvecklingen, globaliseringen och befolkningens åldrande håller på att förändra de europeiska samhällena. Under de senaste åren har förändringarna skett i allt snabbare takt. EU:s medborgare lever längre och friskare liv, i nya familjestrukturer och i nya arbetsmönster. Värderingar och förhållandet mellan generationerna håller på att förändras. EU:s befolkning står inför helt nya möjligheter och har mer att välja mellan och bättre levnadsvillkor. Särskilt tack vare Lissabonstrategin för tillväxt och sysselsättning, en starkare integration av marknaden och makroekonomisk stabilitet har Europeiska unionen spelat en avgörande roll för att skapa dessa möjligheter, genom att stimulera sysselsättning och rörlighet.

Samtidigt kvarstår en krass verklighet. Alltför många står utanför arbetsmarknaden eller är arbetslösa och alltför många ungdomar lämnar skolan i förtid, vilket också medför att alltför många fortfarande lever i fattigdom (särskilt barn och äldre) och i social isolering. Till detta kommer nya faktorer. Befolkningens åldrande och ökat välstånd leder till en ökad försörjningsbörda (förhållandet mellan antalet ålderspensionärer och antalet personer i arbetsför ålder) och en ökad förekomst av välevnadssjukdomar (övervikt, stress). Utöver dessa omvälvande samhällsförändringar ser vi under 2008 en global ekonomisk avmattning, fortsatt turbulens på finansmarknaderna och ökad konkurrens om knappa resurser, inbegripet livsmedel och energi. EU:s ekonomi torde klara dessa yttre påfrestningar tack vare sina gedigna grundvalar, men de nya utvecklingstendenserna – bland annat stigande livsmedels- och oljepriser – ger anledning till oro. De fattiga påverkas i orimligt stor utsträckning av denna utveckling. Trots att EU-medborgare enligt opinionsundersökningar allmänt sett är nöjda med sin livskvalitet så är de oroad för framtiden och rädda för att deras barn kommer att klara sig sämre i framtiden.

Socialpolitiken behöver **hålla jämna steg** med utvecklingen – den måste vara flexibel och kunna anpassas till förändringar. Denna utmaning måste antas på alla förvaltningsnivåer.

Socialpolitiska åtgärder är i första hand medlemsstaternas ansvar och måste genomföras nära medborgarna på nationell, regional och lokal nivå. EU har begränsade befogenheter och begränsat ansvar på det sociala området. EU har dock, tack vare delade värderingar, gemensamma regler och solidaritetsmekanismer, idealiska förutsättningar att arbeta i partnerskap med medlemsstaterna och berörda aktörer och främja samarbete för att hantera de socioekonomiska förändringarna, särskilt globaliseringens och den tekniska utvecklingens följder. Under de senaste 50 åren har EU framgångsrikt antagit de nya sociala utmaningarna genom att stimulera tillväxt och sysselsättning inom ramen för en sund makroekonomisk politik, främja jämställdhet, bekämpa diskriminering, främja socialt partnerskap, förbättra arbetsvillkoren och säkerställa social sammanhållning genom att ta itu med regionala ojämlikheter och bistå vid anpassningen till ekonomiska förändringar.

Nu består utmaningen i att bygga vidare på denna starka grund genom att föra fram en **förnyad social agenda**. De grundläggande målen anges i fördraget. Metoderna för att nå dessa mål måste förnyas. Fokus måste ligga på att ge individer **större inflytande och bättre möjligheter** att förverkliga sin potential samtidigt som hjälp ges till dem som inte klarar detta.

Detta agenda kan inte begränsas till traditionella sociala områden, utan den måste vara **sektorsövergripande** och flerdimensionell och täcka många områden, från arbetsmarknadspolitik till utbildning, hälsa, invandring och interkulturell dialog. Verkligheten är att de ekonomiska och sociala åtgärderna på EU-nivå och på nationell nivå ömsesidigt

stärker och kompletterar varandra. Denna förnyade sociala agenda är därför helt förenlig med Lissabonstrategin för tillväxt och sysselsättning, som den också stärker.

Den förnyade sociala agenda som beskrivs i detta meddelande kretsar kring **möjligheter, tillgång och solidaritet**. För att skapa möjligheter krävs fortsatta insatser för att skapa fler och bättre jobb och ökad välfärd. Det innebär att man måste undanröja hinder, underlätta rörlighet, bekämpa diskriminering, främja jämställdhet, stödja familjerna och få bort nya former av social utestängning. För att kunna ta tillvara möjligheterna behöver människor tillgång till utbildning, hälso- och sjukvård och allmänna sociala tjänster. De bör ges möjlighet till aktivt deltagande och integration i det samhälle där de lever. De individer och regioner som inte klarar sig eller släpar efter på grund av de snabba förändringarna behöver få stöd. Den förnyade sociala agendan är därför också en solidaritetsagenda, som innebär att insatserna för att bekämpa fattigdom och social utestängning trappas upp och att man undersöker nya sätt att hjälpa människor att anpassa sig till globaliseringen och den tekniska utvecklingen. För detta måste EU ta nya grepp vid utformningen av politiken, i lagstiftningen, när människor förs samman för utbyte av bästa praxis och i främjandet av nya synsätt.

I den förnyade sociala agendan beaktas resultaten från ett omfattande offentligt samråd¹ som kommissionen inledde 2007 i syfte att kartlägga Europas förändrade "sociala verklighet". I agendan beskrivs en rad konkreta åtgärder inom de prioriterade områden som identifieras i kommissionens nyligen utgivna meddelande *Möjligheter, tillgång och solidaritet: mot en ny samhällsvision för tjugohundratalets Europa*².

2. EUROPAS SOCIALA DIMENSION – TID FÖR FÖRNYELSE OCH NYA TAG

Gemensamma sociala värderingar är en viktig del av den europeiska identiteten, som från början legat till grund för den europeiska integrationen. EU-politiken har en stark social dimension och får positiva sociala konsekvenser och Lissabonstrategin har bidragit till att skapa fler och bättre jobb. EMU och euron har bidragit till prisstabilitet genom att underlätta skapandet av sysselsättning och en stabil tillväxt. Tack vare sammanhållningspolitiken har mindre utvecklade EU-regioner och mindre gynnade grupper fått hjälp. Den inre marknaden har skapat nya möjligheter med beaktande av de sociala konsekvenserna av öppnandet av marknaderna. EU:s sysselsättnings- och socialpolitik har lett till bättre arbetsvillkor och en bättre arbetsmiljö, och har bidragit till att främja lika möjligheter och social integration och bekämpa diskriminering, rasism och främlingsfientlighet.

De successiva utvidgningarna av Europeiska unionen har med stor framgång befestat demokratin och de grundläggande rättigheterna samt ökat välståndet i hela EU. EU har lyckats skapa social konvergens i takt med att de anslutande medlemsstaternas ekonomier har stärkts och denna process pågår fortfarande. I denna process har de europeiska normer och EU:s regler och riktlinjer spelat en roll. Allt detta vittnar om styrkan i Europas gemensamma sociala värderingar och EU:s förmåga att stödja utvecklingen av dem. Utvidgningen har alltså varit ett bra sätt att sprida tanken om lika möjligheter i hela Europa.

Europas grundläggande sociala mål är oförändrade: ett starkt engagemang för harmoniska samhällen präglade av sammanhållning och integration och respekt för grundläggande

¹ http://ec.europa.eu/citizens_agenda/social_reality_stocktaking/index_en.htm

² KOM(2007) 726, 20.11.2007.

rättigheter i sunda sociala marknadsekonomier. Detta fastställs tydligt i gemenskapens mål och Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.

De nya utvecklingstendenserna medför dock att det brådskar att se över medlen, inte målen. **Globaliseringen** är vår tids främsta förändringskraft.

Globaliseringen har en avgörande betydelse både för resonemanget som ligger till grund för EU:s sociala agenda och dess inriktning. För en tidigare generation gjordes stora framsteg med den sociala dimensionen i och med att den inre marknaden utvidgades och fördjupades. Under åttiotalet togs den sociala agendan fram som ett medel för att skapa acceptans för den industriella omstrukturering som ingick i 1992 års agenda. Fokus låg på att bevara sysselsättningen och säkerställa samförstånd mellan arbetsmarknadens parter i syfte att underlätta den industriella förändringen. I dagens läge krävs en mycket bredare social agenda som ger EU möjlighet att fullt utnyttja de möjligheter som globaliseringen för med sig, hjälpa medborgarna att anpassa sig till utvecklingen och visa solidaritet med dem som påverkas negativt.

I kombination med globaliseringen får den snabba **tekniska utvecklingen** långtgående följder för samhället och genomgripande konsekvenser för socialpolitiken³. Den tekniska utvecklingen innebär ökad efterfrågan på kompetens och breddar klyftan mellan högkvalificerad och lågkvalificerade arbetstagare. Arbetslösheten för lågkvalificerade arbetstagare ligger i genomsnitt kring 10 %, jämfört med 7 % för personer med gymnasieutbildning och 4 % för personer med högre utbildning. Den viktigaste sociala faktorn på lång sikt är frågan om hur individerna bäst ska få den kompetens som de behöver för att kunna utnyttja möjligheterna som arbetstagare, företagare och konsument i den moderna ekonomin. Det handlar inte bara om yrkesinriktad utbildning i traditionell mening. Det handlar också om vilken kompetens som behövs i en ny sorts ekonomi och hur medborgarna kan utrustas för framgång. Det är därför EU investerar kraftigt i kompetensutveckling genom att stödja utvecklingen av effektivare och hållbara arbetsmarknader och sociala system, genom att främja en kombination av flexibilitet och trygghet och genom att främja rörligheten på utbildningsområdet och när det gäller kunskap och innovation.

Befolkningsutvecklingen driver samhällsutvecklingen och kräver innovativa politiska åtgärder. Den ökade livslängden är en av Europas största framgångar. I kombination med de sjunkande födelsetalen betyder dock befolkningens åldrande att det krävs stora förändringar när det gäller hur vi lever, arbetar och förbereder oss för att lämna arbetslivet. Enligt prognoserna kommer befolkningen i åldersgruppen 15–64 år att minska till 48 miljoner fram till 2050 och under samma period kommer försörjningsbördan att fördubblas⁴. De offentliga sociala utgifterna måste anpassas på ett flexibelt sätt med beaktande av Europas åldrande befolkning, genom ändrade arbetsmönster. Förbättring av välfärdssystemens effektivitet, särskilt genom bättre incitament, bättre administration och utvärdering och prioritering av utgiftsprogram har blivit centrala faktorer för att säkerställa de europeiska samhällsmodellernas finansiella hållbarhet på lång sikt. EU samarbetar med medlemsstaterna för att möta gemensamma utmaningar och stöder deras insatser för att skapa rättvisa och finansiell hållbarhet samtidigt som nödvändiga reformer av hälso- och sjukvårdssystemen och

³ Se även åtföljande arbetsdokument från kommissionens avdelningar om en ny social agenda för Europa och medborgarnas välbefinnande i informationssamhället.

⁴ Förhållandet mellan antalet personer över 65 år och antalet personer i arbetsför ålder (15–64 år) kommer att öka från 1:4 till 1:2 fram till 2050.

pensionssystemen genomförs. Rådet har nyligen uppmanat kommissionen och kommittén för ekonomisk politik att finslipa analysen av de sociala utgifterna och de reformer som behövs för att skapa rättvisa och ökad effektivitet⁵ (se åtföljande dokument).

Invandringen ger ett betydande bidrag till sysselsättning, tillväxt och välbefinnande i Europeiska unionen. Efterfrågan på invandrare, särskilt personer med specifik kompetens, kommer sannolikt att öka under de kommande åren till följd av befolkningsutvecklingen och bristen på arbetskraft inom vissa sektorer och regioner. Medlemsstaterna har också insett vikten av gemensamma åtgärder på EU-nivå när det gäller att möta de utmaningar som hör samman med invandring och **integration**.

Kommissionen har nyligen föreslagit en omfattande gemensam invandringspolitik för EU⁶ för att vidta samordnade åtgärder och främja välfärd, solidaritet och trygghet. För att invandrarnas potential ska kunna tas till vara krävs tidiga integrationsåtgärder, t.ex. undervisning i värdlandets språk. Detta innebär också andra komplexa utmaningar och kräver insatser inom olika sektorer som hälso- och sjukvård, bostäder och utbildning.

Klimatförändringen och nya mönster för energianvändning kommer både att skapa nya möjligheter och att få sociala konsekvenser. EU, som är världsledande när det gäller att hantera klimatförändringarna, analyserar även de sociala och ekonomiska konsekvenserna och utarbetar politiska åtgärder för att stödja anpassningen. Övergången till en hållbar ekonomi med låga koldioxidutsläpp är av avgörande betydelse för framtida generationers välfärd. EU kan i samråd med arbetsmarknadens parter bidra till att nya möjligheter till ekonomisk utveckling utnyttjas och att det skapas ”gröna jobb” samtidigt som solidariteten med utsatta grupper upprätthålls. I detta sammanhang behöver risken för ”energifattigdom” uppmärksammas.

3. MÅLEN FÖR DEN FÖRNYADE SOCIALA AGENDAN FÖR MÖJLIGHETER, TILLGÅNG OCH SOLIDARITET

Den förnyade sociala agendan bygger på tre sinsemellan relaterade och lika viktiga mål:

- **Skapa möjligheter:** Att skapa möjligheter innebär att fler och bättre jobb genereras och rörligheten underlättas. I samhällen där varje individ anses ha samma värde ska det inte finnas några hinder som gör att individerna inte kan ta sig fram. Det betyder att man säkerställer att alla har möjlighet att utveckla sin potential samtidigt som man respekterar den europeiska mångfalden och motverkar både direkt och indirekt diskriminering och bekämpar rasism och främlingsfientlighet.
- **Skapa tillgång:** Eftersom människor har helt olika utgångsläge i livet kan individens möjligheter inte garanteras om man inte skapar bättre tillgång för dem som har de sämsta förutsättningarna. Alla medborgare måste ha tillgång till kvalitativ utbildning, socialt skydd, hälso- och sjukvård och tjänster som kan bidra till att utjämna skillnaderna i fråga om utgångsläget och ge alla möjligheten till ett längre och friskare liv. Europas ungdomar måste få möjlighet att utnyttja möjligheterna. Alla EU-medborgare bör ha tillgång till utbildning och kompetensutveckling under hela livet (t.ex. kommunal vuxenutbildning

⁵ Ekofinrådets slutsatser av den 14 maj 2008, som finns på:
http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressdata/en/ecofin/100325.pdf

⁶ KOM(2008) 359, 17.6.2008.

eller livslångt lärande) för att på så sätt kunna anpassa sig till förändringar och starta på nytt i olika skeden av livet.

- Visa solidaritet: Människorna i EU har ett gemensamt engagemang för social solidaritet. – mellan generationer, mellan regioner, mellan dem som har det bättre och dem som har det sämre ställt och mellan rika och mindre rika medlemsstater. Solidaritet är en del av det europeiska samhället och EU:s samverkan med resten av världen. För att skapa lika möjligheter i praktiken krävs både tillgång och solidaritet. Solidaritet innebär åtgärder för att hjälpa dem som har svårt att hävda sig och inte kan ta för sig av fördelarna i ett öppet samhälle i snabb förändring. Det betyder att man främjar social integration, delaktighet och dialog och bekämpar fattigdom. Det betyder också att stöd ges till dem som drabbas av tillfälliga och övergående problem på grund av globaliseringen och den tekniska utvecklingen.

Det är första hand medlemsstaterna som ansvarar för att vidta åtgärder på nationell, regional och lokal nivå för att uppnå dessa mål. Det finns ett stort utrymme att vidta åtgärder och man måste därför prioritera. Agendan som följer är därför inriktad på en rad nyckelområden – ungdomar, humankapital, längre och friskare liv, rörlighet, social integration, diskrimineringsbekämpning och lika möjligheter samt delaktighet och dialog med medborgarna – där EU:s åtgärder kan visa ett tydligt mervärde och full respekt för subsidiaritetsprincipen och proportionalitetsprincipen. Åtgärderna på vart och ett av dessa områden bidrar till de tre målen möjligheter, tillgång och solidaritet. De avspeglar behovet att se till att EU tar innovativa grepp och fortsätter att utvecklas – vid utarbetandet av politiken, i lagstiftningen, när människor förs samman för utbyte av bästa praxis och i främjandet av nya synsätt.

4. PRIORITERINGAR I DEN FÖRNYADE SOCIALA AGENDAN FÖR MÖJLIGHETER, TILLGÅNG OCH SOLIDARITET

4.1 Barn och unga – morgondagens Europa

Europas framtid är beroende av dess ungdomar. Ändå har många unga människor begränsade möjligheter i livet. De saknar de möjligheter och den tillgång till utbildning som behövs för att de ska kunna utveckla sin potential. 19 miljoner barn och unga hotas av fattigdom, och sex miljoner ungdomar hoppar av sekundärskolan varje år. Det behövs åtgärder för att bryta den onda cirkeln med barnfattigdom, ohälsosam livsstil, dåliga skolresultat och social utestängning. Det krävs åtgärder för att ta itu med problemen med hög ungdomsarbetslöshet, en alltför stor andel ungdomar som lämnar skolan i förtid och otrygga och sämre betalda arbeten för ungdomar. Det gäller också ungdomars oro för att de trots längre tid i arbetslivet kanske kommer att ha det sämre ställt på äldre dagar jämfört med tidigare generationer. Alla barn behöver få en utbildning som ger dem de rätta medlen och en rättvis chans i dagens värld. De behöver uppmuntras att gå andra vägar och nå en högre kvalifikationsnivå och kompetens än sina föräldrar.

EU kan bidra till att utveckla nya former av solidaritet mellan generationerna och angripa de särskilda problem som dagens unga står inför, inbegripet tillgång till utbildning, arbetsmarknaden, bostäder och finansiering. Europeiska rådet antog i mars 2005 en europeisk ungdomspakt som ger en gemensam ram för EU:s och medlemsstaternas åtgärder. Kommissionen kommer att fortsätta sitt arbete med en rad aktiviteter som är fokuserade på barn och unga: integrera barnens rättigheter i EU-åtgärder, intensifiera arbetet för att främja

och skydda barns rättigheter⁷, främja säker användning av Internet⁸ och ökade insatser för trafiksäkerhet.

Ytterligare åtgärder:

Den förnyade sociala agendan innehåller följande:

– Ett meddelande om skolutbildning som stöd för medlemsstaternas insatser att förbättra kvaliteten på sina utbildningssystem och uppnå mål som rör andelen elever som lämnar skolan i förtid, läskunnighet, deltagande i gymnasieutbildning och att förbereda ungdomar för ett livslångt lärande. Meddelandet bygger på ett offentligt samråd om framtidens skola. Att skapa största möjliga effektivitet och rättvisa inom primärskolan är viktigt för att skapa möjligheter för unga människor.

– En grönbok med titeln ”Migration och rörlighet: utmaningar och möjligheter för EU:s utbildningssystem”.

Senare under 2008 och 2009 kommer kommissionen att

– offentliggöra ett meddelande om utveckling av den öppna samordningsmetoden på ungdomsområdet, med särskilt fokus på unga människor med begränsade möjligheter,

– ta fram en mer omfattande strategi i fråga om barnfattigdom med kvantitativa mål (se avsnitt 5.2) och som inspirerats av den europeiska strategin för socialt skydd och social integration.

4.2 Investera i människor, fler och bättre jobb, ny kompetens

Den nya sociala agendan utgör en oskiljaktig del av Lissabonstrategin och EU:s strategi för en hållbar utveckling. Ett av de främsta sätt på vilket EU kan bidra till välbefindandet är att främja tillväxt och sysselsättning, eftersom en sund ekonomi är grunden för välbefindande och den bästa vägen ur fattigdom är ett jobb. Lissabonstrategin och EMU skapar fler jobb genom ökad prisstabilitet, lägre arbetslöshet och ökad produktivitet. I den ekonomiska vårprognosen 2008 förutspås att 3 miljoner nya jobb kommer att skapas under 2008 och 2009 utöver de 7,5 miljoner jobb som redan skapats under 2006 och 2007. Små och medelstora företag har en viktig roll när det gäller att skapa nya och bättre jobb, vilket också slås fast i det nyligen antagna initiativet till stöd för små och medelstora företag (*Small Business Act*)⁹.

En nyckelroll för EU med tanke på globaliseringen och den snabba tekniska utvecklingen är att hjälpa medlemsstaterna att modernisera arbetsmarknaderna och att förutse förändringar och omstruktureringar. EU har beslutat om gemensamma principer för flexibilitet och trygghet på arbetsmarknaden (*”flexicurity”*) och strategier som baserar sig på flexibla och trygga anställningsavtal, livslångt lärande, aktiva arbetsmarknadsåtgärder och moderna sociala trygghetssystem som ska underlätta övergångar på arbetsmarknaden och göra det lönsamt att arbeta. Kommissionen samarbetar nu med medlemsstaterna och arbetsmarknadens parter för att genomföra dessa principer på nationell nivå genom de nationella reformprogrammen inom ramen för Lissabonprocessen. När det gäller lagstiftningen är det

⁷ http://ec.europa.eu/justice_home/fsj/children/fsj_children_intro_en.htm

⁸ KOM(2008) 106, 27.2.2008.

⁹ KOM(2008) 394, 25.6.2008.

viktigt att Europaparlamentet och rådet snabbt uppnår positiva resultat i fråga om förslagen till direktiv om arbetstid och bemanningsföretag.

En social dialog på europeisk nivå är en central faktor när det gäller att underlätta förändring. Direktivet om inrättandet av europeiska företagsråd utgör en plattform för dialogen mellan arbetsgivare och arbetstagare och skulle kunna vidareutvecklas. Partnerskap mellan arbetsmarknadens parter och myndigheter håller på att utvecklas i syfte att förutse och hantera förändringar.

Strukturfonderna tillhandahåller ekonomiskt stöd till medlemsstater, regioner, kommuner, företag och medborgare när det gäller att förutse och anpassa sig till ändrade förhållanden. Europeiska fonden för justering för globaliseringseffekter (EGF), som inrättades 2007, ger stöd för snabb återintegration på arbetsmarknaden av arbetstagare som har blivit arbetslösa när handelsmönstren förändrats till följd av globaliseringen. EGF har haft positiv inverkan i ett antal medlemsstater men fondens potential skulle kunna utnyttjas ännu bättre.

Invandringen spelar redan en viktig roll när det gäller att åtgärda arbetskraftsunderskott och kompetensbrist. Efterfrågan på invandrare, särskilt personer med specifika färdigheter, kommer sannolikt att öka i takt med befolkningsutvecklingen. I kommissionens nyligen publicerade meddelande om en gemensam invandringspolitik för Europa¹⁰ anges en rad initiativ som ska säkerställa att den ekonomiska migrationen hanteras väl i partnerskap med medlemsstaterna och på grundval av gemensamt fastställda principer. Integration är en av dessa nyckelprinciper.

Utbildning och investering i allmän utveckling av humankapital är en kritisk faktor när det gäller att säkerställa deltagande på arbetsmarknaden och social integration och att förbättra EU:s konkurrenskraft. I dagens värld som präglas av snabba förändringar behöver människor få tillgång till möjligheter i olika faser av livet. Det innebär ett engagemang för livslångt lärande och löpande kompetensutveckling anpassad till aktuella och framtida behov på arbetsmarknaden. Kommissionen kommer att lägga fram initiativ om kompetens och stöd till medlemsstaterna för modernisering av utbildningssystemen inom fördragets gränser. Nya färdigheter som rör entreprenörskap, den koldioxidsnåla ekonomin, informations- och kommunikationsteknik och som stärker kunskapsbasen inom IT, medier och ekonomi ingår i den kompetens som krävs på en modern arbetsmarknad.

Nödvändiga reformer kommer att genomföras inom ramen för Lissabonstrategin (inbegripet den europeiska sysselsättningsstrategin) och den öppna samordningsmetoden på utbildningsområdet. Åtgärder kommer också att vidtas för att främja entreprenörsutbildning, IKT-kunskaper (e-kompetens)¹¹ och finansiell utbildning i EU.

¹⁰ KOM(2008) 359, 17.6.2008.

¹¹ KOM(2007) 496, 7.9.2007.

Ytterligare åtgärder:

Som en del av detta paket lägger kommissionen fram följande:

– Ett direktiv för att förbättra funktionen hos de europeiska företagsråden i syfte att skapa en effektiv social dialog vid omstruktureringar. Den förnyade sociala agendan åtföljs också av arbetsdokument – ett som ska stödja ökade insatser från arbetsmarknadens parter när det gäller att förutse och hantera strukturella förändringar, och ett annat som betonar vikten av företagsbaserade gränsöverskridande avtal.

– En rapport om Europeiska globaliseringsfonden (EGF) med granskning av det första verksamhetsåret, indikationer om hur förfarandena kan förenklas och rationaliseras och ett antal förslag om hur fonden kan förbättras.

Senare under 2008 och 2009 kommer kommissionen att lägga fram förslag till

– ett initiativ om ”ny kompetens för nya jobb”, med en första bedömning av arbetsmarknaden och kompetensbehovet fram till 2020 och en kartläggning av befintliga prognosinstrument på nationell och europeisk nivå, och med förslag till effektivare metoder för att förutse och anpassa tillgång och efterfrågan på arbetskraft genom synergier mellan sysselsättnings- och utbildningspolitiken,

– en uppdaterad strategisk ram för tillämpning av den öppna samordningsmetoden för europeiskt utbildningssamarbete, och

– ett meddelande om flerspråkighet i EU.

4.3 Rörlighet

Den fria rörligheten för personer skapar goda möjligheter för medborgarna och bidrar till ökad ekonomisk tillväxt och konkurrenskraft. EU-medborgarna utnyttjar rätten till fri rörlighet i allt större utsträckning. EU har infört ett stabilt regelverk för fri rörlighet för arbetstagare och ger också praktiskt stöd för att underlätta rörligheten och undanröja potentiella hinder, bland annat genom EU:s handlingsplan för rörlighet för arbetstagarna.

EU stöder också rörlighet för studerande och ungdomar genom flera olika gränsöverskridande program, t.ex. Erasmus-programmet. Detta leder till bättre språkkunskaper och interkulturell kompetens, ökad anställbarhet och ökar acceptansen för yrkesmässig och geografisk rörlighet i framtiden.

Direktivet om utstationering av arbetstagare har bidragit till att främja fri rörlighet för tjänster och har skyddat arbetstagarna och deras arbetsvillkor. Utstationering av arbetstagare från en medlemsstat till en annan väcker också en rad olika frågor om hur gällande EU-lagstiftning och nationell lagstiftning och praxis tillämpas på utstationerade arbetstagare. Kommissionen antog nyligen en rekommendation¹² om ökat administrativt samarbete för att bekämpa odeclarerat arbete och skapa förtroende mellan medlemsstaterna.

¹² Kommissionens rekommendation av 3 april 2008 om ökat administrativt samarbete vid utstationering av arbetstagare i samband med tillhandahållande av tjänster.

Vissa frågor har också nyligen varit föremål för omfattande diskussioner i samband med domar som meddelats av EG-domstolen (målen Laval, Viking och Rüffert). Kommissionen kommer att stödja medlemsstaterna så att de utnyttja de möjligheter som direktivet om utstationering av arbetstagare ger. Kommissionen kommer också att på grundval av en noggrann genomgång av domar och etablerad praxis diskutera dessa frågor och problem med arbetsmarknadens parter och medlemsstaterna, bland annat i ett särskilt forum som ska anordnas under hösten 2008. Kommissionen avser att se till att det inte finns några motsättningar mellan de grundläggande friheterna enligt fördraget och skyddet av de grundläggande rättigheterna, och kommer att grundligt bedöma, diskutera och bemöta angelägna frågor, vid behov genom att utfärda tolkningsriktlinjer.

Kommissionen ser mycket positivt på den gemensamma ståndpunkt som ministerrådet antog den 9 juni 2008, dvs. att principen om likabehandling även ska gälla personer som hyrs ut av bemanningsföretag från första dagen, såvida inte arbetsmarknadens parter beslutar något annat.

Ytterligare åtgärder:

Som en del av detta paket kommer kommissionen att göra följande:

- Uppmana arbetsmarknadens parter och medlemsstaterna att diskutera de frågor väckts genom de nya domar som meddelats av EG-domstolen och anordna ett forum för att stimulera till debatt och främja utbytet av god praxis mellan berörda parter om hur grundläggande sociala rättigheter kan respekteras mot bakgrund av den ökade rörligheten för arbetstagare. Kommissionen kommer att stödja medlemsstaterna och föra diskussioner med dem och med arbetsmarknadens parter om hur problemen bör lösas.
- Fortsätta att utveckla en ”femte frihet” genom att undanröja hindren för fri rörlighet för kunskap, genom att främja rörlighet för särskilda grupper som forskare¹³, unga entreprenörer¹⁴, ungdomar¹⁵ och volontärer¹⁶. Kommissionen kommer också att säkerställa ett fullständigt och rigoröst genomförande av EG-direktivet om ömsesidigt erkännande av yrkeskvalifikationer¹⁷.

4.4 Längre och friskare liv

Det åldrande samhället i Europa innebär att det krävs en rad nya åtgärder – från stöd till forskning om hur informationstekniken kan förbättra äldre personers hälsa och välmående till bedömning av vilka hälso- och sjukvårdsreformer och pensionsreformer som behövs för att tillgodose den åldrande befolkningens behov utan att de offentliga finansernas långsiktiga stabilitet hotas.

EU bör underlätta tillgång till en hälso- och sjukvård av god kvalitet för alla. Patienternas rättigheter vid gränsöverskridande hälso- och sjukvård är en viktig aspekt av rörligheten. Patienternas rättigheter behöver klargöras och en ram behöver införas för att se till att medlemsstaterna bibehåller sin kapacitet att besluta om sina nationella hälso- och

¹³ KOM(2008) 317, 23.5.2008. Bättre karriärer och ökad rörlighet: ett europeiskt partnerskap för forskare.

¹⁴ Pilotprojekt 2008–2010.

¹⁵ Grönbok planerad för juni 2009.

¹⁶ Förslag till rådets rekommendation i åtföljande dokument.

¹⁷ Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG om erkännande av yrkeskvalifikationer.

sjukvårdssystem, med beaktande av behovet av en långsiktig stabil finansiering. Det finns också ett behov av att främja rörligheten för patienter och hälso- och sjukvårdspersonal genom att underlätta gränsöverskridande driftskompatibilitet för elektroniska journaler utan att sekretessen hotas.

EU stöder medlemsstaternas insatser för att säkerställa långsiktig stabilitet i de sociala trygghetssystemen, inklusive hälso- och sjukvården, för att säkerställa tillräckliga pensioner i framtiden och bibehålla tjänsternas kvalitet och tillgänglighet. Genom den öppna samordningsmetoden för dessa områden har finansiell hållbarhet och ett adekvat socialt skydd utgjort gemensamma mål sedan 2006. Kommissionen och medlemsstaterna analyserar också för närvarande de ekonomiska och budgetmässiga konsekvenserna av befolkningens åldrande och reformerna av pensionssystemen och hälso- och sjukvårdssystemen.

Fattigdom, arbetslöshet, låg utbildningsnivå, genetiska risker och funktionshinder är faktorer som förknippas med sämre hälsa. I den europeiska hälsostrategin¹⁸ som antogs i oktober 2007 betonas de gemensamma värderingarna om allmängiltighet, tillgång till kvalitativ hälso- och sjukvård samt rättvisa och solidaritet. Strategin omfattar åtgärder för att möta utmaningarna i samband med befolkningens åldrande i Europa och ökande ojämlikheter i fråga om hälsa. Den europeiska hälsoportalen ger medborgarna och berörda parter information om viktiga hälsofrågor.

Gemenskapens arbetsmiljöstrategi, som antogs av kommissionen 2007¹⁹, bidrar till ett längre yrkesliv för arbetstagarna eftersom skyddet mot risker på arbetsplatsen förbättras. Strategin har som mål att antalet olycksfall i arbetet ska ha minskat med 25 % fram till 2012.

Ytterligare åtgärder:

Kommissionen kommer att göra följande:

- Lägga fram ett direktiv om tillämpning av patienternas rättigheter i gränsöverskridande hälso- och sjukvård. Därigenom införs gemenskapsbestämmelser för gränsöverskridande hälso- och sjukvård på grundval av EG-domstolens rättspraxis. Det kommer att bidra till att skapa rättslig tydlighet i fråga om patienternas rättigheter, att säkerställa en kvalitativ, säker och effektivt gränsöverskridande hälso- och sjukvård och att utgöra en ram för europeiskt samarbete där de nationella systemens uppläggning respekteras och deras långsiktiga stabilitet säkerställs.
- Lägga fram en rekommendation om gränsöverskridande driftskompatibilitet för elektroniska journaler, vilket kommer att underlätta rörligheten för patienter och hälso- och sjukvårdspersonal.
- Lägga fram ett meddelande med fokus på åtgärder avsedda att tillgodose den åldrande befolkningens behov hösten 2008. Inom ramen för den europeiska handlingsplanen för ett gott åldrande i informationssamhället kommer ett nytt EU-finansierat program om boendestöd att ge mer än 600 miljoner euro för forskning om hur informations- och kommunikationsteknik kan användas för att förbättra äldre personers liv hemma, på arbetsplatsen och mer generellt i samhället.

¹⁸ KOM(2007) 630, 23.10.2007.

¹⁹ KOM(2007) 62, 21.2.2007.

- Offentliggöra en ny rapport våren 2009 om den åldrande befolkningens inverkan på de offentliga utgifterna, åtföljd av ett meddelande om de offentliga finansernas stabilitet på lång sikt hösten 2009.
- Utarbeta ett meddelande om ojämligheter i fråga om hälsa under 2009, som bygger på det arbete som utförts inom ramen för den öppna samordningsmetoden för socialt skydd och social integration.
- Lägga fram förslag till ett meddelande och förslag till rådets rekommendation om patientsäkerhet och hälso- och sjukvårdens kvalitet, inbegripet förebyggande och kontroll av vårdrelaterade infektioner och ett meddelande om telemedicin och innovativa IKT-verktyg för behandling av kroniska sjukdomar.
- Utarbeta en grönbok om en frisk arbetsstyrka i EU – ett viktigt inslag för att tillhandahålla kvalitativa hälso- och sjukvårdstjänster – som beskriver de utmaningar som befolkningens åldrande, rörlighet och den tekniska utvecklingen innebär och hur problemen kan lösas.

4.5 Bekämpa fattigdom och social utestängning

Cirka 78 miljoner människor i EU, dvs. 16 % av befolkningen, befinner sig i riskzonen för fattigdom. Fattigdom drabbar särskilt arbetslösa, funktionshindrade och äldre människor. Kvinnor löper också en oproportionellt stor risk. Men inte ens sysselsättning är någon garanti mot fattigdom – antalet arbetande fattiga ökar och cirka 8 % av dem som har ett arbete befinner sig i riskzonen för fattigdom. Det finns hinder och ekonomiska faktorer som förhindrar eller gör det svårare för vissa grupper att få full tillgång till sysselsättning, utbildning, bostäder och hälso- och sjukvård. Som en del av fattigdomsbekämpningen bidrar EU till att samordna insatserna för att främja aktiv integration, inbegripet integration på arbetsmarknaden, göra arbete lönsamt och främja livslångt lärande, särskilt för dem som befinner sig längst bort från arbetsmarknaden. Kommissionen arbetar också för att se till att den inre marknaden och konkurrenslagstiftningen underlättar utvecklandet av tillgängliga och hållbara sociala tjänster av god kvalitet, inbegripet sådana som tillhandahålls av företag i den sociala ekonomin (t.ex. kooperativ och ömsesidiga företag).

Ytterligare åtgärder:

Kommissionen lägger nu fram sin första tvåårsrapport om sociala tjänster av allmänt intresse som en del av initiativen och kommer under 2008 och 2009 att göra följande:

- Föreslå en rekommendation om aktiv integration som behandlar frågor som rör inkomststöd, kopplingar till arbetsmarknaden och bättre tillgång till kvalitativa tjänster. Det planerade Europeiska året för integration och fattigdomsbekämpning 2010 kommer att ge möjlighet till ett förnyat politiskt engagemang från EU och medlemsstaterna när det gäller de grundläggande målen i EG-fördraget.
- Omarbeta och kraftigt utvidga programmet för livsmedelsbistånd för EU:s mest utsatta grupper. Programmet tillhandahöll livsmedelsbistånd till över 13 miljoner människor 2006 och har blivit ännu viktigare mot bakgrund av de stigande livsmedelspriserna.

– Lägga fram initiativ för bättre digital kompetens, ökad bredbandsanvändning i områden med dålig täckning²⁰ och bättre tillgång till informationssamhället²¹ för funktionshindrade personer i syfte att åtgärda den digitala klyftan. Det finns också planer på åtgärder för att främja ekonomisk integration, så att ingen i EU nekas tillgång till ett enkelt bankkonto.

4.6 Bekämpning av diskriminering

Att skapa möjligheter innebär en systematisk kamp mot diskriminering, rasism och främlingsfientlighet. Utöver det sedan länge etablerade lagstadgade skyddet för jämställdheten har EU lagstiftning som förbjuder diskriminering på grund av religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder och sexuell läggning i arbetslivet, och diskriminering på grund av ras eller etniskt ursprung i arbetslivet eller när det gäller utbildning, socialt skydd och tillgång till varor och tjänster. Som komplement till denna lagstiftning och som ett centralt inslag i denna förnyade sociala agenda finns ett förslag till direktiv som syftar till att bekämpa diskriminering på grund av religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning och till att genomföra principen om likabehandling även utanför arbetslivet.

EU verkar aktivt för att bekämpa rasism och främlingsfientlighet och uppmanar rådet att formellt anta det rambeslut om rasism och främlingsfientlighet om vilket en politisk överenskommelse nåddes i april 2007.

Under de senaste femtio åren har EU främjat jämställdhet (som en av de grundläggande värderingarna) genom att utveckla en omfattande lagstiftning. EU har genom Europeiska socialfonden investerat i ett ökat deltagande för kvinnor i arbetslivet. Som resultat av detta ökade kvinnors förvärvsfrekvens från 54,3 % till 57,2 % mellan 2001 och 2006, och målet på 60 % fram till 2010 ligger inom räckhåll. Ojämligheter finns dock kvar, t.ex. i form av löneskillnader mellan kvinnor och män. Kvinnor är också fortfarande underrepresenterade i det ekonomiska och politiska beslutsfattandet²².

Ytterligare åtgärder:

Som en del av detta paket kommer kommissionen att göra följande:

– Föreslå ett direktiv om förbud mot diskriminering på grund av religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning och om genomförande av principen om likabehandling utanför arbetslivet, arbeta vidare med andra åtgärder än lagstiftning för att främja lika rättigheter och möjligheter i nära samarbete med medlemsstaterna, det civila samhället och arbetsmarknadens parter²³.

– Rapportera om EU:s instrument och åtgärder till förmån för romer i Europa (se åtföljande rapport).

Kommissionen kommer att

– öka integrationen av ett jämställdhetsperspektiv i sin politik och verksamhet, inklusive på de områden som ingår i denna förnyade sociala agenda, i enlighet med åtagandena i EU:s färdplan för jämställdhet mellan kvinnor och män (2006–2010) och i den europeiska pakten för jämställdhet,

²⁰ KOM(2006) 129, 20.3.2006.

²¹ KOM(2007) 694, 8.11.2007.

²² Kvinnor och män i beslutsfattandet 2007, Europeiska kommissionen 2008.

²³ Se åtföljande meddelande om ickediskriminering och lika möjligheter: Ett förnyat åtagande.

- under 2008 rapportera om genomförandet av färdplanen och 2010 lägga fram en utvärdering och en uppföljningsstrategi,
- överväga att lägga fram lagstiftningsförslag i september 2008 i syfte att förbättra möjligheterna att förena arbete och familjeliv genom ökade möjligheter till föräldraledighet, nya former av ledighet (vid faderskap, adoption och vård av föräldrar) och bättre skydd för gravida kvinnor,
- fortsätta att utjämna löneskillnaderna mellan kvinnor och män i enlighet med det meddelande som antogs i juli 2007²⁴, särskilt genom att undersöka hur lagstiftningen och dess tillämpning kan förbättras, med fullt utnyttjande av EU:s strategi för tillväxt och sysselsättning, uppmuntra arbetsgivare att förbinda sig att betala lika löner för kvinnor och män och stödja utbytet av god praxis på EU-nivå,
- offentliggöra en rapport i september 2008 om Barcelonamålen avseende tillgång till barnomsorg,
- inrikta den öppna samordningsmetoden på att minska fattigdomsriskerna för kvinnor, särskilt bland äldre,
- vidta åtgärder avseende skillnader mellan könen när det gäller företagande (bara 31 % av EU:s företagare är idag kvinnor).

4.7 Möjligheter, tillgång och solidaritet på det internationella planet

EU samarbetar med nationella och internationella parter för att främja en hög social standard till skydd för arbetstagare, konsumenter och miljön. Samordnade EU-insatser bidrar till att sätta den internationella dagordningen och utnyttja de positiva effekterna av globaliseringen och hantera förändringar. Kommissionen kommer att lägga större vikt vid att föra ut sin socialpolitiska modell utanför EU och de sociala konsekvenserna av den interna politiken internationellt.

Kommissionen kommer att samarbeta med kandidatländerna och potentiella kandidatländer på det sociala området och närliggande områden²⁵. Kommissionen kommer att bidra till internationella insatser för att främja globaliseringens sociala dimension. Den kommer också att fortsätta att bedriva en politisk dialog om sysselsättning och socialpolitik i bilaterala och regionala forum, inklusive med partnerländerna inom ramen för den europeiska grannskapspolitiken och med tillväxtekonomier. Kommissionen kommer att se till att den politik som förs när det gäller yttre förbindelser, handel och utvecklingsfrågor i vid bemärkelse bidrar till att skapa möjligheter, tillgång och solidaritet utanför EU:s gränser.

Kommissionen kommer att se till att frågor som rör drägliga arbetsvillkor och sociala aspekter integreras i avtal mellan EU och tredjeländer och att stärka de sociala aspekterna i handelspolitiken och inom handelsrelaterade politikområden (inklusive genom det allmänna preferenssystemet och förhandlingar om frihandelsavtal). Även den politik som rör utveckling, yttre förbindelser och bistånd kommer att utnyttjas för att stödja utvecklingen av

²⁴ KOM(2007) 424, 18.7.2007.

²⁵ Se t.ex. kommissionen meddelande *Västra Balkan: ökade utsikter till EU-medlemskap*, KOM(2008) 127, 5.3.2008.

sociala trygghetssystem, modernisering av arbetsmarknader och bidrag till internationella insatser som rör globaliseringens och klimatförändringens sociala dimension.

Ytterligare åtgärder:

Kommissionen bekräftar på nytt sitt åtagande att främja den internationellt fastställda dagordningen för drägliga arbetsvillkor, även genom samarbete med Internationella arbetsorganisationen (ILO) och andra parter, och mobiliseringen av all relevant EU-politik (framstegen sedan 2006 beskrivs i den åtföljande rapporten). Kommissionen uppmanar också alla medlemsstater att föregå med gott exempel genom att ratificera och genomföra de ILO-konventioner som enligt den organisationen är uppdaterade.

Kommissionen kommer att fortsätta att främja företagens sociala ansvar i samarbete med alla relevanta aktörer.

5. DEN FÖRNYADE SOCIALA AGENDAN FÖR MÖJLIGHETER, TILLGÅNG OCH SOLIDARITET: INSTRUMENT

Kartläggningen av den sociala verkligheten har bekräftat att medborgare och berörda parter förväntar sig att EU tillför ett mervärde i samhällsutvecklingen, samtidigt som subsidiaritet, proportionalitet och mångfald beaktas. EU kommer att fortsätta på denna väg med hjälp av de möjligheter EG-fördraget ger (lagstiftning, social dialog, den öppna samordningsmetoden, EU-stöd och medverkan av det civila samhället) och genom att undersöka möjligheterna till synergieffekter mellan dessa olika alternativ i ett övergripande tillvägagångssätt och med en ”smartare” kombination av politiska verktyg. I detta avseende fyller även samordningen och övervakningen av den ekonomiska politiken och budgetpolitiken en viktig funktion.

5.1 EU-lagstiftning

EU har en gedigen lagstiftning som främjar EU-medborgarnas välbefinnande genom att deras rättigheter som medborgare, konsumenter och arbetstagare har fastställts och stärkts på många områden, t.ex. när det gäller rörlighet över gränserna, hälsa och säkerhet, social trygghet, arbetsvillkor, information och samråd, jämställdhet och ickediskriminering.

I vissa fall kan ny EU-lagstiftning erbjuda lösningar om bred enighet råder om att den är relevant och om övertygande bevis finns för att den tillför ett mervärde. Gällande lagstiftning måste uppdateras och strömlinjeformas med hänsyn till nya frågor (t.ex. i fråga om diskriminering och hälsa och säkerhet), nya former av arbetsorganisation (t.ex. europeiska företagsråd och möjligheterna att förena arbete med familjeliv) och till EG-domstolens rättspraxis (t.ex. arbetstid, social trygghet, gränsöverskridande hälso- och sjukvård).

Gällande lagstiftning måste tillämpas effektivt och efterlevas. Problem med bristande genomförande av lagstiftningen beror ofta på dålig kunskap eller bristande samordning och samarbete mellan nationella myndigheter. Kommissionen kommer att samarbeta med medlemsstaterna, arbetsmarknadens parter och andra aktörer för att åtgärda dessa problem i enlighet med meddelandet ”En Europeisk union som bygger på resultat – tillämpningen av

gemenskapsrätten”²⁶ och i samband med stödet till medborgare och företag inom ramen för översynen av den inre marknaden.

5.2 Social dialog

En hörnsten i den europeiska sociala modellen är den europeiska sociala dialogen, som fyller en central funktion i utformningen av EU-politiken. Arbetsmarknadens parter har enligt EG-fördraget rätt att alltid bli tillfrågade innan kommissionen lägger fram sysselsättnings- och socialpolitiska förslag, att sinsemellan förhandla om frågor som kommissionen har tagit upp och att ingå självständiga avtal på eget initiativ. Denna rätt har gett många positiva resultat, t.ex. parternas avtal om föräldraledighet, om våld och stress på arbetsplatsen, om distansarbete och om ILO-konventionen för sjöfarare. Ett arbetsdokument från kommissionens avdelningar om distansarbete och ett förslag till arbetsmarknadsparternas avtal om ILO-konventionen för sjöfarare ingår som en del i detta paket.

Kommissionen uppmanar arbetsmarknadens parter att utnyttja alla möjligheter den europeiska sociala dialogen ger. De är med sina kunskaper och erfarenheter bäst lämpade att identifiera förändringar i samhället och har en särskilt viktig funktion att fylla när det gäller att bidra till att hitta svaren. EU kommer att fortsätta att underlätta den sociala dialogen, även på bransch- och industrinivå, och genomförandet av de europeiska ramavtalen av arbetsmarknadens parter på nationell nivå.

5.3 Den öppna samordningsmetoden

Öppna samordningsmetoder är nyckeln till EU:s sociala agenda. De har bidragit till att medlemsstaterna har kunnat utveckla en gemensam syn på sociala utmaningar, de har främjat en vilja att samarbeta och att lära av varandras metoder, det har skapat en ny dynamik för utformning och genomförande av reformer och de har bidragit till ett mer kunskapsbaserat beslutsfattande inriktat på öppenhet, insyn och delaktighet

Den första europeiska sysselsättningsstrategin, som lanserade 1997, har bidragit till att skapa fler och bättre arbetstillfällen och därigenom välbstånd på ett mycket konkret sätt. Den öppna samordningsmetoden på utbildningsområdet, som lanserades 2002, har varit värdefull som stöd för medlemsstaterna när de har utformat sin politik och sina strategier för livslångt lärande. Resultaten av den öppna samordningsmetoden för socialt skydd och social integration (nedan kallad *den öppna samordningsmetoden på det sociala området*) omfattar områden som ligger utanför gemenskapens direkta behörighet (t.ex. pensioner, familjeförmåner, förmåner för funktionshindrade, hälso- och sjukvård och långtidsvård) visar att denna process är ett viktigt komplement till EU-lagstiftningen. Den visar också hur ett frivilligt samarbete mellan medlemsstaterna med stöd av EU kan omsätta subsidiaritetsprincipen i praktiken i form av gemensamma insatser för att bekämpa fattigdom och utestängning och säkerställa moderna, långsiktigt stabila och rättvisa välfärdssystem.

Kvantifierade mål och indikatorer har visat sig vara outhärliga när det gäller att förstärka och övervaka framstegen på EU-nivå och på nationell nivå. Utformningen av Lissabonstrategin för perioden efter 2010 kommer att ge en möjlighet till översyn av framstegen mot att uppnå målen och överväga om inte målen borde vara mer ambitiösa (t.ex. högre förvärvsfrekvens bland ungdomar, äldre arbetstagare och kvinnor). Likaså bör man överväga att införa eller uppdatera målen inom andra områden som omfattas av den öppna samordningsmetoden (t.ex.

²⁶ KOM(2007) 502, 5.9.2007.

procentandel av bruttonationalprodukten som investeras i humankapital, minskad fattigdom, särskilt bland barn, bättre utbildningsprestationer, fastställande av mål för reformer av pensionssystemen, hälso- och sjukvården och långtidsvården) så att de återspeglar det förnyade åtagandet att uppnå resultat inom ramen för den förnyade sociala agendan. I detta sammanhang kommer det att behövas statistik, som kommer att tas fram i samarbete med Eurostat och med hjälp av det europeiska statistiksystemet.

Ytterligare åtgärder:

Kommissionen

- föreslår att den öppna samordningsmetoden på det sociala området stärks och utnyttjas till hela sin potential genom att man tillämpar vissa förfarandena och arbetsmetoder som används för Lissabonstrategin, med sikte på att öka det politiska engagemanget och synligheten (t.ex. fastställande av kvantitativa mål), förstärka kopplingarna till andra politikområden, förbättra analysverktygen och kunskapsbasen och stimulera övervakning, ömsesidigt lärande och inbördes granskning mellan medlemsstaterna (se åtföljande dokument),
- kommer att överväga att föreslå en rekommendation om aktiv integration (se 4.5).

Kartläggningen av den sociala verkligheten pekade på att det råder en ökad enighet om att bruttonationalprodukten som ett mått på ekonomiskt resultat inte räcker till som vägledning för hur politiken ska utformas för dagens komplexa utmaningar. Kommissionen kommer att stödja utvecklingen av andra välfärdsområden än bruttonationalprodukten.

5.4 EU-finansiering

Sammanhållningspolitiken och strukturfonderna ger ett mycket viktigt bidrag till att främja möjligheter, tillgång och solidaritet genom att de stärker både konkurrenskraften och den sociala sammanhållningen. Inom ramen för den nuvarande programperioden 2007–2013 kommer sammanhållningspolitiken och Europeiska socialfonden att använda cirka 14 miljarder euro till att öka företagens och arbetstagarnas möjligheter att förutse och hantera förändringar, cirka 26 miljarder euro till att öka utbildningens kvalitet och cirka 30 miljarder euro till att öka sysselsättningen, inklusive åtgärder mot diskriminering. Vidare kommer 5 miljarder euro att användas till att investera i hälsa och 1,2 miljarder euro till att stödja invandras deltagande på arbetsmarknaden och integration i samhället. Europeiska fonden för integration av tredjelandsmedborgare (2007–2013) stöder också integration av nya invandrare i medlemsstaterna. Kommissionen samarbetar med medlemsstaterna för att se till att investeringarna används så effektivt som möjligt, särskilt för att de ska stödja de politiska prioriteringarna i Lissabonstrategin. Som förklaras ovan (se 4.2) ger Europeiska fonden för justering för globaliseringseffekter stöd till arbetstagare som har blivit arbetslösa till följd av globaliseringen.

Europeiska garantifonden för jordbruket (EGFJ) och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU) bidrar också till EU:s sociala agenda genom att säkerställa tillgång till livsmedel av god kvalitet till överkomliga priser, öka konkurrenskraften inom jordbruk, skogsbruk och livsmedelstillverkning och förbättra kvaliteten i arbetet på dessa områden, vilket ger ökad livskvaliteten och bättre sysselsättningsmöjligheter på landsbygden som helhet.

Programmet för sysselsättning och social solidaritet för perioden 2007–2013 (Progress)²⁷ ska förbättra tillämpningen av EU-lagstiftningen, skapa en gemensam förståelse för EU:s mål och prioriteringar samt stärka partnerskapen med de viktigaste aktörerna på EU-nivå och på nationell nivå. Programmet för livslångt lärande och ungdomsprogrammet Aktiv ungdom stöder utvecklingen av en utbildning av god kvalitet respektive ungdomars sociala integration i enlighet med de politiska målen för de öppna samordningsmetoderna. Ökad medverkan av forskare och starkare kopplingar till annan forskning som bedrivs, med stöd av ramprogrammet för forskning, teknisk utveckling och demonstration 2007–2013, kommer också att bidra till utvecklingen av en kunskaps- och faktabaserad politik.

5.5 Partnerskap, dialog och kommunikation

Möjligheter, tillgång och solidaritet för alla kan endast uppnås genom samarbete mellan EU-institutionerna, medlemsstaterna, regionala och lokala myndigheter, arbetsmarknadens parter, det civila samhället och andra berörda parter, inklusive externa experter i relevanta fall.

Organisationerna i det civila samhället fungerar som en nödvändig brygga mellan Europeiska unionen, medlemsstaterna och medborgarna. Kommissionen kommer att fortsätta att stödja de icke-statliga organisationernas kapacitet att agera på EU-nivå och att aktivt medverka i utformningen och genomförandet av EU-politiken.

I nära samarbete med andra berörda parter kan också företagen aktivt bidra till att förverkliga målen i den förnyade sociala agendan, t.ex. när det gäller social integration och kompetensutveckling.

Medborgarna, näringslivet och andra berörda parter bör få bättre information om de möjligheter som Europeiska unionen erbjuder, med stöd av sådana befintliga tjänster som jobbportalen Eures, Solvit, informationssystemet för den inre marknaden, det europeiska företagsnätverket, Europa direkt och Ditt Europa. En EU-stödtjänst för den inre marknaden håller på att utarbetas. Den kommer att förbättra utbudet och tillgången till information²⁸.

Kommissionen kommer att fortsätta att uppmuntra till samhällsengagemang, inte minst inom ramen för Europeiska året för interkulturell dialog 2008. Resultaten av året måste ge långsiktiga effekter och beaktas i all EU-politik och alla EU-program som är relevanta.

Kommissionen kommer att fortsätta att inhämta synpunkter från medborgarna och berörda parter när den förnyade sociala agendan genomförs.

5.6 Säkerställa att all EU-politik främjar möjligheter, tillgång och solidaritet

Att utforma ett kunskapsbaserat verktyg för övervakning kommer att bli viktigt för att se till att all EU-politik återspeglar de mål som är kopplade till att främja möjligheter, tillgång och solidaritet. Enligt gällande fördragsbestämmelser ska all verksamhet som Europeiska gemenskapen främjar ”syfta till att undanröja bristande jämställdhet mellan kvinnor och män och att främja jämställdhet mellan dem”²⁹. Det råder allmän enighet om att EU ska beakta socialpolitiska mål och behovet av att motverka all diskriminering i utformningen och genomförandet av all övrig politik. Kommissionen kommer även fortsättningsvis att se till att

²⁷ http://ec.europa.eu/employment_social/progress/index_en.html

²⁸ SEK(2005) 985, 20.7.2005.

²⁹ Artikel 3 i EG-fördraget.

alla nya viktiga initiativ blir föremål för en noggrann bedömning av de sociala konsekvenserna som en del i konsekvensanalyserna. Konsekvensanalysnämnden kommer att fortsätta att säkerställa att de potentiella sociala och sysselsättningsrelaterade konsekvenserna beaktas fullt ut innan förslagen läggs fram. I utvärderingen av den befintliga politiken kommer kommissionen att lägga större vikt vid de sociala konsekvenserna.

EU tar redan i stor utsträckning hänsyn till sociala aspekter i utformningen av lagstiftning och åtgärder som rör den inre marknaden. EU-reglerna om offentlig upphandling ger t.ex. myndigheterna stora möjligheter att beakta sociala faktorer vid valet av bästa anbud³⁰. Nya initiativ, såsom övervakning av detaljdistributionsmarknaden, inbegripet pris och kvalitet på basvaror, har positiva verkningar inom det sociala området.

6. SLUTSATS

En ny social verklighet kräver nya typer av strategier. Förändringen går snabbt och politiken måste därför hålla jämna steg genom att på ett nytt och flexibelt anta de utmaningar som följer av globalisering, den tekniska utvecklingen och befolkningsutvecklingen.

Denna förnyade sociala agenda är en sådan strategi. Den visar hur målen ”möjligheter, tillgång och solidaritet” kommer att omsättas i konkreta åtgärder. Den är en integrerad strategi som kompletterar Lissabonstrategin och som samtidigt är ett åtagande om att uppnå resultat för medborgarna. Den visar att de europeiska värderingarna fortfarande utgör kärnan i EU-politiken och ingår som oskiljaktiga delar i EU:s åtgärder med avseende på globaliseringen. Agendan återspeglar också kommissionens starka engagemang för den sociala dimensionen, som redan lyftes fram i de strategiska mål som fastställdes 2005. Den är också ett viktigt bidrag till ytterligare insatser för en ekonomiskt stark, socialt ansvarig och trygg europeisk union. Agendan och de åtgärder och instrument som den omfattar kommer att ses över tillsammans med Lissabonstrategin för perioden efter 2010.

Kommissionen uppmanar rådet och Europaparlamentet att förnya sitt åtagande för Europeiska unionens sociala dimension genom att godkänna denna förnyade sociala agenda och besluta om de förslag till lagstiftning som åtföljer agendan.

³⁰ Handboken om offentlig upphandling med socialt ansvar, som kommissionen kommer att ge ut 2009, kommer att innehålla närmare vägledning och praktiska exempel.

EN

EN

EN

COMMISSION OF THE EUROPEAN COMMUNITIES

Brussels, 2.7.2008
SEC(2008) 2156

COMMISSION STAFF WORKING DOCUMENT

accompanying the

**COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN
PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL
COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS**

**Renewed social agenda:
Opportunities, access and solidarity in 21st century Europe**

IMPACT ASSESSMENT

{COM(2008) 412 final}
{SEC(2008) 2157}

TABLE OF CONTENTS

1.	Introduction	3
2.	Background	4
2.1.	Basis for EU action	4
2.2.	The Social Agenda 2005-10	6
2.3.	Consultations	6
2.4.	Research feeding into this exercise	8
3.	Problem definition.....	10
3.1.	The context: changing social realities in Europe	10
3.2.	Problems arising from the new social realities in the European Union	12
3.3.	Problems of a horizontal nature	18
4.	Objectives.....	21
5.	Main policy options.....	24
5.1.	Option 1: 'no change in approach – no change in policy'	24
5.2.	Option 2: 'no change in approach – change in policy'	24
5.3.	Option 3: 'change in approach - change in policy'	25
6.	Analysis of impacts	25
6.1.	Economic impacts	26
6.2.	Social impacts	29
6.3.	Environmental impacts.....	32
6.4.	Political impacts	32
7.	Comparison of options	34
8.	Value added and subsidiarity	35
9.	Monitoring and evaluation	38
10.	Annex 1: Scoreboard on the implementation of the Social Agenda 2005-10	39
11.	Annex 2: Summary of the results of the public consultation	46
12.	Annex 3: Bibliography	49

1. INTRODUCTION

Since the beginning of its mandate, this Commission has successfully shifted the European agenda to the key challenges of our times and to the expectations of citizens: growth and employment, energy, climate change, migration, innovation and competitiveness. The Commission's vision was set out in its contribution "*European Values in the Globalised World*"¹ to the October 2005 meeting of Heads of State and Government. The contribution stressed that common European values, such as solidarity and cohesion, equal opportunities and the fight against all forms of discrimination, adequate health and safety at the workplace, universal access to education and health care, quality of life and quality of work, and sustainable development, laid the foundations for our specific approach to economic and social policies.

The Commission also recognised that European citizens had greater expectations of the State, on which they relied more than their Asian or American counterparts, and that the public sector played a big role, be it through regulation or government spending. On average, the EU's 27 Member States devote 26% (2005) of GDP to spending on social policy, compared with 15% in the USA and 17% in Japan. There is also a strong European dimension to Member States' social policies: in contrast to other regions of the world, European national systems are bolstered by EU-level policies and instruments (such as the stability offered by macro-economic policy, the dynamism created by the internal market, and social cohesion through the Structural Funds). On top of this is Europe's longstanding tradition of social dialogue and partnership between governments, industry and trade unions.

In its Communication *A citizens' agenda: Delivering results for Europe*², the Commission pointed out that the European Union needed to analyse the radical changes under way in our societies and to develop sustainable responses at all levels if it wanted to tackle the challenges facing Europe's economies and societies. On that basis, the Commission undertook a comprehensive stocktaking of Europe's social reality³ to ascertain the changes under way in employment, family structure, lifestyles and traditional support structures and which reflect the growing pressures of demographic changes.

Building on the results of this wide-ranging consultation (see subsection 2.3), the crucial question that now needs answering is whether the existing approaches provide adequate responses to the new challenges. The Communication on *Opportunities, Access and Solidarity: Towards a new social vision for 21st century Europe*⁴ (thereafter 'Social Vision Communication') sets out the Commission's initial response to the new challenges emerging from the first results of the consultation on Europe's social reality.

¹ COM (2005) 525 final

² COM (2006) 211 final

³ "Europe's social reality, A consultation document from the Bureau of European Policy Advisers" available at:

⁴ http://ec.europa.eu/citizens_agenda/social_reality_stocktaking/docs/background_document_en.pdf
COM (2007) 726 final

This Communication was prepared in close coordination with the Single Market Review adopted by the Commission last November⁵. The November Communication on the new social vision also indicates that the Commission will prepare a renewed social agenda for mid-2008 – which is the subject of this impact assessment – to help deliver concrete results for European citizens.

Lastly, the March 2008 European Council indicated that it looked forward *'to the Commission's proposal for a 'renewed Social Agenda which should play a key role in strengthening the social dimension of the Lisbon Strategy by taking account of Europe's new social and labour realities and also covering issues such as youth, education, migration and demography as well as intercultural dialogue'*.

Given the essentially political nature of this initiative, this impact assessment is proportionate to the purpose set. As such, it does not claim to quantify the impacts precisely, but confines itself to a general qualitative analysis of the likely impacts (see section 6).

This impact assessment also takes account of the comments of the Commission's Impact Assessment Board. In particular, the impact assessment illustrates the problem definition section (part 2) with relevant data. The text also clarifies that the problem definition builds on the issues identified in November 2007 Social Vision Communication. Furthermore, the objectives in section 4 and the links between the problem definition and the objectives have been clarified. Also in section 4, a new paragraph on the complementarity with other current policy objectives and processes, including the European Strategy on Growth and Jobs, has been added. The three options (in section 5) have been reformulated and the differences between the three options have been clarified, starting from the baseline scenario. The analysis of impacts (in section 6) has been modified to clarify the differences in terms of impact compared to the baseline scenario. Finally, the text clarifies the added value of the preferred option and makes the links between subsidiarity and value added aspects.

2. BACKGROUND

2.1. Basis for EU action

Over the last 50 years, the European Union has built up a considerable body of legislation covering various spheres of citizens' lives and has developed a number of policy instruments in line with the Union's objectives as set out in the Treaty on European Union (TEU). The Union's citizen-related objectives in Article 2 TEU are not confined to the promotion of economic and social progress, a high level of employment, sustainable development, the creation of an area without internal frontiers, and economic and social cohesion. They also extend to the protection of the rights of the nationals of the Member States in an area of freedom, security and justice and the asserting of the Union's identity on the international scene.

⁵ Communication from the Commission: A Single Market for 21st century Europe (COM (2007) 724 final of 20.11.2007)

In addition, Article 2 of the Treaty establishing the European Community (TEC) explicitly refers to the internal market and an economic and monetary union, the promotion of the sustainable development of economic activities, a high level of employment and social protection, equality between men and women, sustainable and non-inflationary growth, a high degree of competitiveness and convergence of economic performance, a high level of protection and improvement of the quality of the environment, the raising of the standard of living and quality of life, economic and social cohesion and solidarity among Member States.

These objectives are reflected in the various initiatives and actions of the Community in many different fields, such as the internal market, health education, culture, information society, enterprise, macro-economic policy, research, environmental protection, trade, employment, social affairs and equal opportunities. The EU's employment and social policy objectives are implemented through various instruments, in particular legislation, the open method of coordination, financial instruments, such as the European Social Fund, the European Globalisation Adjustment Fund, the Progress programme, and the social dialogue.

In the fields of employment, social affairs and equal opportunities, as in others, however, Community competence is subject to the principle of subsidiarity set out in Article 5 TEC, which limits the scope of Community intervention to measures that can, by reason of the scale or effects of the proposed action, be better achieved by the Community.

Over the years, the EU has adopted a comprehensive legal framework protecting workers' rights, including health and safety, workers' information and consultation, and gender equality. More recently, three Directives based on Article 13 were adopted to combat discrimination on all grounds at the workplace and on the basis of racial or ethnic origin in the provision of goods and services. The coordination of social security systems also facilitates the free movement of workers within the EU.

Moreover, since 1997 the European Employment Strategy has enabled the Member States to set common objectives and coordinate their employment policies. Member States have also worked within the open method of co-ordination in the fields of social inclusion and social protection. With a budget of approximately €75 billion for 2007-13, the European Social Fund supports some 9 million citizens every year, in particular with a view to improving their employability, labour market participation and social inclusion. Lastly, European social dialogue has over the years resulted in the adoption of over 300 joint texts by the European social partners.

The Treaty of Lisbon, which is in the process of ratification, makes significant advances in the social field. If ratified, the Charter of Fundamental Rights would be enforceable before the European Court of Justice. Second, the existing horizontal clause on gender equality would be bolstered by a horizontal clause on promoting non-discrimination when EU policies and actions are defined and implemented. Third, a horizontal social clause would ensure that the definition and implementation of all EU policies and actions would seek, among other things, to promote a high level of employment, guarantee an adequate level of social protection and combat social exclusion. Lastly, Protocol 14 on services of general interest would recognise the importance and specificity of these services.

2.2. The Social Agenda 2005-10

One of the starting points for the renewed social agenda is the social agenda for 2005-10 adopted by the Commission in 2005⁶. The social agenda identified three key conditions for success: an inter-generational approach, a partnership for change and the need to seize the opportunities offered by globalisation. It also presented key measures at EU level related to employment (prosperity), equal opportunities and inclusion (solidarity).

Of the social agenda's 28 initiatives (see table in Annex 1), 24 have already been implemented and three have been abandoned. The last initiative (modernisation of the coordination of social security schemes) is the subject of on-going negotiations between Council and European Parliament. This means that the Commission has now implemented all the actions planned under the social agenda 2005-10.

Although they were not specifically mentioned in the 2005 social agenda Communication, two recent initiatives are also worth mentioning:

- To help workers deal with the impact of changing world trade patterns, the Commission proposed the establishment of a European Globalisation Adjustment Fund (EGF) in 2006. Following its adoption by Parliament and the Council⁷, 10 applications for assistance were received by the EGF in 2007, four of which were approved by the EU budgetary authority before the year ended. In 2007 the EGF was used twice, each time for two separate cases, supporting 5 113 workers in all.
- Following a request from the 2006 Spring European Council, the Commission adopted a Communication on flexicurity⁸ in June 2007, highlighting the four components of flexicurity (flexible and reliable contractual arrangements, comprehensive lifelong learning strategies, effective active labour market policies and modern social security systems). Flexicurity seeks to combine increased flexibility (for workers and companies) and new forms of security for workers during transitions (between education and training, when accessing or re-entering the labour market and between jobs). In December last year, the European Council endorsed the Common Principles for flexicurity, which will enable the Member States and the social partners to design and implement labour market reforms in accordance with their specific national situation through 'pathways'. Furthermore, a 'flexicurity mission' was set up to promote practical implementation of the principles in different national contexts. A report on the flexicurity mission will be presented to the Council in December 2008.

2.3. Consultations

2.3.1. Social Reality Stocktaking

When adopting *A Citizen's Agenda* in May 2006, the Commission announced its intention of taking stock of the reality of European society.

⁶ COM (2005) 33 final.

⁷ Regulation (EC) No 1927/2006 of the European Parliament and of the Council of 20 December 2006 on establishing the European Globalisation Adjustment Fund

⁸ Communication from the Commission "Towards Common Principles of Flexicurity: More and better jobs through flexibility and security" (COM (2007) 359)

The overall aim of this ‘Social Reality Stocktaking’ was to ensure that European social policies reflected the main changes in European economy and society as a result of globalisation, demographic trends and technological change. A public consultation on Europe’s social reality was launched in February 2007. Building on the initial results of the consultation, a Communication *‘Opportunities, access and solidarity: Towards a new social vision for 21st century Europe’* adopted in November 2007 sets out a range of possible responses to the societal challenges at work in the European Union and extended the consultation period until mid-February 2008. Building on this consultation, the Commission announced that it would prepare of a renewed social agenda for mid-2008.

On the basis of approximately 150 contributions received by mid-March 2008, the Commission published a summary report⁹ describing the consultation process, giving general observations on the contributions received, and providing a summary of the positions set out in the individual contributions based on the seven key areas for action presented in the November 2007 consultation document (see short summary of the results in Annex 2). The two consultation documents, together with a number of other background documents, have been made available on a dedicated website¹⁰. For the information of interested parties, the Commission has also placed the contributions received on the Social Reality Stocktaking website.

In parallel with the public consultation, the European Parliament, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions provided their views on the future social agenda and related matters¹¹. The Commission actively followed their work and that of other European and national bodies¹². Lastly, the Commission took account of a Eurobarometer poll published in February 2007 on European social reality.

2.3.2. Further consultations

Apart from the public consultation on the social reality stocktaking, the Commission consulted various stakeholders up to early May 2008:

- Conference of 16 April 2008 on ‘A social Europe fit for globalisation’: Speakers stressed the positive role of European integration in preparing citizens for globalisation. The Single Market and the euro were presented as the basic instruments for coping with the new challenges of the globalised economy. Strengthening solidarity and social cohesion at home and promoting minimum standards of decent work and environmental protection at international level are two sides of the same coin. The EU should tackle the challenges by focusing on education and training for young people, solidarity with those left behind, social inclusion and intercultural dialogue as well as research and innovation. The need for a cross-cutting, holistic approach was stressed.

⁹ See http://ec.europa.eu/citizens_agenda/social_reality_stocktaking/index_en.htm#, SEC (2008) 1896, or a short version in Annex 2 of this impact assessment report.

¹⁰ http://ec.europa.eu/citizens_agenda/social_reality_stocktaking/contributions/contribution_en.htm

¹¹ European Parliament, Rapport Lynne (2007/2104(INI)); Committee of the Regions, L’avenir du marché unique et le bilan de la réalité sociale européenne (Rapporteur: M. PARSONS, CdR 339/2006, mars 2007) et Comité Economique et Sociale Européen, Bilan concernant la réalité de la société européenne (Rapporteur: M. OLSSON, Avis Exploratoire CESE 94/2007 du janvier 2007).

¹² Note that the Commission’s representations supported the consultation and debate on the social reality stocktaking in a number of Member States.

- In its Opinion of 30 April 2008, the Social Protection Committee (SPC) stressed that the renewed Social Agenda should pave the way for a holistic approach. The SPC shared the Commission's broad, cross-cutting approach set out in the Social Vision Communication of November 2007. The SPC also called for a better mainstreaming of the EU's social objectives in key EU policy areas, in particular through the extended use of social impact assessments. The SPC also called for the reinforcement of the Open Method of Co-ordination in the social protection and social inclusion fields and stressed that the use of other instruments, such as Community programmes and social dialogue, should be optimised, together with a better implementation of the existing legislation. The SPC stressed the diversity of social needs and institutions across the EU and the principle of subsidiarity.
- The Conference of 5 and 6 May 2008 'Responding to new social realities: Developing an EU agenda for opportunities, access and solidarity' provided a platform for stakeholders — the Member States, representatives from the European institutions, the social partners, civil society representatives, and experts — to discuss the broad policy lines of the renewed Social Agenda. There was widespread agreement on the need for an integrated, comprehensive approach. Speakers underlined the specific role of the EU in this regard. Opportunities, access and solidarity were confirmed as three basic principles for a holistic European social policy agenda. Several speakers stressed that the renewed Social Agenda could not confine itself to stating principles but should come forward with concrete proposals that lead to tangible results for citizens¹³.

Lastly, it is worth noting that the Commission has conducted consultations with stakeholders and the general public for individual initiatives which are expected to be part of the 'renewed Social Agenda' package in accordance with its established policy and standards of consultation. The results of these consultations are reflected in the individual impact assessments accompanying these initiatives.

2.3.3. Timing

The review of the 2005-10 Social Agenda was originally planned as part of the Commission's 2007 Legislative and Work Programme. However, in order to take due account of the results of the Social Reality Stocktaking, the Commission decided to postpone the review until mid-2008.

2.4. Research feeding into this exercise

The Commission regularly conducts assessments of the economic and social conditions in the European Union through studies and reports (in particular, the annual progress reports on the Lisbon Strategy for Growth and Jobs, the 'Employment in Europe' reports, the 'Social Situation' reports, the joint reports on employment, and on social protection and inclusion, the 'Industrial Relations' reports, the annual reports on migration and integration, and the 'European Economy' reports, etc.).

In order to assess future economic and social challenges and buttress decision-making, the Commission has conducted a number of studies over the last two years on such topics as 'Is Social Europe Fit for Globalisation?', 'EMU@10', the long-term trends in Social

¹³

http://ec.europa.eu/employment_social/emplweb/social_agenda/ec_conference_en.html

Europe, 'Globalisation and Europe: Prospering in the New Whirled Order', 'Child Poverty and Well-Being in the EU', and 'the links between the environmental and social pillars of sustainable development'.

In addition, a number of European and international organisations or agencies (including the OECD, the ILO, the European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions, the European Training Foundation) have conducted studies that provided input into this impact assessment. Lastly, Eurobarometer opinion polls, namely the poll conducted on the Future of Europe as part of the Social Reality Stocktaking exercise and surveys on specific topics (e.g. discrimination in the EU, European employment and social policy, poverty and exclusion, the Single Market, and racism and xenophobia), and selected national and international opinion polls, provided additional essential information on citizens' perceptions and expectations.

Annex 3 lists the studies, reports, evaluations and articles used for this impact assessment.

3. PROBLEM DEFINITION

3.1. The context: changing social realities in Europe

In the November 2007 Social Vision Communication, the Commission provided a first overview of the social realities on the basis of the ongoing Social Reality Stocktaking. It noted that European societies were undergoing fast-moving, profound changes in both the economic and social spheres. These changes are driven by powerful external forces such as globalisation and climate change, as well as by internal forces such as demographic and social developments. Based on the initial results of the Social Reality Stocktaking, the Commission presented an initial analysis of the changes in society, in the economy, and in lifestyle and values in the Social Vision Communication. The following section reflects the initial analysis set out in the November 2007 Communication and takes account of the results of the Social Reality Stocktaking.

3.1.1. Changes in society

A key source of change in society is demographic shift. Life expectancy at birth, which in 2000 was at 75.5 for men and 81.4 for women, will probably continue to increase to 82 for men and 87.4 years for women by 2050. This means that a growing percentage of Europeans enjoy longer and more active retirement. However, this has economic, financial and social implications for European societies and families. The old-age dependency ratio is expected to double to 51% by 2050, which means that there will be two elderly citizens aged 65 and above for every person of working age (15 to 64 years). The working population will shrink by 48 million over the same period. At the same time, birth rates are at a constant low¹⁴, despite people's desire to have children, and family patterns are changing, with a trend towards single parenthood and weaker family bonds.

Society meanwhile is becoming less cohesive and less inclusive. Social isolation, particularly among the elderly, is an increasing risk. There are growing inequalities in income and opportunity, with over 100 million people living on an income of less than 23 euros a day. The incidence of child poverty is high and even rising in some Member States. Young people are facing difficulties in securing housing and decent employment. Gender inequality has not yet been achieved, as testified by the enduring 15% gender pay gap.

Finally, society is becoming more diverse, as a result of the enlargement of the EU to 27 Member States and immigration from outside the EU's borders. A vibrant multicultural environment has inspired innovation and creativity, but it has also generated new concerns about intercultural dialogue and tolerance. Lastly, migration is testing the effectiveness of Member States' integration strategies, notably in major European cities and border regions.

3.1.2. Changes in the economy

Economic globalisation and rationalisation of production on an international scale are developing apace, spurred in part by technological innovations that bring lower prices for

¹⁴ The rate for the EU-25 in 2006 was 1.5 children per woman, much lower than the so-called replacement rate of 2.1 children per woman.

goods, services and increase productivity gains. This process is changing the shape of Europe's economy.

Following the completion of the Single European Market and recent enlargements, the EU is now a single market of almost 500 million consumers and the world's largest trading entity. The EMU and the euro have ensured price stability, which is conducive to job creation and high and stable economic growth. Europe's share of world exports has increased over the past decade, rising from 40.8% in 2000 to 41.7% in 2006. Since 1990, the EU has been the main recipient and supplier of foreign direct investment (FDI). The EU's stock of outward FDI has helped boost the competitive position of many European companies while greater cross-border trade and investment have boosted growth and created jobs¹⁵.

Thirteen million jobs have been created since 2000 – 6.5 million alone in the last two years, and 5 million more are projected to be created by 2009. Unemployment has fallen from 9 % in 2003 to 6.7% in February 2008. The overall employment rate in the EU has risen from 63.3 % in 2000 for the EU-15 to 66% in late 2007 for the EU-27. Over the last two decades, for every job lost to economic change Europe has created a new one in more competitive sections of the economy. In 2006 alone, there were nearly 3 million new jobs in the EU, topping the 2.3 million created in the USA in the same year¹⁶.

And yet, despite increasing employment rates overall, unemployment remains high in many parts of Europe¹⁷. Working life is changing at an ever-faster pace, bringing challenges and opportunities and demanding new skills and new adjustments from businesses and workers alike. This requires strengthening actions to better anticipate and manage change and deal with the social consequences of company restructuring.

Work patterns are also changing, with the 'job-for-life' career pattern giving way to increasingly diverse types of contracts and working conditions. In the knowledge society, the labour market is also more reliant on human capital, education and skills. This poses challenges for the quality and effectiveness of education and training systems.

Finally, the transition to a low-carbon economy and the preservation and management of natural resources are of vital importance for safeguarding the well-being of future generations. There is the challenge of maximising the benefits of change by harnessing new opportunities for economic development and the creation of 'green jobs', while ensuring that the consequences of climate change and poor environmental quality impact on the weak and poor as little as possible.

¹⁵ European Commission (2004), *Employment in Europe*, Chapters 2 and 5.

¹⁶ Daniel S. Hamilton and Joseph P. Quinlan (2008), *Globalisation and Europe: Prospering in the New Whirled Order*.

¹⁷ For instance in Slovakia (9.9% in early 2008) and in Spain (9.0% in early 2008).

3.1.3. Changes in lifestyles and values

European societies are experiencing a weakening of the traditional bonds that held society together, such as family and religion, and a trend towards individualisation of values and atomisation of culture.

Interest and trust in traditional forms of political participation are decreasing as more flexible forms of civic participation emerge, aided by advances in information and communication technology. Globalisation has increased the exposure of European societies to diversity, enriching social life but also prompting challenges related to integration and intercultural dialogue and raising questions as to Europe's capacity to assert its common values.

Changing lifestyles are also associated with increases in social problems, such as stress, obesity, insecurity and isolation, and substance abuse. Current production and consumption patterns have significant environmental impacts too. Reversing these negative impacts of today's lifestyles will mean adjusting behaviour.

3.2. Problems arising from the new social realities in the European Union

The following section describes a number of problem areas deriving from the key changes set out in the previous section. The problems are related "opportunities", "access" and "solidarity" which are closely interrelated and of equal importance.

Creating opportunities means generating more and better jobs and facilitating mobility. In societies where each individual is regarded as being of equal worth, no barriers of any kind should hold people back. This means ensuring the chances for all to develop their own potential while respecting Europe's diversity and tackling discrimination, racism and xenophobia.

Opportunities cannot be ensured without improving access for the most disadvantaged. All citizens must have access to good quality education, health care and services that can help overcome inequalities and enable them to enjoy longer and healthier lives. All Europeans should have access to education and skills development throughout life so as to adapt to change.

Europeans share a sense of solidarity: between generations, between regions, between the wealthier and less wealthy Member States. Solidarity is part of how European society works and how Europe engages with the rest of the world. Real equality of opportunity depends on both access and solidarity. Solidarity also means helping disadvantaged people who cannot reap the benefits of an open, rapidly changing society. It means fostering social inclusion and integration, participation and dialogue.

3.2.1. Young people are not getting the best start in life

Despite the fact that young people in the EU currently enjoy a wealth of opportunities, the Social Reality Stocktaking consultation confirms that today's young generation are in a particularly fragile situation.

This is in line with the findings of a Eurobarometer poll in which around two thirds (64%) of respondents said they expected life to be more difficult for the next generation¹⁸. In particular, the individual life chances for the young are unevenly spread. Evidence shows that life chances are often set by the time a child reaches school, with family background playing a key role. This means that the situation of disadvantaged children, including migrant children, needs to be addressed.

In 2005, 19% of children were at risk of poverty in the EU, against 16% for the total EU population¹⁹. According to a recent OECD report, the gap between child poverty and the overall poverty rate had increased in a number of EU Member States. Besides, the OECD PISA 2003 survey shows a positive correlation between the parents' educational attainment and occupational status, and the performance of the 15 year-old pupils in mathematics, reading and science. Also, pupils from migrant background perform relatively worse than peers who were born in the country. Furthermore, the overall number of low-achievers in reading literacy has increased since 2000 from 20.2% to 23.4% in 2006²⁰.

As a result, too many young people are not able to develop their full potential and to enter the job market successfully. Too many young people leave school without a formal qualification, which puts them at a disadvantage in the knowledge economy. Even if the percentage of 18-24 year-olds leaving school with no more than lower secondary education decreased from 17.7% in 2000 to 15.3% in 2006, the figure is well above the EU benchmark of 10% to reach by 2010. Another priority is to substantially increase the rate of young people aged 20-24 with a upper secondary education qualification (currently 78%), and the number of young people staying on to tertiary education.

Youth unemployment remains a serious problem: Even though the unemployment rate of young people has decreased over the recent years (18.7% in 2004, 14.6% in February 2008), it is more than twice as high as for the average working age population age (6.7% in February 2008)²¹. Innovative approaches are needed to enhance well-being among young people, ease the difficulties they face in accessing the job market, housing and financing, and encourage them to participate more in society.

Problem 1: how to give youth the best start in life?

3.2.2. Citizens are not yet equipped with the skills needed for fulfilling careers in the knowledge economy

The EU is well placed to take advantage of globalisation. But the benefits of globalisation are not equally shared and globalisation creates apprehension. The EU needs to support its citizens to help them adapt to changing realities and to show solidarity with those who are affected negatively.

¹⁸ Eurostat: Special Eurobarometer 273 (2007): 'European Social Reality'.

¹⁹ European Commission: Child Poverty and well-being in the EU. Current status and way forward', 2008.

²⁰ See Joint Employment Report 2007/2008.

²¹ Eurostat (2008), Euro indicators – news release 44/2008

In the age of globalisation and increased competitiveness, restructuring has become a widespread phenomenon affecting companies, workers and their families, and regions and territories. However, Europe continues to be a net creator of jobs. Thirteen million jobs have been created since 2000 – 6.5 million alone in the last two years, and 5 million more are projected to be created by 2009. Unemployment has fallen from 9 % in 2003 to 8.6% in 2005 to 6.7% in February 2008. Annual labour productivity growth measured as value-added per worker accelerated to 1.2% in 2006, compared to an average of 0.4% between 2001 and 2005.

For the first time in about a decade, employment increases and productivity growth go hand in hand²². The overall employment rate in the EU has risen from 63.3 % in 2000 for the EU-15 to 66% in late 2007 for the EU-27.

In today's labour markets and tomorrow's too, citizens face a range of transitions, both between jobs, between periods spent in employment, on training and when looking for work. For instance, while 23% of pensioners and 21% of those 55 years and older have never changed their employer, this is only true for 16 % of those below 55 years. More flexibility in working life means more freedom for the individual to combine periods of employment with periods of education and learning and facilitates reconciliation of work and family life. However, not all citizens have the skills and flexibility to cope with these transitions.

A key problem is the widespread lack of skills needed to adapt to the knowledge economy. According to a recent report, the insufficient spread of ICT (information and communication technology) innovations in Europe is mainly responsible for the gap in productivity between the USA and the EU since the mid-1990s. Between 1998 and 2003, the growth in the employment rates of high-skilled workers (+25.1%) in the EU-15 by far outnumbered that rates for workers with intermediate (+14.2%) and low (+2.2%) skills. What is more, the number of low-qualification jobs is forecast to fall by 8.6 million by 2015.

In view of this situation, participation rates in life-long learning and education are not adequate: even if participation in lifelong learning has increased from 7.1% in 2000 to 9.6% in 2006, progress is currently too slow to make the EU reach the agreed 12.5% benchmark by 2010. Furthermore, too many young people leave school with at best lower secondary education.

In addition, labour markets sometimes lack the combination of flexibility, safeguards and incentives needed to allow workers and businesses to cope with change and enjoy more diversified working lives. In labour markets no longer characterised by a 'job for life' with early retirement, there is also a lack of mechanisms to ensure that workers can access quality employment throughout their lives, taking on family commitments and working later in life. Lastly, citizens are not yet properly equipped to be able to manage mobility between jobs throughout their career.

²² European Commission (2007): The EU economy: 2007 review. Moving Europe's productivity frontier.

There is a particular need to overcome obstacles to geographic mobility within the Union²³, so that in developing their careers, more citizens are able to exploit the possibilities of free movement.

Problem 2: how to equip citizens to lead fulfilling careers in the age of globalisation?

3.2.3. The EU has not risen up to the demographic and health challenge

As a result of better health and working conditions, a growing proportion of Europeans now enjoy longer and healthier lives, and longer and more active retirement.

Immigration remains the main element in EU demographic growth and positive net migration is recorded in most Member States. Eurostat conservative projection is that around 40 million people will emigrate to the European Union between now and 2050. As a result, European societies will become increasingly diverse. The successful integration of third-country nationals and their children depends to a large degree on their opportunities to realise their potential. Issues concerning the integration of third-country nationals are addressed in detail in the Commission Communication adopted on 17 June 2008²⁴. This issue is therefore not covered by this impact assessment.

In spite of migration from third countries, the total population of the EU will fall slightly and become much older. In economic terms, the main change will involve the size of the working-age population (15-64 years), which will decrease by 48 million between now and 2050. The dependency ratio is set to double and reach 51% by 2050, which means the EU will change from having four to only two persons of working age for each citizen aged 65 and more²⁵. In the EU, welfare expenditure has risen from 2004 to 2005 by 3 to 4 GDP points, representing an increase of 10 % in public spending²⁶. Welfare expenditure related to aging alone, is projected to rise to 2 % of GDP by 2030 and to 4.1% by 2050.

As a result, ensuring the sustainability of pensions is a challenge which is crucial for the future of social protection systems. More generally, enhancing the efficiency and effectiveness of welfare systems is essential to ensure progress towards the long-term financial sustainability of the European social model.

Furthermore, as a result of the expected decrease of the working age population over the next 40 years, the EU faces the challenge of keeping up its competitiveness with a shrinking workforce. Projections show that, if current trends and policies remain unchanged, the average annual growth rate in GDP for the EU-25 will fall from 2.4% over the period 2004-2010 to only 1.2% between 2030 and 2050.

²³ Only around 2% of working-age citizens from one of the 27 EU Member States currently live and work in another Member State – despite recent increases. According to Eurobarometer surveys on geographical and labour mobility of citizens, the two biggest obstacles to moving to another European country are lack of language skills (58% of respondents) and finding a job (29%). But also legal and administrative obstacles (such as the recognition of qualifications) or the portability of pensions play an important role.

²⁴ Communication from the Commission: A common Immigration Policy for Europe: principles, actions and tools, COM (2008) 359 of 17 June 2008.

²⁵ Communication from the Commission: The demographic future of Europe – from challenge to opportunity, COM (2006) 571 final.

²⁶ Commission Report on the sustainability of public finances of 2006.

At the same time, it is fair to say that the EU is not making use of the full potential of its workforce. Many of the elderly or disabled people²⁷ are willing and able to take up work, provided appropriate conditions are met. In the same vein, Europe is not fully exploiting the potential for jobs and growth opened up by the so-called 'silver economy'.

Lastly, climate change and modern lifestyles have brought new health problems in their wake. While EU legislation on health and safety at work has contributed significantly to improving the situation of workers since the 1990s, there are still persistent problems. More than one third (35%) of European workers on average — with variations within the EU — feel that their jobs put their health at risk. There are new occupational hazards, such as musculoskeletal disorders and work-related stress.

Problem 3: how to live up to the demographic and health challenge?

3.2.4. Social exclusion persists in many parts of European societies

Employment is often a key determinant of people's ability to participate fully in society, build a social network and realise their full potential. Yet all part of the population have benefitted from the overall increase in employment rates and social exclusion is a real and growing phenomenon in most EU Member States. According to a recent joint Commission / Council report²⁸, joblessness (i.e. unemployment and professional inactivity) plays a major role to explain poverty and social exclusion. Long-term unemployment persists: the figure has remained stable since the beginning of the decade at around 4%. Moreover, 8% of the working population in the EU is estimated to live in poverty²⁹.

Effective, equal access to employment, lifelong learning, social and healthcare services varies markedly across the EU, with a significant proportion of the EU population facing severe difficulties in achieving a decent living and finding a job. In 2004, around 100 million Europeans earned less than the EU median income of around €8 000 per year³⁰. Low incomes result in reduced consumption possibilities and increased financial hardship. In the longer term, the negative consequences of low incomes include reduced life chances for children from deprived families and increased risks of poor health and mortality affecting people of lower socio-economic status.

Moreover, the risk of experiencing poverty is not evenly spread across society. While the overall risk-of-poverty rate for the EU-27 is 16%, four high-risk groups stand out in nearly all Member States³¹:

- people of working age, both employed and unemployed — and in the vast majority of cases, women — living alone with a dependent child;
- those aged 65 and over and living alone who are no longer in paid employment — and again, in most cases, women;

²⁷ Some 44.6 million people aged 16-64, making up 16% of the EU working-age population, consider they have a longstanding health problem of disability.

²⁸ Joint Report on Social Protection and Social Inclusion 2007, SEC (2007) 329.

²⁹ Estimation by Eurostat, Source: European Commission: 2007 compendium of indicators for monitoring the Employment Guidelines.

³⁰ Amounts adjusted for purchasing power (PPS) and household size.

³¹ See European Commission: The social situation in the European Union 2007. Cohesion through Equal Opportunities.

- those of working age and living alone who are not in employment;
- families with children where only one parent is in employment.

Problem 4: how to reduce social exclusion and the number of Europeans at risk of poverty?

3.2.5. Continued discrimination on gender and non-gender grounds

Europe has made significant progress over the years in the field of gender equality. For instance, women now attain a higher educational level than men in all Member States and account for up to 59% of university graduates. Nonetheless, marked inequalities still exist on the labour market, in reconciling work and private life, in social protection and social exclusion, in health, entrepreneurship, political and economic decision-making, and in science and technology.

The employment rate for women in the EU 27 in 2007 was at 58.3 % (up from 53% in 2000). This means that achieving the target of female employment rate of 60% in 2010 is within reach. However, the average employment rate for men is currently well above 70%. The gender pay gap is on average 15 % in Europe, a figure which has remained steady since 2003. The share of women in decision-making positions is increasing slowly and unevenly. While in national parliaments, the share of women increased from 16 % to 24 % between 1997 and 2007, the share of women in the boards of the largest publicly-listed companies hardly changed and remains at around 10%. The share of women among the presidents of the boards is currently at 3%.

There are many reasons for women's under-representation in social, economic and political life, including persistent gender stereotypes and discrimination, or segregation in education and on the labour market. Both women and men do not always have sufficient opportunities to strike a work-family life balance (for instance, through access to childcare facilities and flexible working arrangements), but this affects women more: domestic and family responsibilities are still unequally distributed.

The disadvantaged position of women in accessing the labour market has consequences in terms of the higher risk of exposure to poverty among women, particularly older women. Among people over 65 years, the risk was significantly higher for women than for men in the EU-25 in 2005 (21% as against 16%).

Problem 5: how to overcome the remaining gaps in gender equality?

In 2006 a major EU-wide survey³² showed that many Europeans believed that discrimination was widespread, in particular on grounds of disability (53%) and sexual orientation (50%). In terms of discrimination on grounds of age (46%) and religion or belief (44%) the situation is perceived as only slightly better. Furthermore, a large majority of Europeans (79%, 77%, 69% and 62% respectively) believe that being disabled, being Roma, being over 50 or being of a different ethnic origin are a disadvantage in their society.

³²

Special Eurobarometer 263 (2006), Discrimination in the European Union.

In January 2008³³ another survey revealed that discrimination was perceived as most widespread when it comes to access to housing, followed by education. As to access to services, 40% of respondents felt that people buying insurance policies were likely to face discrimination because of their age, and the same percentage felt this applied to disabled persons.

Protection provided against discrimination outside the field of employment on grounds of disability, age, sexual orientation and religion or belief varies across the Member States. In addition, only a very few Member States provide for remedies against multiple discrimination (discrimination on a combination of grounds). In addition, awareness of the existence of European anti-discrimination laws is quite low among Europeans. Only 32% claimed to know their rights if they should fall victim to discrimination or harassment³⁴.

Lastly, the EU's disability strategy is based on the Disability Action Plan for 2003-10, and more specifically on its final phase set out in last year's *'Commission Communication on the situation of disabled people in the EU: the European Action Plan 2008-09'*³⁵. Implementation by the Community and the Member States of the UN Convention on the Rights of Persons with Disabilities should provide the basis for closer cooperation in this area.

Problem 6: how to ensure that life chances are not hamstrung by discrimination?
--

3.3. Problems of a horizontal nature

3.3.1 The EU needs to better promote the social dimension of globalisation

Recent ILO reports³⁶ indicate that despite growth in the economy and jobs, many people in the world, and particularly women, do not have access to appropriate jobs and working conditions. An estimated 487 million workers — or 16.4 percent of all workers — still do not earn enough to lift themselves and their families above the US\$1 per person, per day poverty line.

The EU is taking decisive action to shape the international agenda so that it reflects our interests and values. The Social Agenda 2005-10 emphasises the contribution of the EU to strengthening the social dimension of globalisation. Efforts towards promoting decent work for all in EU external and internal policies are part of this. Decent work is founded on four pillars (productive and freely chosen employment, rights at work including the core labour standards, social protection and social dialogue).

The decent work agenda seeks to promote values and principles of action and governance which combine economic success and social justice. As part of the international efforts to promote decent work, the Commission proposed an integrated strategy with a view to mobilising EU internal and external policies around this purpose³⁷. Both the Council and

³³ Flash Eurobarometer 232 (2008).

³⁴ Special Eurobarometer 263 (2006).

³⁵ COM (2007) 738 final.

³⁶ ILO, Global employment trends for women, Geneva, March 2008; ILO, Global employment trends, Geneva, January 2008.

³⁷ Commission from the Commission on Promoting decent work for all: the EU contribution to the implementation of the decent work agenda in the world (COM (2006) 249) of 24.05.2006).

the Parliament welcomed the Commission efforts in this area. The Commission has to follow up on its commitment to report on the 2006 Communication to review progress in the implementation of the EU decent work agenda.

Furthermore, in the context of the decent work agenda, the Commission stressed the importance for Member States to continue the process of ratification and application of ILO conventions.

Since 2007 all Member States have ratified the eight ILO fundamental or core labour standards conventions. However, the Commission needs to encourage Member States, which have not done so, to ratify the ILO conventions (classified as up-to-date), including the four priority conventions³⁸, the social security minimum standard convention (n° 102) and the recent conventions that have reviewed existing Conventions³⁹. Failure to ratify and implement them by all Member States could undermine the credibility of the EU on the international stage⁴⁰.

Problem 7: how to encourage Member States to further contribute to the international decent work agenda ?

3.3.2 All EU policies and instruments need to be mobilised to respond to the new social realities

Both the consultation on the social reality and recent studies have confirmed that the common challenges that all EU Member States face are of a multi-dimensional nature. In addition, many policies other than employment and social policies, such as environmental, macro-economic, internal market, educational or research policies, have a major social impact. The Commission has already been pursuing comprehensive approaches that involve different policies and instruments. The Lisbon Strategy is a case in point; the recent Single Market Review and the "Climate Action and Renewable Energy Package"⁴¹ also illustrate this new approach.

In response to the new social realities which are multi-faceted and complex, the question is to know whether there is scope for more joined-up cross-cutting action at EU level bringing together between all relevant policies to ensure better synergies between them and greater overall effectiveness and efficiency.

The EU has a number of tools at its disposal to support and supplementing Member States' actions, namely legislation, social dialogue, policy coordination between the Member States, communication, partnership and financial instruments. The question arises as to whether they should be revisited to take account of the new social realities. For example:

³⁸ Convention on labour inspection (n° 81), Convention on labour inspection in agriculture (n° 129), Convention on employment policy (n° 164), and Convention on tripartite consultations (n° 144).

³⁹ Promotion framework for Occupational Health and Safety Convention (n° 187), the Private Employment Agencies Convention (n° 181) and the Maternity Protection Convention (n° 183).

⁴⁰ For instance, the EU has a considerable *acquis communautaire* on occupational safety and health (OSH) and has an internationally recognised leadership role in this area at global level. However, this leadership role is not yet reflected in the Member States' ratification scoreboard on OSH Conventions, such as the *Promotional Framework for OSH Convention, 2006 (No 187)*, see COM(2007) 62 final.

⁴¹ http://ec.europa.eu/environment/climat/climate_action.htm

- the open method of co-ordination in various fields (including employment, social protection and social inclusion, education and youth) has successfully contributed to Member States' reforms. However, various studies and evaluations⁴² suggest that there is scope for increasing its relevance and impact, for example by focusing on a smaller number of priorities and making them more relevant to the objectives of the renewed Lisbon Strategy, increased monitoring of Member States' policies through new quantified targets at EU level, and more systematic use of Commission recommendations;
- further analysis is needed of the 'well-being' goals that have emerged from the social reality stocktaking exercise, reflecting the emerging consensus that GDP is a measure of economic performance and not a measure that suffices to guide policy responses to the complex challenges facing the EU;
- the introduction of a new horizontal social clause in the Lisbon Treaty, if ratified, means that all major new EU initiatives will undergo an even more rigorous examination of their potential social and employment consequences in the future. These considerations should be taken into account, in particular, in impact assessments;
- the on-going budget review⁴³ would provide an opportunity for re-evaluating priorities and deciding where to concentrate resources in the future;
- although the European Globalisation Adjustment Fund (EGF) has already intervened effectively in a number of Member States in its first year of operation, the Fund's full potential has not been harnessed. The Commission should indicate how decision-making procedures could be streamlined to improve delivery and make suggestions as to how to broaden the scope of the EGF⁴⁴;
- the Commission needs to ensure that the existing body of Community legislation is effectively implemented and enforced in line with the Communication of September 2007⁴⁵. Where necessary, Community law may need to be updated to take account of emerging issues and to increase its effectiveness. Alternatives to legislation (for example, social partners' agreements, codes of conduct and corporate social responsibility) should be further explored.

Problem 8: how to ensure a more comprehensive policy mix and a more effective use of EU instruments?

⁴² See impact assessment accompanying the Communication from the Commission on "reinforcing the open method of co-ordination in social protection and social inclusion" (SEC (2008) 418)

⁴³ Communication from the Commission "Reforming the budget, changing Europe: a public consultation paper in view of the 2008/2009 budget review" (SEC (2007) 1188) of 12.09.2007)

⁴⁴ Communication from the Commission: Solidarity in the face of change: the European Globalisation Adjustment Fund (EGF): 2007 Review and Prospects (COM (2008) 421 final of 02.07.2007)

⁴⁵ Communication from the Commission: "A Europe of results: Applying Community law" (COM (2007) 502 final of 5.09.2007).

4. OBJECTIVES

4.1. Ultimate objective

Improving the well-being and quality of life of European citizens, while respecting the principles of subsidiarity and proportionality.

4.2. Specific objectives

On the basis of the problem definition set out in section 3, the following objectives should be pursued.

4.2.1. Improving the life chances of young people

Action is required to break the vicious cycle of childhood deprivation, academic underachievement and social exclusion of children. Problems related to high youth unemployment, high levels of school drop-outs, and the relative job insecurity and wage inequality faced by younger people, have to be tackled. All children need to receive an education that gives them a fair chance in today's world. They need to be encouraged to reach higher levels of qualification and skills than their parents achieved. New forms of intergenerational solidarity should be developed and the specific problems facing young people today, including access to education and training, the labour market, housing and finance, should be addressed.

4.2.2. Promoting new skills for new jobs, fulfilling careers and better employment

Growth and jobs should be fostered at EU level since a healthy economy is the foundation for prosperity and good quality employment is the best escape route out of poverty. Member States should modernise labour markets and anticipate change and restructuring. Education and investment in human capital formation in general are critical to ensuring labour participation and social inclusion, and to enhancing the competitiveness of the EU economy. This means a commitment to lifelong learning and ongoing renewal of skills attuned to present and future labour market needs. Free movement is a source of opportunities for citizens, helping to boost economic growth and competitiveness. Efforts should be pursued to facilitate mobility and remove obstacles, including for workers, young people and patients.

4.2.3. Fostering longer and healthier lives

Europe's ageing society demands a variety of policy responses - from supporting research into how information technology can improve the health and well-being of older people, to assessing what health care and pension reforms are needed to meet the needs of an ageing population while ensuring the sustainability of public financing. Efforts should be pursued to ensure the financial sustainability of social protection systems, adequate pensions in the future, and preserve the quality and accessibility of services.

4.2.4. Combating poverty and social exclusion

Efforts to promote active inclusion, including labour market integration, making work pay and life-long learning, particularly for those who are furthest from the labour market,

should be further strengthened. Rules should be in place to facilitate the development of good quality, accessible and sustainable social services.

4.2.5. Taking gender equality and equal opportunities further

Too many obstacles still hinder the participation of women in work and society. Addressing pay gaps, reviewing tax systems to improve work incentives, developing affordable and accessible childcare and eldercare services, promoting family-friendly practices in the workplace with more flexible leave arrangements are essential priorities in this respect. Given that discrimination on various grounds (e.g. age, disability, belief, sexual orientation, race or ethnic origin) is still prevalent, action should be taken to further promote equal opportunities, including outside the sphere of employment.

4.3. Horizontal objectives

4.3.1. Shaping the international agenda to promote European values

The EU is a key player on the world scene and also a 'shaper' of globalisation. Through multilateral negotiations and cooperation with international partners, the EU should further promote the social and environmental dimension of globalisation as part of the Decent Work Agenda.

4.3.2. Ensuring the appropriate policy mix and increasing the effectiveness of EU instruments

The EU should exploit the scope for synergies between EU policies and seek to improve the efficiency and effectiveness of instruments available at EU level (legislation, open method of coordination, EU funding, social dialogue and dialogue with civil society), while respecting the principle of subsidiarity and maximising EU value added.

4.4. Consistency with other EU policies

The above-mentioned objectives are fully consistent with, and in support of other EU policies and strategies, and in particular with the renewed Lisbon Strategy for Growth and Jobs, the EU Sustainable Development Strategy and the Single Market.

- In 2005, the European Council placed the focus of the Lisbon Strategy for Growth and Jobs. During the first cycle (2005-2008), the renewed strategy has helped to speed up the pace of reform, helping Member States to implement sometimes difficult but necessary changes to address the challenges of globalisation. However, much remains to be done to prepare to strengthen the foundations for economic success in the medium to longer term. The Commission proposal for the Integrated Guidelines for Growth and Jobs (2008-2010)⁴⁶ underlines that Member States need to keep pace with fast changing social realities (longer working lives, increasingly diverse family structures, new patterns of mobility and diversity). Within this framework, even higher priority should be given to the social dimension, flexicurity policies, and to education and skills as elements to modernise European markets and to ensure new opportunities for citizens in a knowledge society.

⁴⁶ Communication from the Commission to the European Spring Council: Integrated Guidelines for Growth and Jobs (2008-2010) (COM (2007) 803 final part V of 11.12.2007).

- Also in 2005, the European Council set out principles to guide Europe on a sustainable path of development. These principles include the ongoing efforts to foster economic prosperity based on an innovative, competitive and eco-efficient economy, protecting and improving the quality of the environment, and promoting equity and social cohesion. In 2006, the European Council adopted a renewed Sustainable Development Strategy consisting of seven key challenges. The 2007 Commission Progress Report on the Sustainable Development Strategy⁴⁷ stresses that the challenge is to work towards convergence of the overarching long term objective of sustainable development focusing on quality of life, inter-generational solidarity and the long-term viability of European societies, and the medium goal of growth, competitiveness and jobs under the Lisbon Strategy. The energy and climate change agenda⁴⁸ provides a good example of how these medium and longer term objectives have converged.
- The Single Market is a fundamental pillar of the European Union. It has created jobs and stimulated growth. It has enabled people to live, work, study and retire in a different country. As noted by the Commission in the November 2007 Communication on the Single Market⁴⁹, the Single Market still has untapped potential and needs to adapt to new evolving social and environmental realities. As a result, the Commission has proposed new actions to take account of the social and environmental implications of market opening and to enable citizens and businesses to take advantage of new opportunities. In doing so, the Single Market can effectively contribute to improving the well-being of citizens.

⁴⁷ Commission from the Commission: Progress Report on the Sustainable Development Strategy 2007 (COM (2007) 642 of 22.10.2007).

⁴⁸ See footnote 41.

⁴⁹ See footnote 5.

5. MAIN POLICY OPTIONS

Under the EC Treaty, EU Member States bear the main responsibility for the policy changes needed to respond to the new social realities and to meet the corresponding objectives in section 4. This being so, as explained in section 2, there is a considerable Community "*acquis*" in a number of areas affecting citizens' lives. The fundamental question is therefore to know whether the EU should continue supporting and supplementing Member States' actions, and if so how. The following subsections assess three possible options.

5.1. Option 1: 'no change in approach – no change in policy'

This option would entail no change in approach and no change in policy. In concrete terms, this would mean:

- Implementing the existing Community *acquis*: the Commission would continue with the implementation of existing legislation, the European Structural Funds and the policy coordination processes in place (such as the renewed Lisbon Strategy and the Open Method of Coordination in the fields of social protection and social inclusion, and education).
- Considering that the Community *acquis* already adequately responds to the new social realities and that there would be no need for i) new (or a review of) European legislation, ii) a review of the existing instruments at EU level, iii) more joined-up work between EU policies.
- Completing the implementation of the Social Agenda (2005-10) in its present form.

5.2. Option 2: 'no change in approach – change in policy'

Under this option, there would be no change in approach but change in policy. As in option 1, the Commission would keep implementing the existing Community *acquis*. However, by contrast to option 1, option 2 would mean:

- Considering that the existing Community *acquis* does not adequately respond to the emerging social realities.
- Presenting a revised Social Agenda to take account of the new social realities. As was the case for the Social Agenda (2005-10), the revised Social Agenda would be focused on the employment, social affairs and equal opportunities fields. New actions in other policy areas (for example, education, health, information society and single market) would also be taken, although independently from the revised Social Agenda. Co-ordination between various policies would be ensured in the context of overarching processes, such as the Lisbon Strategy or the Sustainable Development Strategy. There would be no change in approach.
- Presenting new actions to build on the Community *acquis* in order to improve the quality of life and well-being of citizens. This would entail both legislative (review of existing legislation or new legislation) and non-legislation initiatives (for example Commission Communications to spur policy debate with the relevant stakeholders and

to set out new policy orientations - "policy agenda setting"). This would also entail reviewing existing instruments, including the Open Method of Coordination in the social protection and social inclusion fields and the European Globalisation Adjustment Fund. The new initiatives would be adopted at the same time as the revised Social Agenda or and announced for later adoption as part of it. There would be a change in policy.

5.3. Option 3: 'change in approach - change in policy'

As in options 1 and 2, the Commission would keep implementing the existing Community *acquis*. However, option 3 would differ fundamentally from options 1 and 2 as it would mean:

- By contrast to option 1 and as in option 2, considering that the existing Community *acquis* does not adequately respond to the emerging social realities.
- By contrast to option 2, considering that the cross-cutting nature of the problems emerging from the new social realities requires the mobilisation of all relevant EU policies in a holistic way going beyond employment, social affairs and equal opportunities and extending to health, education, information society, single market, macroeconomic policies, environment and external policies. There would be a change in approach.
- Presenting a renewed Social Agenda bringing together all relevant policies and capitalising on the so untapped potential between them based on three pillars: Opportunities, Access and Solidarity.
- By contrast to option 1, which would not entail any new actions, and over and above option 2, which would entail new actions only in fields of employment, social affairs and equal opportunities, presenting a series of new actions (both legislative and non legislative) in *all* the policy fields covered by the renewed Social Agenda. As in option 2, there would be a review of the existing instruments at EU level but going beyond the sole employment, social affairs and equal opportunities fields. The new initiatives would be adopted at the same time as the renewed Social Agenda or announced for later adoption as part of it. There would be a change of policy.

6. ANALYSIS OF IMPACTS

As explained above, the purpose of the initiative is to set out a general policy response to the new social realities ('broad policy-defining document'). As this impact assessment does not cover a specific initiative, the economic, social and environmental impacts cannot be assessed in detail. It is necessarily a preliminary step and does not imply detailed quantitative data. It also does not cover migration aspects as the latter are dealt with in a separate package of proposals adopted on 17 June 2008⁵⁰.

⁵⁰

See footnote24.

6.1. Economic impacts

	Option 1: status quo	Option 2: revised Social Agenda	Option 3: renewed Social Agenda for opportunities, access and solidarity
Economic impacts			
Competitiveness and macro-economic environment	- Overall impact on competitiveness is likely to remain positive for the time being, however, failure to adapt Community policies to the changing social and economic realities may result in policies being less effective and efficient, thereby impacting negatively on competitiveness. - In the medium and long term, the overall effectiveness of national policies is likely to decrease even further as a result of reduced role of EU as a catalyst for change.	- EU action (e.g. modernisation of Member States' social protection systems and labour markets, measures to anticipate and manage economic change, efforts to match skills with labour market needs, up-dating instruments in the social and employment fields) is likely to have a positive impact on competitiveness. - However, the EU and its Member States would forego possible gains in policy effectiveness and efficiency by not fully exploiting synergies between employment, social and equal opportunities policies with other policies.	- A holistic approach is likely to maximise complementarity and synergies between EU policies and increase overall effectiveness and efficiency of EU action. Review of EU instruments beyond employment, social affairs and equal opportunities would enhance effectiveness and maximise the positive impact of EU action. - Coordinated EU action in the fields of education, enterprise policy, and employment will improve the quality and relevance of national education and training systems to labour market needs and contribute to increasing the competitiveness of the enterprises and the overall EU economy. - Promoting national strategies for enhancing efficiency and effectiveness of social spending in the Member States is likely to improve the overall macro-economic environment.
Completion of the Single Market	- Risk of negative impacts in the medium and long-term. Even if present initiatives continued (operation of EURES, coordination of social security schemes, etc.), obstacles to the free movement of workers and people would not be <i>further</i> reduced, thus hindering the completion of	- Further EU action in the fields of employment, social affairs and equal opportunities would contribute to further removing obstacles to the mobility of workers and create a more effective and efficient level playing field between	- A 'holistic approach' would contribute to removing obstacles to mobility not just of workers, but also larger sections of the population, i.e. young people, volunteers, researchers and patients. - A holistic approach would contribute to

	the Single Market. - Mobility would be hamstrung and would fail to contribute sufficiently to the good functioning of the European labour market. - Risks related to the lack of further harmonisation of the protection of citizens and workers (e.g. in field of health and labour law), including social dumping..	companies operating in EU.	the harmonious development of the internal market ensuring respect for fundamental rights and common values.
Operating costs and conduct of business	- Impact on operation of businesses is likely to be neutral in the short run. However, in the medium and long-term, a moratorium on new legislation or on a review of existing legislation could be negative in terms of the lack of adaptation of the legal framework to the new realities or new risks (for example in the field of health and safety at work) and in terms of increasing differences in legislation between Member States (likely to make the conduct of business at EU level more complicated, in particular for SMEs). - "Freezing" of the Community acquis is not in line with the EU Better Regulation agenda and the reduction of administrative burden. - Failure to further promote equal access for all consumers / citizens (including disadvantaged groups) to goods and services would make businesses forego gains from a level playing field for all consumers / citizens. - Companies would fail to benefit from a wider pool of human resources through the removal of remaining obstacles to mobility	- EU action would i) create a level playing field between companies operating in the EU; ii) open up new business opportunities for certain companies by facilitating the access of all consumers; iii) offer companies a wider pool of human resources; iv) improve capacity to anticipate and manage change through better information and consultation of workers and enhanced social dialogue.	- EU action in the field of education will improve quality and relevance of national education and training systems to labour market needs and contribute to facilitating the conduct of business. - Targeted use of legislative instruments and better enforcement of existing EU legislation across various policy fields will improve the regulatory environment for companies.

	across the EU.		
Third countries and international relations	National approaches in relation to the decent work agenda would prevail. Difficulty of ensuring coherent approach at EU level. International leadership of the EU in the development of the decent work agenda may be jeopardised. As a consequence, overall impact on the situation in third countries and on the promotion of the social dimension of globalisation likely to be negative.	Overall impact would be positive (for example through implementation of the EU Decent Work Agenda and invitation to Member States to ratify ILO conventions) but limited involvement of trade-related policies.	Overall impact would be positive. EU would be in a better position to promote inclusion of social and environmental concerns in agreements between EU and third countries and reinforce social / environmental dimension of trade-related policies.

6.2. Social impacts

	Option 1: status quo	Option 2: reviewed Social Agenda	Option 3: renewed Social Agenda for opportunities, access and solidarity
Social impacts			
Employment and labour markets	- Proper functioning of national markets will be hampered in the medium run if existing or new obstacles to mobility of workers are not tackled; skills bottlenecks and shortages are likely to worsen. - Success of the overall Lisbon Strategy would be put at risk if Employment Strategy were not further developed together with macroeconomic and microeconomic pillars. - Pace of reform of national labour markets would slow down in the long as a result of decreasing 'peer pressure' between Member States and diminishing role of EU as catalyst for change.	- Action at EU level is likely to: i) push reform agenda at national level; ii) promote peer pressure and mutual learning between Member States; iii) contribute to the overall growth and jobs agenda at EU level; iv) improve functioning of national labour markets.	- In addition to option 2, the mobilisation of all relevant policies (including education, training, enterprise, single market, and information society policies) would further contribute to improving the employment situation and the the functioning of the labour markets.. - Impact of climate change on employment structure and new skills would also be looked at in more detail. - Review of existing tools beyond employment, social affairs and equal opportunities at EU level would increase effectiveness and efficiency of EU action in support of Member States.
Standards and rights relating to job quality	- Failure to review policies and instruments would in the medium to long term lead to differences in the level of protection between Member States. As a result, the overall level of protection of workers at EU level is likely to decrease in the face of future challenges.	Where appropriate, Commission would propose legislation to update Community law to take account of case law of European Court of Justice and emerging issues. As a result, the EU would contribute to increasing the level of protection of workers and maintain or improve minimum standards applicable across the EU. EU action would also contribute to anticipating and managing change better (eg. restructuring) through enhanced information and consultation of workers, social dialogue and partnerships between relevant	- In addition to option 2, closer coordination of EU action, for instance of employment and social policies with the field of education will improve more effectively the quality of national education and training systems and their relevance to labour market needs and contribute to improving job quality.

		stakeholders.	
Gender equality and non-discrimination	- Differences in the level of protection in the medium and long term as a result of failure to review existing policies and legislation. - Commitment of the EU to fundamental rights and equal opportunities put at risk.	- EU-level action is likely to improve the level of protection of workers/citizens through a combination of non-legislative and legislative initiatives, including in the areas of reconciling work, family and private life, gender pay gap and non-discrimination outside the employment sphere.	- Mobilisation of all relevant policies will facilitate gender mainstreaming in accordance with Article 2 of EC Treaty and the Lisbon Treaty whereby equality between men and women and non-discrimination should be promoted in all EU policies.
Social inclusion and protection of specific groups	- Overall effectiveness of national activities is likely to decrease over time, if no adaptation of policies. - Reduced role of EU as a catalyst for change in Member States. - Decreasing social cohesion and public support for EU as possible long-term results	- EU-level action level would encourage Member States to promote active inclusion (through provision of adequate income, active labour market policies and access to quality services) and eradicate poverty, in particular of children. - Member States' actions are likely to be more effective through clearer focus on priorities, stronger links to Lisbon Strategy and new quantified EU targets. - However, action in employment and social fields alone is likely to have a limited impact as the issues at stake are multi-dimensional and require the mobilisation of all relevant policies.	- EU-level action is likely to be most effective if all relevant EU policies are mobilised, including education (to ensure that young people acquire necessary key competencies), health (to tackle health inequalities), information society (to ensure that all people have access to ICT – e.inclusion), energy (access of energy for disadvantaged groups) and single market (financial inclusion). - Review of existing EU-level tools would increase effectiveness and efficiency of EU action in support of Member States.
Public health and safety	- Overall effectiveness of national activities is likely to decrease over time, if no adaptation of policies. - Reduced role of EU as a catalyst for change in Member States. - failure to tackle health inequalities across the EU; risks in terms social cohesion and	- Action in the framework of the three existing strands of the OMC for social inclusion and social protection (inclusion, pensions, health and long-term care) is likely to have a positive impact on overall public health and safety. - However, impact is likely to be limited if other relevant policies are not mobilised.	In addition to option 2, EU-level action would complement and support Member States' activities. Impact is likely to be positive in terms of: i) increased opportunities for patients to receive the necessary health services; ii) increased quality of national health-care services; iii) reducing health inequalities; iv) longer and healthier lives (including through

	public support for EU		use of modern ICT). - Under the holistic approach, other EU policies would contribute to increasing public health and safety, for example education, demography policy and fight against social exclusion.
--	-----------------------	--	--

6.3. Environmental impacts

	Option 1: status quo	Option 2: reviewed Social Agenda	Option 3: renewed Social Agenda for opportunities, access and solidarity
Environmental impacts			
	Difficult to assess impacts, but failure to update social and employment policies to new environmental concerns may have a negative impact on the social impact of environmental policies.	Definition and implementation of employment and social policies would have to integrate environmental protection requirements (cf. Article 6 of EC Treaty).	In addition to option 2: Better integration of sustainable development considerations, in particular through development of EU-level indicators that go beyond GDP, and the promotion of green jobs.

6.4. Political impacts

	Option 1: status quo	Option 2: reviewed Social Agenda	Option 3: renewed Social Agenda for opportunities, access and solidarity
Political impacts			
Responsiveness and comprehensiveness	Low: failure to respond to calls for further action at EU level and to respond to new social realities through a holistic approach.	Average: visible response to calls for action at EU level and new social realities; however failure to respond the call for more cross-cutting work at EU level.	High: visible response to calls for further action and EU level and to respond to the call for more cross-cutting work at EU level.
Consistency	Low to average: Risk of decreasing consistency between policies (over time).	Average: Consistency within the social, employment and equal opportunities areas is likely to be high, but consistency with other policies is likely to be sub-optimal.	High: holistic approach is likely to guarantee high degree of consistency and positive interplay between social, economic and environmental dimensions.
Effectiveness	Low to average: Effectiveness may decrease over time because of lack of modernisation of policies.	Average: effectiveness of EU action would depend in part on quality and intensity of interaction / synergies with other policies.	High: holistic approach is likely to guarantee high level of effectiveness of EU responses through better complementarity and synergies between the relevant EU policy fields and a review of EU instruments.

Visibility	Low: failure of the EU to provide visible responses to citizens expectations and to calls for further action at EU level could undermine confidence of EU citizens in the European project.	Average to high: visible response of the EU to citizens' expectations and to calls for further action at EU level; visibility high for stakeholders in the employment, social affairs and equal opportunities fields but limited in others.	High: visible response of the EU to citizens' expectations and to calls for further action at EU level, reaching out beyond the "traditional" employment, social affairs and equal opportunities stakeholders.
------------	---	---	--

7. COMPARISON OF OPTIONS

Under Option 1, the current Community *acquis* and policies would be maintained in their present form, while taking account of the *new* social realities would be left mainly to the Member States. Failure to adapt EU policies to new social realities is likely to have a negative impact across the four dimensions (economic, social, environmental, and political) in the medium and long term. The EU would no longer play its role as a catalyst for change and would fail to take account of evolving issues. The degree of involvement would vary between the Member States. As a result, the degree of protection of European workers/citizens would be uneven and there would be no level playing field between companies across the EU. The functioning of the Single Market would be jeopardised in the medium to long term. Furthermore, there would be no guarantee that national responses to the new social realities would have the degree of comprehensiveness and consistency required to provide holistic policy responses to the challenges facing the EU. From an EU-governance point of view, the Commission would fail to demonstrate its commitment to improving the well-being of European citizens, in spite of their expectations as illustrated by the social reality consultation and in various recent Eurobarometer polls. This could seriously undermine the legitimacy of the EU.

Under Option 2, the Commission would present a revised Social Agenda limited to the employment, social and equal opportunities fields. The analysis of the economic, social and environmental dimensions has shown that the overall impact would be positive. The EU would review the instruments at its disposal in the fields of employment, social affairs and equal opportunities. The EU would push forward reforms of national employment and social systems, increase the level of protection of workers and ensure a level playing field for companies operating in the Single Market. Although the EU would be seen to address the concerns of EU citizens, the overall impact of EU action is likely to be limited, because of its lack of comprehensiveness (failure to mobilise other policies in response to the new social realities) and responsiveness (failure to take account of all citizens' expectations). Lastly, the consistency of EU action is likely to be sub-optimal.

Under Option 3, the EU would mobilise *all* its relevant policies to respond to the new social realities. As a result, EU responses to the challenges emerging from the consultation on Europe's social reality are likely to be more effective. This will enable synergies between EU policies. For example, the development of school education will have an impact not only on the acquisition of key competencies but also on the future career prospects of young people, the availability of highly skilled workers for companies, the reconciliation of work and family life (as more parents will be able to take up employment), and the social inclusion of disadvantaged groups. Equally, action to improve the health of the EU population will have a positive impact not only on public health but also on the social inclusion of disadvantaged groups and on employment and productivity. This option would also be in line with the Lisbon Treaty, which calls for the mainstreaming of employment and social objectives in all EU policies⁵¹.

⁵¹ See new Article 5a of the Treaty on the Functioning of the European Union: 'In defining and implementing its policies and activities, the Union shall take into account requirements linked to the promotion of a high level of employment, the guarantee of adequate social protection, the fight against social exclusion, and a high level of education, training and protection of human health.'

Furthermore, EU action would be highly comprehensive (it would go beyond the employment, social affairs and equal opportunities fields), responsive and consistent. It would not create a new process at EU level. Rather, it would support the existing processes, including the renewed Lisbon Strategy for "Growth and Jobs". It would support Member States' activities and respect the principle of subsidiarity and proportionality. Lastly, the analysis of impacts clearly shows that a review of existing tools would maximise the effectiveness and efficiency of EU action.

In conclusion, Option 3 ('A renewed Social Agenda for opportunities, access and solidarity') is the preferred option.

8. VALUE ADDED AND SUBSIDIARITY

Member States have the main responsibility for the policy changes needed to respond to the new social realities. However, the consultation on Europe's social reality has confirmed that the confidence of citizens in the European project depends on credible social policies at European level. As explained in section 2.1, the role of the EU is anchored upon a solid foundation.

EU action should remain conditional upon proven added value, in line with the subsidiarity and proportionality requirements. But this does not preclude a more pro-active role at EU level to catalyse change and to steer, support and accompany necessary reforms. As part of the renewed Social Agenda, the Commission intends to present concrete new initiatives either at the same time as the Communication or to be adopted at a later date. Where appropriate, the Commission will carry out impact assessments of the specific initiatives in accordance with the Commission's impact assessment guidelines⁵². The individual impact assessments will deal with the aspects related to subsidiarity and value added in more detail.

Some of the planned initiatives are listed below to illustrate the contribution and value added of the EU in five main areas.

- Setting policy frameworks for action: there is a shared willingness to work towards common goals at EU level. This is why in a number of policy domains such as employment, social inclusion, social protection, education, youth, culture and health (and more recently in the field of immigration and integration), the EU has established or is about to establish common objectives, reporting mechanisms and indicators as a means of monitoring progress and comparing best practice. The experience of the European Employment Strategy launched ten years ago - and now an essential pillar of the Lisbon Strategy - shows that such mechanisms can make a difference, by shedding new light on priorities that were not prominent at EU level earlier on - such as "flexicurity", quality and productivity of work, childcare, immigration, undeclared work and minority issues - as well as on innovative ways to address them.

These processes have now been operating for several years. They have been successful in allowing the Member States and the Commission to define common goals; but less so in stimulating the necessary degree of ambition and policy efforts to reach these common goals.

⁵² SEC (2005) 791.

As is being done for the review of the Lisbon Strategy, the EU should consider how to make these voluntary processes more dynamic and more focused on implementation while at the same time taking into account the diversity of institutions and traditions.

Examples of initiatives:

- *Communication from the Commission "A renewed commitment to social Europe: Reinforcing the Open Method of Coordination for Social Protection and Social Inclusion" (July 2008).*
- *Commission Recommendation on active inclusion (October 2008).*
- *Communication from the Commission on "Developing the Open Method of Coordination on Youth (2008).*
- *Communication from the Commission on "Updating the strategic framework for European co-operation in education and training (December 2008).*

- Upholding Europe's values and ensuring a level-playing field: There is a solid EU legal framework in areas such as gender equality, anti-discrimination, free movement of workers and working and employment conditions. European social partners have been active in negotiating agreements or defining joint strategies in a number of key areas. In the light of changing social realities, the increased diversity of the EU and the new Treaty of Lisbon, the legal framework should to be reviewed and adapted, where appropriate, to ensure that it reaches agreed goals effectively. EU legislation will remain essential to uphold the rights of citizens as set out in the Treaties, including by ensuring compatibility between national rules. Lastly, the EU has set out its views on how Europe can succeed in an era of globalisation by shaping global regulation and examining best ways to promote a convergence of standards globally.

Examples of initiatives:

- *Proposal for a Directive on the establishment of a European Works Council or a procedure in Community-scale undertakings and Community-scale groups of undertakings for the purposes of informing and consulting employees (recast) (July 2008).*
- *Proposal for a Council Directive implementing the principle of equal treatment between persons irrespective of religion or belief, disability, age or sexual orientation (July 2008).*
- *Proposal for a Directive on the application of patients' rights in cross-border healthcare (July 2008).*
- *Legislative proposals with a view to improving the reconciliation of private and professional life by improving parental leave arrangements, introducing new forms of leave (paternity, adoption and filial leave), and strengthening protection for pregnant women (September 2008).*
- *Commission Staff Working Document "Report on the EU contribution to promoting decent work for all in the world" (July 2008).*

- Sharing experience and good practice: For all the EU's diversity, Member States are often faced with common societal trends and practical difficulties, offering scope for mutual learning. Progress towards common EU goals should be monitored, evaluated and compared. Best practice needs to be rolled out: EU mechanisms for the exchange of experiences, joint evaluations and peer reviews should be reinvigorated, making sure that they are part of the mainstream national and European policy debate. Ensuring the greater involvement of national and regional parliaments, local and regional authorities, social partners and NGOs is essential in this respect.

Examples of initiatives:

- *Commission Communication "Improving competences for the 21st Century: An Agenda for European Cooperation on Schools" (July 2008).*
- *Commission Staff working paper "Efficiency and effectiveness of social spending" (July 2008).*
- *Commission Report on the Barcelona targets concerning the availability of child-care facilities in the Member States (September 2008).*

- Supporting action at local, regional and national level: Through its cohesion policy, the EU has played a major role in reducing differences in prosperity and living standards across the EU. The funds have provided and continue to provide a financial lever for less advanced regions and Member States to catch up. In recent years, these instruments have become more closely associated with the 'growth and jobs' policy priorities of the EU. For instance, over the period 2007-2013, € 75 billion are being invested by the European Social Fund (ESF) to equip the workforce with new skills and companies with innovative work organisations. Moreover, the European Globalisation Fund has helped reintegrate into the labour market workers made redundant due to changing global trade patterns. This Fund is an important symbol of solidarity for those affected by the consequences of globalisation. Lastly, the Commission has launched a debate on the future of the European budget after 2013. It will be important to feed the findings of the social reality consultation into that debate.

Example of initiatives:

- *Commission Communication "Solidarity in the face of change: The European Globalisation Adjustment Fund (EGF) in 2007 - Review and Prospects" (July 2008).*

- Raising awareness and building a strong knowledge base: the EU has an important role to play in flagging key issues, stimulating discussion and creating political momentum for tackling common challenges in Europe. Initiatives such as the European Years for Equal Opportunities for All (2007), for Intercultural Dialogue (2008) and for Combating Poverty and Social Exclusion (2010) facilitate this type of discussion. Awareness and analysis of social issues has often been hampered by the lack of complete and up-to-date EU-wide statistics and indicators. Yet, decision makers need these facts in order to better inform public debate and assess the social impact of initiatives.

Examples of initiatives:

- *Commission Staff Working Document "First biennial report on the situation of social services of general interest in the EU" (July 2008).*
- *Commission Communication "Non-discrimination and equal opportunities: A renewed commitment" (July 2008).*
- *Commission Staff Working Document "Restructuring and Employment: the contribution of the European Union" (July 2008).*
- *Green Paper on "Migration and Mobility: challenges for EU education systems (July 2008).*
- *Commission Communication on "Meeting the needs of an ageing population (October 2008).*
- *Commission Communication on health inequalities (2009).*

9. MONITORING AND EVALUATION

First, as explained above, the renewed Social Agenda for opportunities, access and solidarity does not create a separate process. It supports and is closely linked with on-going processes such as the Lisbon Strategy for Growth and Jobs, the renewed Sustainable Development Strategy, the Single Market, and the processes of open method of coordination in the fields of social protection and social inclusion, of education and of youth. Separate monitoring, reporting and evaluation mechanisms exist for all these processes. This will continue to be the case without adding an extra reporting mechanism for the implementation of the renewed Social Agenda.

Second, the renewed Social Agenda is backed up by a number of legislative and non-legislative initiatives, often with their own impact assessments and monitoring and evaluation mechanisms. As a result, there will be no additional process to monitor and evaluate the individual initiatives, although coherence between them will be ensured.

Third, the Commission will present a report on the implementation of the renewed Social Agenda in 2010. This report should include an evaluation of the implementation of the new horizontal social clause in the Lisbon Treaty (if ratified). On that basis, the Commission will present a Communication on the review of the renewed Social Agenda for opportunities, access and solidarity in 2010.

10. ANNEX 1: SCOREBOARD ON THE IMPLEMENTATION OF THE SOCIAL AGENDA (2005-10)

INITIATIVES TRANSVERSALES

	INITIATIVE	OBJET	ETAT (achevé, reporté, en cours)	INTITULE	REFERENCE
1	Un livre vert sur les relations intergénérationnelles	Analyse des mutations démographiques des populations européennes et des relations entre les générations	Achevé	Livre vert "Face aux changements démographiques: une nouvelle solidarité entre générations"	COM (2005) 94 final
2	Forum sur l'Agenda social	Evaluation de la mise en œuvre de l'Agenda social	Achevé		Forum a eu lieu les 5 et 6 mai 2008.
3	Promotion du travail décent	1. Promotion du travail décent comme objectif mondial à tous les niveaux	1. Achevé	Communication de la Commission "Promouvoir un travail décent pour tous. La contribution de la Commission à la mise en œuvre de la l'agenda du travail décent dans le monde"	COM (2006) 249 final
		2. Création d'un groupe interservices pour la promotion de la dimension externe de l'emploi, de la politique sociale et du travail décent	2. Achevé	Groupe interservices (DGs: SG, RELEX, AIDCO, DEV, ELARG, TRADE, ECFIN, EAC, JLC, ENU, SANCO, RTD, ESTAT, BEPA) « Dimension externe de l'emploi, de la politique sociale et du travail décent».	
4	Un partenariat intergénérationnel: une contribution à l'initiative européenne en faveur de la jeunesse.	S'inscrit dans le cadre du partenariat intergénérationnel. Intégrer la dimension "jeunesse" dans les stratégies de l'emploi et de l'inclusion sociale	Achevé	Communication de la Commission sur les politiques européenne de la jeunesse "Répondre aux préoccupations des jeunes Européens – mise en œuvre du Pacte européen pour la jeunesse et promotion de la citoyenneté active"	COM (2005) 206 final

INITIATIVES RELATIVES A L'AXE EMPLOI

	INITIATIVE	OBJET	ETAT (achevé, annulé, en cours)	INTITULE	REFERENCE
1	Un cycle rénové de la Stratégie Européenne pour l'Emploi	Réexamen à mi-parcours de la stratégie de Lisbonne	Achevé	Communication de la Commission au Conseil européen de printemps " Travaillons ensemble pour la croissance et emploi. Un nouvel élan pour la Stratégie de Lisbonne"	COM(2005) 24
2	Une action de sensibilisation des acteurs du Fond Social Européen en 2006 et une campagne de communication auprès des parlements et d'autres acteurs concernés en 2006/2007	Améliorer la gouvernance de la SEE	Achevé		
3	Nouvelle stratégie dans le domaine de la gestion des restructurations	1. Proposer une approche active face aux restructurations afin de mieux anticiper, susciter et gérer les mutations économiques.	1. Achevé	Communication de la Commission "Restructuration et emploi. Anticiper et accompagner les restructurations pour développer l'emploi: le rôle de l'Union européenne"	COM (2005) 120 final
		2. Forum européen sur les restructurations	Achevé	Mise en place du Forum sur les "Restructurations" et organisation régulière de réunions rassemblant l'ensemble des parties prenantes.	Annoncé dans: COM (2005) 120 final
		3. 2 ^{ème} phase de consultation des partenaires sociaux : questions des restructurations et de la révision de la directive relative aux comités d'entreprise européens (94/45/CE)	Achevé	Communication de la Commission "Restructuration et emploi. Anticiper et accompagner les restructurations pour développer l'emploi: le rôle de l'Union européenne"	COM (2005) 120 final
4	Livre vert sur l'évolution du droit de travail	Rôle du droit du travail face à l'évolution de nouveaux modèles d'organisation du travail	Achevé	Livre Vert: Moderniser le droit du travail pour relever les défis du XXI ^e siècle	COM (2006) 708 final du 22.11.2006
				Communication de la Commission : Issue de la	COM (2007) 627

				consultation publique sur le Livre vert de la Commission "Moderniser le droit du travail pour relever les défis du XXIe siècle"	final du 24.10.2007
5	Une initiative communautaire en matière de protection des données à caractère personnel	Protection des données à caractère personnel des travailleurs	Annulé		
6	Mise à jour de la directive 2001/23/CE sur les transferts d'entreprises		Annulé		
7	Codification des diverses dispositions relatifs à l'information et consultation des travailleurs	Mise à jour de la directive 98/59/CE (licenciements collectifs) en matière d'information et consultation des travailleurs	Annulé		
8	Nouvelle stratégie dans le domaine de la santé et sécurité au travail pour la période 2007-2012	Prévention face aux nouveaux risques et sauvegarde de niveaux minimum de protection sur le lieu de travail	Achevé	Communication de la Commission « Améliorer la qualité et la productivité au travail: stratégie communautaire 2007-2012 pour la santé et la sécurité au travail »	COM (2007) 062 final du 21.02.2007
9	Initiative visant le développement et la transparence de la responsabilité sociale des entreprises	Concourir à l'efficacité et à la crédibilité des pratiques relevant de la responsabilité sociale des entreprises	Achevé	Communication "Mise en œuvre du partenariat pour la croissance et l'emploi: faire de l'Europe un pôle d'excellence en matière de responsabilité sociale des entreprises"	COM (2006) 136 final
10	Propositions visant à lever les obstacles à la mobilité de la main-d'œuvre et relatives aux régimes de retraite professionnelle	Réalisation d'un véritable marché européen du travail	Achevé	Proposition de directive relative à l'amélioration de la portabilité des droits à pension complémentaire	COM(2005) 507 final
11	Une nouvelle proposition relative à la négociation collective transnationale	Mettre en place un outil permettant de formaliser la conduite et les résultats de la négociation collective transnationale		Commission Staff Working Document "The role of transnational company agreements in the context of increasing international integration"	SEC (2008) 2155 du 02.07.2008

12	Organisation de l'Année européenne (2006) de la mobilité des travailleurs	Vers un marché européen de l'emploi	Achevé		
13	Constitution d'un groupe de haut niveau (représentants des Etats Membres)	Évaluation de l'impact de l'élargissement sur la mobilité et du fonctionnement des périodes transitoires	Achevé	Communication de la Commission "Rapport sur le fonctionnement des dispositions transitoires visées au traité d'adhésion de 2003 (période du 1 ^{er} mai 2004 au 30 avril 2006)"	COM (2006) 48 final
14	Modernisation et simplification de la coordination des régimes de sécurité sociale	Modifications des règlements: 1. CEE n°1408/71, 2. CE n° 883/2004, 3. CEE n°574/72	En cours	Proposition de règlement d'application du <u>règlement 883/2004</u> . D'autres initiatives prévues dans le Programme législatif et de travail de la Commission pour 2007 concernant l'extension du Règlement 883/04 aux ressortissants des pays tiers et les annexes manquantes.	COM(2006)16

INITIATIVES RELATIVES A L'AXE SOLIDARITE

	INITIATIVE	OBJET	ETAT (achevé, reporté, en cours)	INTITULE	REFERENCE
1	Appliquer le processus de la MOC aux domaines de la santé et des soins de longue durée à partir de 2006. Rationnaliser et simplifier la mise en œuvre de la MOC	Ouverture de la MOC à de nouveaux domaines. Rationalisation et simplification consistera en l'établissement d'une liste unique d'objectifs communs aux 3 volets - inclusion, retraites, santé - incluant 2 objectifs horizontaux: l'égalité des chances et l'accès au marché du travail	Achevé	Communication de la Commission "Travailler ensemble, travailler mieux : Un nouveau cadre pour la coordination ouverte des politiques de protection sociale et d'inclusion sociale dans l'Union européenne"	COM (2005) 706 final
2	Une initiative communautaire sur les dispositifs des ressources minimales et l'intégration des exclus du marché du travail	Continuation du débat sur les dispositifs nationaux de revenu minimum. Consultation sur les raisons d'une efficacité insuffisante des dispositifs existants	Achevé	Communication de la Commission "Consultation sur une action à mener au niveau communautaire pour promouvoir l'inclusion active des personnes les plus éloignées du marché du travail". Communication de la Commission « Moderniser la protection sociale pour renforcer la justice sociale et la cohésion économique: promouvoir l'inclusion active des personnes les plus éloignées du marché du travail »	COM (2006) 44 final COM (2007) 620 final du 17.10. 2007
3	Organiser l'Année européenne (2010) de la lutte contre la pauvreté et l'exclusion sociale	Mesurer le progrès obtenu au cours de la décennie pour souligner la vulnérabilité particulière des populations les plus sensibles	Achevé	Proposition de DÉCISION DU PARLEMENT EUROPÉEN ET DU CONSEIL relative à l'Année européenne de lutte contre la pauvreté et l'exclusion sociale (2010)	COM (2007) 797 final du 12.12.2007

4	Une communication suite au Livre Vert "Egalité et non-discrimination dans l'UE élargie de 2004"	Cadre politique pour les nouvelles mesures en matière d'égalité et non discrimination. Question des minorités (notamment les Roms)	Achevé	Communication de la Commission européenne sur une stratégie-cadre visant à promouvoir la non-discrimination et l'égalité des chances pour tous, en réponse aux commentaires et aux réactions au Livre vert de mai 2004	COM (2005) 224 final
5	Organiser l'Année européenne (2007) de l'égalité des chances	Souligner l'importance de la question de l'égalité des chances. Rendre plus visibles les résultats déjà atteint et illustrer les avantages de la diversité pour l'économie et la société européenne	Achevé	Décision relative à l'Année européenne de l'égalité des chances pour tous (2007) - Vers une société juste	JO n° L 146 du 31/05/2006
6	Une communication sur la question de l'égalité entre les femmes et les hommes	L'expiration de la stratégie-cadre 2001-2005. Propositions de nouvelles actions	Achevé	Communication de la Commission "Croissance, prospérité et solidarité dans une société égalitaire et démocratique: une feuille de route pour l'égalité entre les femmes et les hommes 2006-2010	COM (2006) 92 final
7	Création d'un Institut européen pour l'égalité entre hommes et femmes	Collecte d'informations et échange des bonnes pratiques. Rôle d'assistanat auprès de la Commission et des Etats Membres dans la mise en œuvre des objectifs communautaires pour la promotion de l'égalité hommes femmes	Achevé	Règlement (CE) N° 1922/2006 du Parlement européen et du Conseil du 20 décembre 2006 portant création d'un Institut européen pour l'égalité entre les hommes et les femmes	JO L 403 du 30.12.2006
8	Nouvelles éditions du plan d'action en faveur de l'égalité des chances pour les personnes handicapées	1. L'action en matière de l'égalité des chances pour les personnes handicapées	Achevé	Communication de la Commission "La situation des personnes handicapées dans l'Union européenne élargie : plan d'action européen 2006-2007"	COM (2005) 604 final
	Rapport sur la situation des personnes handicapées	2. A présenter tous les deux ans, lors la Journée européenne des personnes handicapées	Achevé	Communication de la Commission : La situation des personnes handicapées dans l'Union européenne: plan d'action européen 2008-2009	COM (2007) 738 final du 26.11.2007

9	Une communication sur les services sociaux d'intérêt général (SSIG) en 2005	Clarifier le cadre du fonctionnement et de la modernisation des SSIG	Achevé	Communication de la Commission "Mettre en œuvre le programme communautaire de Lisbonne: Les services sociaux d'intérêt général dans l'Union européenne"	COM (2006) 177 final
				Communication de la Commission "Les services d'intérêt général, y compris les services sociaux d'intérêt général: un nouvel engagement européen"	COM (2007) 725 final du 20.11.2007
10	Décision (fondé sur art. 86, par. 3 TCE) et un cadre communautaire relatifs au financement des services d'intérêt économique général (SIEG)	Clarifier dans quelles conditions les aides d'Etat octroyées au SIEG sont compatibles avec les règles communautaires	Achevé	Décision de la Commission du 28 novembre 2005 concernant l'application des dispositions de l'article 86, paragraphe 2, du traité CE aux aides d'État sous forme de compensations de service public octroyées à certaines entreprises chargées de la gestion de services d'intérêt économique général	C(2005) 2673

11. ANNEX 2: SUMMARY OF THE RESULTS OF THE PUBLIC CONSULTATION

Social reality stocktaking

Summary of results of the public consultation

General Observations

A satisfactory outcome of the public consultation

The fairly long consultation period (from February 2007 until February 2008) produced a satisfactory result in terms of volume, scope and depth of contributions. Some 150 mostly comprehensive contributions were received from all across the EU and from a wide range of sources such as public authorities, a national parliament committee, social partners, NGOs, various interest groups, universities and research institutions, religious groups and churches as well as individual citizens. This result is comparable to the outcome of other European-level consultation exercises.

The responses received from public authorities indicate that the consultation received significant political attention. As intended by the European Commission, the consultation was seen as a first step in the process of formulating a new social policy based on a new social vision. Contributions were received from Bulgaria, Czech Republic, Germany, Estonia, Spain, France, Italy, Malta, Austria, Poland, Finland, Sweden and the United Kingdom. A number of contributions were also received from regional and local governments.

Apart from individual responses received from social partner organisations at national level, most of the major social partner groupings at European level, such as ETUC, BUSINESSEUROPE and the Confédération Européenne des Cadres, sent comprehensive contributions reflecting their interest in having a say in defining the new social agenda. Further contributions came from NGOs with a more general scope of activity in the social field such as CARITAS Europe, Care for Europe and the Social Platform, as well as from NGOs with a more specific area of activity dealing with poverty, children, youth, health, disability, family issues, etc. As for religious groups, contributions were received from both the Catholic and the Protestant Church at European level as well as from various other bodies at national level. 26 contributions were received directly from individual citizens in ten different Member States.

Observations concerning approach and coverage of the consultation documents

Comments regarding the approach

Most of the contributions endorse the description of the social trends that have shaped European societies in recent times as set out in the consultation documents: globalisation and the shift towards a knowledge society as well as demographic trends are recurring topics that keep reappearing throughout the whole set of responses. Against this background, most of the contributions across all categories of contributors appear to be based on the firm belief that the confidence of citizens in the European project one way or another depends greatly on credible social policies at European level.

In this context, a number of contributors firmly believe that Europe still has the strongest welfare states and public services in the world, with universal democracy and with the social well-being and the fundamental rights of its people at the centre of its political, social and economic life. Nevertheless, there also appears to be widespread concern that globalisation might be used as a pretext to pursue economic growth at all costs, causing large-scale de-localisations as well as a race to the bottom in terms of employment standards.

Against this multifaceted background, most of the contributors directly or indirectly point to the need for a new impulse in terms of social policy at European level. Especially in view of the challenges emanating from globalisation, European ageing populations and changing work patterns, these contributors consider a fundamental re-assessment of social policies indispensable. In this context, most contributions appear to indicate that the key lies in striking the right balance between social policies on the one hand and the drive for economic growth and competitiveness on the other.

Having regard to the wider political process in the field of economic and social policies, some contributors point out that the Lisbon Strategy remains the appropriate platform for the formulation and implementation of social policies. In this context, other contributors argue that the current focus of the Lisbon Strategy on growth and jobs is much too narrow and recommend adding social guidelines to the existing set of integrated guidelines. Other contributors, particularly from Member States as well as from employers' federations, argue instead that the current set of procedures in the field of social policies has generally worked well and that no new processes or procedures are required. In this context, both sides of the social partners on European level underline the importance of the social dialogue which, at times, could even replace legislation by the European Commission.

Some remarks on the coverage

A large majority of contributors of all categories directly or indirectly express strong appreciation of the coverage of the consultation documents. Quite a lot of contributions, for instance, confirm the strong link between Europe's future social reality and further development of the Union's Single Market. Other contributors underline the importance of a stable macroeconomic framework promoting growth, investment and fiscal sustainability. In this context, some contributions even call for supportive macroeconomic policies as a necessary pre-condition for ensuring the well-being of European citizens. Only a very few contributors specifically refer to areas such as, for instance, pensions as well as disabled, housing and the situation of the homeless which they would have liked to be addressed in more detail in the consultation documents.

In terms of process, one contribution underlines the appropriateness of the open method of coordination (OMC) as a suitable means to advance reform in the area of social policies. A number of other contributions (including from Member States), however, emphasise the need to further improve the OMC. A number of contributions suggest that the forthcoming social agenda should also launch a process of reassessment of the current social policy instruments in the light of globalisation and other major challenges. Finally, a number of contributions, largely from the NGO sector, stress the need for appropriate funding of social policies.

Some specific results on the seven key areas for action proposed

In an effort to present a pragmatic basis for the further discussion, the positions put forward in the individual contributions have been grouped according to the seven categories sketched out

in the second consultation document (youth, fulfilling careers, longer and healthier lives, gender equality, etc.). Among the particularly noteworthy points were the following:

- Investing in youth: early intervention is seen as key in addressing youth issues of whatever kind so as to avoid the possible emergence of problems of long duration already at an early stage.
- Investing in fulfilling careers: concept of flexicurity is seen by many contributions as central for a new social vision.
- Investing in longer and healthier lives: health is seen as a factor influencing virtually all domains of the social reality of individuals. On the other hand, strong suggestions to take into consideration the role of the elderly as an economic factor recognising more strongly resources and potential of ageing societies.
- Investing in active inclusion and non-discrimination: the role of social services as an instrument of a policy of cohesion and participation is seen as crucial. Such services are seen as possible bridges into society facilitating integration and participation. Further, quite a strong call for a change of perspective in the field of social policies in Europe putting families as the constitutive units of society into the centre of the political discussion (thereby extending the current somewhat narrow focus on childcare).

12. ANNEX 3: BIBLIOGRAPHY

- AEA Energy and Environment. Links between the social and environmental pillars of the Sustainable Development Strategy, Interim Report to the European Commission 2007
- BBC World Service Poll. Widespread unease about economy and globalization, February 2008
- Bernard Brunhes International. EU-wide evaluation of the Community Initiative EQUAL 2000-2006, July 2006
- Brandt Nicola, Burniaux Jean-Marc, Duval Romain. *Assessing the OECD Jobs Strategy: Past developments and reforms – Annexes*. Economics Department Working Paper No. 429, March 2005
- Centre for European Policy Studies. *China and India: Implications for the EU Economy*. CEPS Working Document No. 280, January 2008
- Centre for European Policy Studies. Is social Europe fit for globalisation? A study of the social impact of globalisation, March 2008
- Danish Technological Institute. Restructuring in Europe. The Anticipation of Negative Labour Market Effects, October 2006
- Economist Intelligence Agency. Foresight 2020: Economic, Industry and Corporate Trends, 2006
- European Commission. Communication from the Commission. Restructuring and employment. Anticipating and accompanying restructuring in order to develop employment: the role of the European Union, March 2005
- European Commission. Communication from the Commission to the European Council. A citizens' agenda. Delivering Results for Europe, May 2006
- European Commission. Communication from the Commission to the European Council. The Commission Draft of the Joint Employment Report 2007/8, 2007
- European Commission. Communication from the Commission: The demographic future of Europe – from challenge to opportunity, October 2006
- European Commission. Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions. Social Reality Stocktaking. Interim report to the 2007 Spring European Council, September 2007
- European Commission. Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions. Promoting young people's full participation in education, employment and society, September 2007

- European Commission. Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions: A single market for 21st century Europe, November 2007
- European Commission. Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions: Opportunities, access and solidarity: Towards a new social vision for 21st century Europe, November 2007
- European Commission. Communication from the Commission to the Spring European Council. Strategic report on the renewed Lisbon strategy for growth and jobs: launching the new cycle (2008-2010). Keeping up the pace of change, December 2007
- European Commission. Communication from the Commission to the Council, the European Parliament, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions. Mobility, an instrument for more and better jobs: The European Job Mobility Action Plan (2007-2010), December 2007
- European Commission. Communication from the Commission to the Council, the European Parliament, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions. Proposal for the Joint Report on Social Protection and Social Inclusion 2008, January 2008
- European Commission, Bureau of European Policy Advisers. *China, the EU and the world: growing in harmony?*, July 2006
- European Commission, Bureau of European Policy Advisers. *Migration and public perception*, October 2006
- European Commission, Directorate-General for Economic and Financial Affairs. The European Economy, No 4/2006, *The long-term sustainability of public finances in the European Union*
- European Commission, Directorate-General for Economic and Financial Affairs. The European Economy: 2007 review: *Moving Europe's productivity frontier*
- European Commission, Directorate-General for Economic and Financial Affairs. Efficiency and Effectiveness of Social Spending, Achievements and Challenges. Note to the ECOFIN of 4-5 April 2008.
- European Commission, Directorate-General for Economic and Financial Affairs. EMU @ 10. Successes and Challenges after 10 years of Economic and Monetary Union, 2008.
- European Commission, Directorate-General Employment, Social Affairs and Equal Opportunities. *Benefit systems and their interaction with active labour market policies*, February 2004
- European Commission, Directorate-General Employment, Social Affairs and Equal Opportunities. Undeclared work in an enlarged union. An analysis of undeclared work: an in-depth study of specific items, May 2004

- European Commission, Directorate-General Employment, Social Affairs and Equal. *The evolution of labour law (1992-2003)*, vol 1: General Report, June 2005
- European Commission, Directorate-General Employment, Social Affairs and Equal Opportunities. *Employment in Europe, issues 2004-2007*
- European Commission, Directorate-General Employment, Social Affairs and Equal Opportunities. *Joint Report on Social Protection and Social Inclusion 2007*, March 2007
- European Commission, Directorate-General Employment, Social Affairs and Equal Opportunities. A study on policies for involving the Social Partners in the integration of people at a disadvantages in the Labour Market, January 2006
- European Commission, Directorate-General Employment, Social Affairs and Equal Opportunities. Various studies on the policy implications of demographic change in national and Community policies. Lot.1: Implications of demographic change in enlarged EU on patterns of saving and consumption and in related consumer's behaviour, November 2006
- European Commission, Directorate-General Employment, Social Affairs and Equal Opportunities. *Business demography and employment study*, December 2006
- European Commission, Directorate-General Employment, Social Affairs and Equal Opportunities. Ageing and employment: Identification of good practice to increase job opportunities and maintain older workers in employment, March 2006
- European Commission, Directorate-General Employment, Social Affairs and Equal Opportunities. *Health and quality in work. Impact of macroeconomic factors on mortality in Europe and the OECD*, July 2006
- European Commission, Directorate-General Employment, Social Affairs and Equal Opportunities. *Study on the Impact of Working Time*, February 2007
- European Commission, Directorate-General Employment, Social Affairs and Equal Opportunities. Qualitative Study on the European Employment Strategy. Analysis of the Attitudes of the Main Actors in Employment Policy in 28 European Countries, July 2007
- European Commission, Directorate-General Employment, Social Affairs and Equal Opportunities. Compendium of indicators for monitoring the Employment Guidelines including indicators for additional employment analysis, October 2007
- European Commission, Directorate-General Employment, Social Affairs and Equal Opportunities. Evaluation of the framework strategy on gender equality and its Community Action Programme (2001-2006). Summary of the final synopsis, November 2007
- European Commission, Directorate-General Employment, Social Affairs and Equal Opportunities. *Child poverty and well-being in the EU. Current status and way forward*, January 2008

- European Commission, Directorate-General Employment, Social Affairs and Equal Opportunities. *Is social Europe fit for globalisation? A study on the social impact of Globalisation in the European Union*, 2008, conducted by CEPS
- European Commission, Directorate-General Employment, Social Affairs and Equal Opportunities. *Study on long term social trends in Europe*
- European Commission, Directorate-General Employment, Social Affairs and Equal Opportunities: The social situation in the European Union 2007. Cohesion through Equal Opportunities, Manuscript completed in April 2008
- European Commission, Health and Consumer Protection. The health status of the European Union. Narrowing the health gap, 2003.
- European Commission, Health and Consumer Protection. Summary of the responses to the consultation regarding 'Community action on health services'.
- European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions. *Fourth European Working Conditions Survey*, 2007
- European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions. *Restructuring and employment in the EU: The impact of globalisation*, 2007
- Eurostat. Euro-indicators news release 44/2008, April 2008
- Eurostat, Special Eurobarometer 251. *The Future of Europe*, May 2006
- Eurostat, Special Eurobarometer 252. *Consumer protection in the Internal Market*, September 2006
- Eurostat, Special Eurobarometer 253. Childbearing preferences and family issues in Europe, October 2006
- Eurostat, Special Eurobarometer 254. Internal market. Opinions and experiences of citizens in EU-25, October 2006
- Eurostat, Special Eurobarometer 261. *European employment and Social Policy*, October 2006
- Eurostat, Special Eurobarometer 263. *Discrimination in the European Union*, January 2007
- Eurostat, Special Eurobarometer 273. *European social reality*, February 2007
- Eurostat, Special Eurobarometer 279. *Poverty and social exclusion*, September 2007
- Eurostat, Special Eurobarometer 284. *Undeclared work in the European Union*, October 2007
- Eurostat, Standard Eurobarometer. Eurobarometer 64. Public Opinion in the European Union, June 2006

- Eurostat, Standard Eurobarometer. Eurobarometer 66. Special topic (inter alia): European values and societal issues, September 2007
- Eurostat, Standard Eurobarometer. Eurobarometer 67. Special topic (inter alia) : the national economic situation, November 2007
- Eurostat, Standard Eurobarometer. Eurobarometer 68. Special topic (inter alia) well being, state of the economy, what areas should become more prominent in the EU, December 2007
- Eurostat, Statistics in Focus, Population and social conditions. *Long-term population projections at national level*, January 2006
- Fouarge, Didier. Cost of non-social policy: Towards an Economic Framework of Quality Social Policies - and the Costs of not having them, January 2003
- Hamilton Daniel, Quinlan, Joseph. Globalization and Europe: Prospering in the new whirled order, February 2008
- HM Treasury. Long-term Public Finance Report: an Analysis of Fiscal Sustainability, December 2006
- International Labour Office. *Global Employment Trends for Youth*, 2006
- International Labour Office. Director-General's introduction to the International Labour Conference. Decent work for sustainable development, 2007
- International Labour Office. *Global Employment Trends*, January 2008
- Institut für Arbeitsmarkt und Berufsforschung. Macro-economic consequences of migration diversion. A CGE simulation for Germany and the UK, IAB Discussion Paper 3/2008
- Liddle Roger, Lerais Frédéric. A consultation paper from the Bureau of European policy advisers. Europe's social reality, 2007
- Lewis, J and R. Surender (eds) *Welfare State Change: Towards a Third Way?*, Oxford University Press, 2004.
- OECD, Learning for Tomorrows World – First results from PISA 2003, 2004
- OECD, Extending opportunities. How active social policy can benefit us all, 2005
- OECD, Gaining from migration: Managing a new Mobility System, July 2007
- OECD, Economic policy reforms: Going for growth 2008, March 2008
- Rheinisch-Westfälisches Institut für Wirtschaftsforschung. *Study on the effectiveness of ALMPs*, December 2005
- SEOR, Policy instruments to foster training of the employed. Volume I, January 2005

- SEOR, Policy instruments to foster training of the employed. Volume II, January 2005
- SEOR, Employment of Spouses and Partners as Obstacle to Mobility, April 2007

FI

FI

FI

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 2.7.2008
SEK(2008) 2157

KOMISSION YKSIKÖIDEN VALMISTELUASIAKIRJA

Oheisasiakirja

**KOMISSION TIEDONANTOON EUROOPAN PARLAMENTILLE,
NEUVOSTOLLE, EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA
ALUEIDEN KOMITEALLE**

**Uudistettu sosiaalinen toimintaohjelma:
mahdollisuudet, väylät ja yhteisvastuu 2000-luvun Euroopassa**

TIIVISTELMÄ VAIKUTUSTEN ARVIOINNISTA

{COM(2008) 412 lopullinen}
{SEC(2008) 2156}

TIIVISTELMÄ VAIKUTUSTEN ARVIOINNISTA

1. JOHDANTO

Tiedonannossaan *Euroopan kansalaisten toimintasuunnitelma: EU:n tulokseteko*¹ komissio totesi, että Euroopan unionin on analysoitava yhteiskunnissamme käynnissä olevia radikaaleja muutoksia ja kehitettävä kestäviä ratkaisumalleja kaikilla tasoilla, jotta voitaisiin vastata Euroopan talouteen ja yhteiskuntiin kohdistuviin haasteisiin. Tältä pohjalta komissio ryhtyi laaja-alaiseen Euroopan sosiaalisen todellisuuden kartoitukseen² hankkiakseen tietoa työllisyydessä, perhe-elämässä, elintavoissa ja perinteisissä tukirakenteissa käynnissä olevista suurista muutoksista, jotka heijastavat väestömuutoksen aiheuttamia kasvavia paineita.

Tämän laaja-alaisen kuulemisen pohjalta on päätettävä, tarjoavatko nykyiset lähestymistavat riittäviä vastauksia uusiin haasteisiin. Tiedonanto *Mahdollisuudet, väylät ja yhteisvastuullisuus: 2000-luvun Euroopan uusi sosiaalinen visio*³ esittää komission alustavan vastauksen uusiin haasteisiin, jotka nousivat esiin Euroopan sosiaalista todellisuutta koskeneessa kuulemisessa. Marraskuinen tiedonanto uudesta sosiaalisesta visiosta antoi myös ymmärtää, että komissio valmistelee uudistetun sosiaalisen toimintaohjelman – joka on tämän vaikutustenarvioinnin aihe – vuoden 2008 puoliväliin mennessä, jotta Euroopan kansalaisille voitaisiin tuottaa konkreettisia tuloksia.

Kyseisen aloitteen enimmäkseen poliittisen luonteen huomioon ottaen tämä vaikutustenarviointi on suhteessa asetettuun päämäärään. Tässä ominaisuudessaan se ei edes tavoittele vaikutusten tarkkaa määrällistä arviointia vaan rajoittuu todennäköisten vaikutusten yleiseen laadulliseen analyysiin. Tähän vaikutuksenarviointiin on sisällytetty myös komission vaikutustenarviointilautakunnan huomiot.

2. TAUSTA

Yksi uudistetun sosiaalisen toimintaohjelman lähtökohdista on vuosien 2005-2010 sosiaalinen toimintaohjelma, jonka komissio hyväksyi vuonna 2005⁴. Komissio on nyt pannut täytäntöön kaikki vuosien 2005-2010 sosiaalisessa toimintaohjelmassa suunnitellut toimet. Lisäksi helmikuussa 2007 aloitettiin Euroopan sosiaalista todellisuutta koskeva julkinen kuuleminen. Tämän kuulemisen alustavien tulosten pohjalta tiedonanto *Mahdollisuudet, väylät ja yhteisvastuullisuus: 2000-luvun Euroopan uusi sosiaalinen visio*, joka hyväksyttiin marraskuussa 2007, esittää joukon mahdollisia vastauksia yhteiskunnallisiin muutoksiin, jotka ovat käynnissä Euroopan unionissa. Komissio ilmoitti valmistelevansa tämän kuulemisen pohjalta uudistetun sosiaalisen toimintaohjelman vuoden 2008 puoliväliin mennessä. Komissio julkaisi yhteenvetokertomuksen⁵ maaliskuun 2008 puoliväliin mennessä saapuneiden noin 150 vastauksen perusteella. Komissio kuuli myös muiden EU:n toimielinten

¹ KOM(2006) 211.

² ”Euroopan sosiaalinen todellisuus, Eurooppa-politiikan neuvonantajien toimiston mietintö” osoitteessa: http://ec.europa.eu/citizens_agenda/social_reality_stocktaking/docs/background_document_en.pdf

³ KOM(2007) 726.

⁴ KOM(2005) 33.

⁵ Ks. http://ec.europa.eu/citizens_agenda/social_reality_stocktaking/index_en.htm#, SEC(2008) 1896, tai lyhennelmä vaikutustenarviointikertomuksen liitteessä 2.

ja elinten sekä asiaankuuluvien sidosryhmien mielipiteitä esimerkiksi toukokuun 5.–6. päivänä 2008 järjestetyssä sosiaalisen toimintaohjelman foorumissa⁶

3. ONGELMAN MÄÄRITTELY

Komissio tarjosi marraskuun 2007 sosiaalista visiota koskevassa tiedonannossaan ensimmäisen yleiskatsauksen sosiaaliseen todellisuuteen käynnissä olevan sosiaalisen todellisuuden kartoituksen pohjalta. Se totesi, että Euroopan yhteiskuntia kohtaavat nopeat ja perinpohjaiset muutokset sekä talous- että sosiaalialalla. Näitä muutoksia saavat aikaan globalisaation ja ilmastonmuutoksen kaltaiset mahtavat ulkoiset voimat sekä väestömuutoksen ja sosiaalisen kehityksen tapaiset sisäiset voimat. Näiden johdosta:

- Nuoret eivät pääse elämässään alkuun parhaalla mahdollisella tavalla: huolimatta siitä, että nuorille on tällä hetkellä EU:ssa tarjolla suuri joukko mahdollisuuksia, tämän päivän nuoret ovat erittäin haavoittuvassa asemassa. Vuonna 2005 EU:n lapsista 19 prosenttia altistui köyhyysriskille, kun koko EU:n väestön vastaava osuus oli 16 prosenttia. Liian monet nuoret eivät kykene toteuttamaan mahdollisuuksiaan täysimittaisesti eivätkä onnistu pääsemään työmarkkinoille sekä jättävät koulun kesken ilman muodollista pätevyyttä. Nuorisotyöttömyys on edelleen vakava ongelma.
- Kansalaisilta puuttuvat taidot, joita tyydyttävä urakehitys tietoyhteiskunnassa edellyttää: vaikka EU:lla on hyvät mahdollisuudet hyödyntää globalisaatiota, edut eivät jakaudu tasaisesti, ja globalisaatio herättää pelkoa. EU:n on tuettava kansalaisiaan antamalla heille välineet, joiden avulla he pystyvät sopeutumaan muuttuvaan todellisuuteen, osoitettava yhteisvastuuta niitä kohtaan, joihin kohdistuu kielteisiä vaikutuksia, ja varmistettava, että kaikkein heikoimmassa asemassa olevia ei unohdeta.
- EU ei ole vastannut väestökehitykseen ja terveydenhuoltoon liittyviin haasteisiin: paremman terveydenhuollon ja työolojen ansiosta kasvava osuus eurooppalaisista elää nyt pidempään ja terveempänä sekä nauttii eläkevuosista pidempään ja aktiivisemmin. Kolmansista maista tulevista maahanmuuttajista huolimatta EU-maiden kokonaisväestömäärä laskee hieman ja väestö vanhenee huomattavasti. Tämän johdosta eläkkeiden kestävyysvarmistaminen on ratkaiseva haaste sosiaalisten suojelujärjestelmien tulevaisuudelle.
- Sosiaalinen syrjäytyminen jatkuu monilta osin Euroopan yhteiskunnissa: elämän mahdollisuudet eivät jakaudu tasan nyky-yhteiskunnissa. Työllisyyden, elinikäisen oppimisen ja sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluiden tehokas ja tasapuolinen saatavuus vaihtelee huomattavasti kautta EU:n, ja huomattava osuus EU:n väestöstä kohtaa vakavia vaikeuksia tavoitellessaan kunnon elantoa ja etsiessään työpaikkaa. Vuonna 2004 noin 100 miljoonaa eurooppalaista ansaitsi vähemmän kuin EU:n keskitulo, joka oli noin 8 000 euroa vuodessa.
- Sukupuoleen ja muihin seikkoihin perustuvan syrjinnän jatkuminen: Euroopassa on vuosien mittaan saavutettu merkittävää edistystä naisten ja miesten tasa-arvossa. Siitä huolimatta työmarkkinoilla, työn ja yksityiselämän yhteensovittamisessa, sosiaalisessa suojelussa ja sosiaalisessa syrjäytymisessä, terveydenhuollossa, yrittäjyydessä, poliittisessa

⁶ http://ec.europa.eu/employment_social/emplweb/social_agenda/ec_conference_en.html

ja taloudellisessa päätöksenteossa sekä tieteessä ja teknologiassa esiintyy edelleen huomattavaa eriarvoisuutta. Lisäksi suojelu vamman, iän, sukupuolisen suuntautuneisuuden ja uskonnon tai vakaumuksen perusteella tapahtuvalta syrjinnältä työelämän ulkopuolella vaihtelee jäsenvaltiosta toiseen.

- EU:n on edistettävä tehokkaammin globalisaation sosiaalista ulottuvuutta: ILO raporttien mukaan talouden ja työllisyyden kasvusta huolimatta monilla maailman ihmisillä ja varsinkin naisilla ei ole pääsyä asianmukaisiin työpaikkoihin ja työoloihin. Arviolta 487 miljoonaa työntekijää – eli 16,4 prosenttia koko työvoimasta – ei edelleenkään ansaitse riittävästi nostaakseen itsensä ja perheensä yli köyhyysrajan, joka on 1 Yhdysvaltain dollarin päiväänsio henkeä kohti. EU:n tulee jatkaa päättäväistä toimintaa kansainvälisen toimintaohjelman muokkaamiseksi siten, että se heijastaa omia kiinnostuksen kohteitamme ja arvojamme myös osana ”ihmisarvoisen työn toimintaohjelmaa”.
- EU:n politiikat ja välineet on jalkautettava reagoimaan uuteen sosiaaliseen todellisuuteen: monilla muillakin kuin työllisyys- ja sosiaalipolitiikoilla, esim. ympäristö-, makrotaloudellisilla, sisämarkkina-, koulutus- ja tutkimuspolitiikoilla on huomattavat sosiaaliset vaikutukset. Uusi sosiaalinen todellisuus on monitahoinen ja mutkikas. On mietittävä, onko mahdollista toteuttaa yhtenäisempiä ja monialaisempia EU:n tason toimia, jotka kokoaisivat yhteen kaikki asianomaiset politiikat, ja pitäisikö EU:n jäsenvaltioiden toimien tukemiseen ja täydentämiseen käytössä olevia välineitä tarkastella uudelleen.

4. TAVOITTEET

Määriteltyjen ongelmien ratkaisemiseksi EU:n tulisi pyrkiä parantamaan Euroopan kansalaisten hyvinvointia ja elämänlaatua ja kunnioittaa samalla toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatetta seuraavasti:

- parantamalla nuorten tulevaisuudennäkymiä;
- edistämällä uusien työpaikkojen, tyydyttävän urakehityksen ja paremman työllisyyden edellyttämiä uusia taitoja;
- edistämällä pidempää ja terveempää elämää;
- torjumalla köyhyyttä ja sosiaalista syrjäytymistä;
- edistämällä edelleen naisten ja miesten tasa-arvoa ja yhtäläisiä mahdollisuuksia;
- muokkaamalla kansainvälistä toimintaohjelmaa siten, että se edistää eurooppalaisia arvoja;
- varmistamalla asianmukainen politiikkojen yhdistelmä ja parantamalla EU:n välineiden toimivuutta.

Nämä tavoitteet ovat täysin yhteismitallisia muiden EU:n politiikkojen kanssa ja tukevat niitä, etenkin uudistettua Lissabonin kasvu- ja työllisyysstrategiaa, EU:n kestävän kehityksen strategiaa ja yhtenäismarkkinoita.

5. PÄÄASIALLISET TOIMINTAVAIHTOEHDOT

EY:n perustamissopimuksen mukaan EU:n jäsenvaltiot kantavat päävastuun politiikan muutoksista, joita uuteen sosiaaliseen todellisuuteen vastaaminen ja 4 kohdassa lueteltujen tavoitteiden saavuttaminen edellyttävät. Tärkeintä on päättää, tuleeko EU:n jatkaa jäsenvaltioiden toimien tukemista ja täydentämistä ja millä tavoin. Vaikutustenarvioinnissa tarkastellaan kolmea vaihtoehtoa:

- Vaihtoehto 1: ”ei muutoksia lähestymistavassa eikä politiikassa”. Tämä merkitsee, että yhteisön säännösten toimeenpanoa jatketaan siinä käsityksessä, että yhteisön säännöstö vastaa jo riittävästi uuteen sosiaaliseen todellisuuteen ja että i) uutta yhteisön lainsäädäntöä tai lainsäädännön uudelleenarviointia, ii) nykyisten välineiden uudelleenarviointia EU:n tasolla ja iii) yhtenäisempiä toimia EU:n politiikkojen välillä ei tarvita.
- Vaihtoehto 2: ”ei muutoksia lähestymistavassa, muutoksia politiikoissa”. Kuten vaihtoehdossa 1, komissio jatkaisi yhteisön nykyisen säännösten toimeenpanoa. Vaihtoehdosta 1 poiketen vaihtoehto 2 kuitenkin merkitsisi, että yhteisön nykyisen säännösten ei katsota olevan riittävä vastaus esiin nousevaan sosiaaliseen todellisuuteen ja että on esitettävä lainsäädännöllisistä ja muista aloitteista koostuva tarkistettu sosiaalinen toimintaohjelma, jossa uusi sosiaalinen todellisuus otetaan huomioon ja jonka painopisteinä olisivat työllisyys, sosiaaliasiat ja yhtäläiset mahdollisuudet. Muilla politiikan alueilla (esimerkiksi koulutus, terveydenhuolto, tietoyhteiskunta ja sisämarkkinat) voitaisiin myös ryhtyä uusiin toimiin, joilla on sosiaalista vaikutusta, joskin erillään uudistetusta sosiaalisesta toimintaohjelmasta.
- Vaihtoehto 3: ”muutoksia sekä lähestymistavassa että politiikassa”. Komissio toimeenpanisi edelleen nykyistä yhteisön säännöstöä kuten vaihtoehdossa 1 ja 2. Vaihtoehdosta 2 poiketen vaihtoehto 3 kuitenkin merkitsisi sitä, että uudesta sosiaalisesta todellisuudesta nousevien ongelmien monialaisuus edellyttää kaikkien asianosaisten EU:n politiikkojen jalkauttamista kokonaisvaltaisesti työllisyyttä, sosiaaliasioita ja yhtäläisiä mahdollisuuksia pidemmälle aina terveydenhuoltoon, koulutukseen, tietoyhteiskuntaan, sisämarkkinoihin, makrotaloudellisiin politiikkoihin, ympäristöön ja ulkoasioiden politiikkoihin saakka. Vaihtoehdossa 3 jouduttaisiin esittämään uudistettu sosiaalinen toimintaohjelma, joka kokoaa yhteen kaikki asiaankuuluvat politiikat ja hyödyntää niiden välistä toistaiseksi hyödyntämätöntä potentiaalia kolmen tukipylvään pohjalta: mahdollisuudet, väylät ja yhteisvastuu.

6. VAIHTOEHTOJEN VERTAILU

Vaihtoehdossa 1 yhteisön nykyinen säännöstö ja politiikat säilytettäisiin nykymuodossaan, ja *uuden* sosiaalisen todellisuuden huomioonottaminen jäisi lähinnä jäsenvaltioille. Jos EU:n politiikkoja ei sopeuteta uuteen sosiaaliseen todellisuuteen, tällä on todennäköisesti kielteinen vaikutus kaikkiin neljään ulottuvuuteen (taloudelliseen, sosiaaliseen, poliittiseen ja ympäristöulottuvuuteen) keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä. EU ei enää toimisi muutoksen käynnistäjänä eikä pystyisi ottamaan huomioon esiin nousevia kysymyksiä. EU:n hallinnon näkökulmasta komissio epäonnistuisi yrityksessään osoittaa sitoutumistaan Euroopan kansalaisten hyvinvoinnin kehittämiseen näiden odotuksista huolimatta. Tämä voisi horjuttaa vakavasti EU:n hyväksyttävyyttä.

Vaihtoehdossa 2 komissio esittäisi uudistetun sosiaalisen toimintaohjelman, joka rajoittuisi työllisyyden, sosiaaliasioiden ja mahdollisuuksien aloille. Taloudellisen, sosiaali- ja ympäristöulottuvuuden analyysi on osoittanut, että yleisvaikutukset olisivat myönteisiä. Vaikka EU näyttäisi ajavan kansalaistensa asiaa, sen toimien yleisvaikutukset jäisivät todennäköisesti rajallisiksi suppean alansa (se ei onnistuisi jalkauttamaan muita politiikkoja vastaamaan uutta sosiaalista todellisuutta) ja reagoitiherkkyiden puutteen vuoksi (se ei onnistuisi ottamaan huomioon kaikkien kansalaisten odotuksia).

Vaihtoehdossa 3 EU panisi liikkeelle kaikki asiaankuuluvat politiikan alat reagoidakseen uuteen sosiaaliseen todellisuuteen. Tämä synnyttäisi EU:n politiikkojen välistä synergiaa. Lisäksi EU:n toimet olisivat erittäin laaja-alaisia (ne ulottuisivat työllisyyden, sosiaaliasioiden ja yhtäläisten mahdollisuuksien alojen ulkopuolelle), reagoitiherkkiä ja yhdenmukaisia. Tämä ei johtaisi uuteen EU:n tason prosessiin. Se pikemminkin tukisi nykyisiä prosesseja, kuten uudistettua Lissabonin kasvu- ja työllisyysstrategiaa.

Se tukisi jäsenvaltioiden toimia ja kunnioittaisi toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteita. Vaikutusten analysointi osoittaa selvästi, että EU:n toiminnan tehokkuus ja toimivuus voitaisiin maksimoida nykyisiä välineitä tarkistamalla.

Loppupäätelmänä vaihtoehto 3, eli uudistettu mahdollisuuksien, väylien ja yhteisvastuun sosiaalinen toimintaohjelma, on paras vaihtoehto.

7. LISÄARVO JA TOISSIJAISUUS

Päävastuu uuden sosiaalisen todellisuuden edellyttämistä politiikan muutoksista on jäsenvaltioilla. Euroopan sosiaalista todellisuutta koskeva kuuleminen kuitenkin vahvisti, että kansalaisten eurooppalaisia hankkeita kohtaan tuntema luottamus riippuu uskottavista sosiaalisista toimintalinjoista Euroopan tasolla. EU:n toimien ehtona tulisi olla niistä todistettavasti saatava lisäarvo toissijaisuus- ja suhteellisuusvaatimusten mukaisesti.

Tämä ei kuitenkaan sulje pois EU-tason proaktiivista roolia muutoksen käynnistäjänä ja uudistusten ohjaajana, tukijana ja täydentäjänä. Uudistetun sosiaalisen toimintaohjelmansa osana komissio aikoo esittää konkreettisia uusia aloitteita, joita esitetään yhtä aikaa tiedonannon kanssa tai jotka hyväksytään myöhemmin. Tarvittaessa komissio arvioi yksittäisten aloitteiden vaikutuksia komission vaikutustenarviointiohjeiden mukaisesti⁷. Yksittäisissä vaikutustenarvioinneissa käsiteltäisiin yksityiskohtaisemmin toissijaisuuteen ja lisäarvoon liittyviä puolia.

EU:n lisäarvo koostuu ensisijaisesti:

- poliittisten puitteiden laatimisesta toimille;
- Euroopan arvojen vaalimisesta ja yhtäläisten mahdollisuuksien varmistamisesta;
- kokemusten ja hyvien käytäntöjen jakamisesta;
- paikallisen, alueellisen ja kansallisen tason toimien tukemisesta;

⁷ SEC(2005) 791.

- tietoisuuden lisäämisestä ja vahvan tietopohjan rakentamisesta.

8. SEURANTA JA ARVIOINTI

Uudistettu mahdollisuuksien, väylien ja yhteisvastuun sosiaalinen toimintaohjelma ei synnytä erillistä prosessia. Se tukee ja on läheisessä yhteydessä muihin käynnissä oleviin prosesseihin, joita ovat esimerkiksi Lissabonin kasvu- ja työllisyysstrategia, kestävän kehityksen strategia, yhtenäismarkkinat ja avoin koordinoitimenetelmä sosiaalisen suojelun ja sosiaalisen osallistamisen sekä koulutuksen ja nuorison aloilla. Näillä kaikilla prosesseilla on erilliset valvonta-, raportointi- ja arviointimekanismit. Näin tulisi jatkua, ilman että perustetaan ylimääräistä uudistetun sosiaalisen toimintaohjelman toimeenpanon raportointimekanismia.

Uudistetun sosiaalisen toimintaohjelman tukena on joukko lainsäädännöllisiä ja muita aloitteita, joilla usein on omat vaikutustenarviointinsa sekä valvonta- ja arviointimekanisminsa. Niinpä lisäprosesseja yksittäisten aloitteiden valvomiseksi ja arvioimiseksi ei tarvita, vaikka niiden välinen johdonmukaisuus varmistetaankin.

Komissio laatii kertomuksen uudistetun sosiaalisen toimintaohjelman toimeenpanosta vuonna 2010. Tämä kertomus sisältänee arvioinnin Lissabonin sopimuksen uuden horisontaalisen sosiaalilausekkeen toimeenpanosta. Tältä pohjalta komissio antaa tiedonannon uudistetun mahdollisuuksien, väylien ja yhteisvastuun sosiaalisen toimintaohjelman arvioinnista.

SV

SV

SV

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 2.7.2008
SEK(2008) 2157

ARBETSDOKUMENT FRÅN KOMMISSIONENS AVDELNINGAR

som åtföljer

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET,
RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT
REGIONKOMMITTÉN**

**En förnyad social agenda:
Möjligheter, tillgång och solidaritet i framtidens Europa**

SAMMANFATTNING AV KONSEKVENSANALYSEN

{KOM(2008) 412 slutlig}
{SEK(2008) 2156}

SAMMANFATTNING AV KONSEKVENSANALYSEN

1. INLEDNING

I sitt meddelande *En agenda för EU-medborgarna – EU skall visa resultat*¹ framhöll kommissionen att Europeiska unionen måste analysera de radikala förändringar som pågår i våra samhällen och utveckla hållbara åtgärder på alla nivåer om den vill möta de utmaningar som Europas ekonomier och samhällen står inför. På grundval av detta genomförde kommissionen en omfattande kartläggning av Europas sociala verklighet² för att fastställa de viktigaste förändringar som pågår i fråga om sysselsättning, familjestruktur, livsstil och traditionella stödstrukturer och som återspeglar det ökande trycket av de demografiska förändringarna.

Med utgångspunkt i resultatet från detta breda samråd är den avgörande fråga som nu måste besvaras huruvida de befintliga tillvägagångssätten tillhandahåller lämpliga svar på de nya utmaningarna. I meddelandet *Möjligheter, tillgång och solidaritet: mot en ny samhällsvision för tjugohundratalets Europa*³ ges kommissionens första svar på de nya utmaningar som framgår av resultatet från samrådet om Europas sociala verklighet. I meddelandet från november om den nya samhällsvisionen anges det också att kommissionen till mitten av 2008 kommer att utarbeta en förnyad social agenda – som behandlas i denna konsekvensanalys – för att bidra till konkreta resultat för EU:s medborgare.

Med tanke på att detta initiativ i huvudsak är av politisk karaktär, står denna konsekvensanalys i proportion till det fastställda syftet. Man har inte försökt göra en exakt kvantifiering av konsekvenserna, utan har begränsat sig till en allmän kvalitativ analys av de troliga konsekvenserna. Man har i konsekvensanalysen även tagit hänsyn till synpunkterna från kommissionens konsekvensbedömningsnämnd.

2. BAKGRUND

En av utgångspunkterna för den förnyade sociala agendan är den sociala agenda för 2005–2010 som antogs av kommissionen 2005⁴. Kommissionen har nu genomfört alla åtgärder som planerades under den sociala agendan 2005–2010. Dessutom inleddes ett offentligt samråd om Europas sociala verklighet i februari 2007. På grundval av de första resultaten från samrådet antogs i november 2007 meddelandet *Möjligheter, tillgång och solidaritet: mot en ny samhällsvision för tjugohundratalets Europa*, där det anges en rad möjliga svar på de aktuella samhälleliga utmaningarna i EU. Med utgångspunkt i detta samråd meddelade kommissionen att den skulle utarbeta en förnyad social agenda till mitten av 2008. Med de ca 150 bidrag som inkommit i mitten av mars 2008 som grund offentliggjorde kommissionen en sammanfattande rapport⁵. Kommissionen lyssnade även på övriga EU-institutioners och EU-

¹ KOM(2006) 211.

² *Europas sociala verklighet* – ett samrådsdokument från rådgivarbyrån för Europapolitik, tillgängligt på http://ec.europa.eu/citizens_agenda/social_reality_stocktaking/docs/background_document_sv.pdf.

³ KOM(2007) 726.

⁴ KOM(2005) 33.

⁵ Se http://ec.europa.eu/citizens_agenda/social_reality_stocktaking/index_sv.htm, SEK(2008) 1896, eller en kortversion i bilaga 2 till konsekvensanalysen.

organs samt de berörda parternas synpunkter, bl.a. vid forumet om den sociala agendan, som anordnades den 5–6 maj 2008⁶.

3. PROBLEMBESKRIVNING

I meddelandet om samhällsvisionen från november 2007 gav kommissionen på grundval av den pågående kartläggningen av den sociala verkligheten en första översikt över detta område. Kommissionen konstaterade att de europeiska samhällena genomgår snabba, genomgripande förändringar på både det ekonomiska och det sociala området. Dessa förändringar drivs av såväl kraftfulla yttre faktorer, t.ex. globaliseringen och klimatförändringen, som inre faktorer, t.ex. den demografiska och sociala utvecklingen. Detta leder till följande:

- Unga människor får inte bästa möjliga start i livet. Trots att unga människor i EU i dag har många möjligheter befinner sig dagens unga generation i en särskilt sårbar situation. År 2005 löpte 19 % av alla barn i EU risk för fattigdom, jämfört med 16 % för EU:s totala befolkning. Alltför många unga människor kan inte utveckla sin fulla potential och framgångsrikt ta sig in på arbetsmarknaden och lämnar skolan utan formella kvalifikationer. Ungdomsarbetslösheten är fortfarande ett allvarligt problem.
- Medborgarna har inte den kompetens som krävs för utvecklande karriärer i kunskapssamhället. Även om EU har goda möjligheter att utnyttja globaliseringen till sin fördel, fördelas inte vinsten av globaliseringen lika, och globaliseringen skapar oro. EU måste stödja sina medborgare genom att ge dem verktyg som kan hjälpa dem att anpassa sig till ändrade omständigheter och visa solidaritet med de som påverkas negativt så att de svagaste inte lämnas åt sig själva.
- EU har inte kunnat möta demografi- och hälsoutmaningen. Tack vare bättre hälso- och arbetsförhållanden lever en växande andel européer nu längre och friskare liv, och får ett längre och aktivare liv som pensionärer. Trots migration från tredjeländer kommer den totala befolkningen i EU att minska något och bli mycket äldre. Att säkerställa hållbara pensioner är därför en avgörande utmaning för de sociala skyddssystemens framtid.
- Social utestängning kvarstår i många delar av de europeiska samhällena. Livets chanser är inte jämnt fördelade i dagens samhällen. Verklighet, lika tillgång till anställning, livslångt lärande, sociala tjänster och hälso- och sjukvård varierar markant i EU, och en avsevärd andel av EU:s befolkning har allvarliga problem att nå en dräglig levnadsstandard och hitta ett arbete. År 2004 tjänade omkring 100 miljoner européer mindre än medianinkomsten i EU på ca 8 000 euro per år.
- Fortsatt diskriminering på grundval av kön eller annat. Europa har under åren gjort stora framsteg i fråga om jämställdhet. Trots det finns det fortfarande stora brister i jämställdheten på arbetsmarknaden och när det gäller möjligheten att förena arbete och privatliv, socialt skydd och social utestängning, hälsa, entreprenörskap samt politiskt och ekonomiskt beslutsfattande liksom inom vetenskapen och tekniken. Utanför arbetslivet varierar dessutom skyddet mot diskriminering på grundval av funktionshinder, ålder, sexuell läggning och religion eller övertygelse mellan olika medlemsstater.

⁶ http://ec.europa.eu/employment_social/emplweb/social_agenda/ec_conference_en.html

- EU måste främja globaliseringens sociala dimension bättre. Internationella arbetsorganisationen (ILO) rapporterar att många människor i världen, särskilt kvinnor, trots ekonomisk tillväxt och ökad sysselsättning inte har tillgång till lämpliga jobb och arbetsförhållanden. Uppskattningsvis 487 miljoner arbetstagare – 16,4 procent av alla arbetstagare – tjänar fortfarande inte tillräckligt för att de och deras familjer ska ta sig över fattigdomsgränsen på 1 US-dollar per person och dag. EU bör fortsätta att vidta kraftfulla åtgärder för att påverka den internationella agendan så att den återspeglar våra intressen och värderingar, bl.a. som en del av agendan för drägliga arbetsvillkor.
- EU:s politik och instrument måste utnyttjas för att reagera på de nya sociala förhållandena. Många andra politikområden än sysselsättnings- och socialpolitiken har en stor social påverkan, t.ex. politiken rörande miljö, makroekonomi, den inre marknaden, utbildning och forskning. Inför den nya sociala verkligheten, som är mångfasetterad och komplex, måste man fastställa huruvida det finns utrymme för fler gemensamma, områdesövergripande åtgärder på EU-nivå som förenar alla relevanta politikområden och huruvida de instrument som EU har till sitt förfogande för att stödja och komplettera medlemsstaternas insatser bör ses över.

4. MAL

Med hänsyn till problembeskrivningen bör EU, samtidigt som man respekterar subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna, sträva efter att förbättra sina medborgares välfärd och livskvalitet genom att

- förbättra unga människors möjligheter i livet,
- främja nya kunskaper för nya jobb, ett meningsfullt yrkesliv och bättre arbetstillfällen,
- främja längre och friskare liv,
- motverka fattigdom och social utestängning,
- ytterligare främja jämställdhet och lika möjligheter,
- påverka den internationella agendan för att främja de europeiska värderingarna,
- säkra en lämplig kombination av politiska åtgärder och öka EU-instrumentens effektivitet.

Ovannämnda mål är fullt förenliga med och stöder annan EU-politik och andra EU-strategier, särskilt den förnyade Lissabonstrategin för tillväxt och sysselsättning, EU:s strategi för hållbar utveckling och den inre marknaden.

5. HUVUDSAKLIGA POLITISKA ALTERNATIV

Enligt EG-fördraget har EU:s medlemsstater huvudansvaret för den ändring av politiken som krävs för att möta den nya sociala verkligheten och uppnå målen i avsnitt 4. Den grundläggande frågan är därför att fastställa om EU bör fortsätta att stödja och komplettera medlemsstaternas insatser, och i så fall på vilket sätt. I konsekvensanalysen övervägdes följande tre alternativ:

- Alternativ 1: ”oförändrat tillvägagångssätt – oförändrad politik”. Detta innebär att man fortsätter att tillämpa gemenskapens regelverk eftersom man anser att regelverket redan i tillräckligt hög grad uppfyller de krav som den nya sociala verkligheten ställer och att det inte finns något behov av i) ny (eller ändrad) gemenskapslagstiftning, ii) en översyn att de befintliga instrumenten på EU-nivå eller iii) mer gemensamma insatser mellan EU:s politikområden.
- Alternativ 2: ”oförändrat tillvägagångssätt – förändrad politik”. Liksom i alternativ 1 skulle kommissionen fortsätta att tillämpa gemenskapens befintliga regelverk. Till skillnad från alternativ 1 skulle alternativ 2 emellertid innebära att man anser att gemenskapens regelverk inte i tillräckligt hög grad uppfyller de krav som den nya sociala verkligheten ställer och, för att ta hänsyn till den nya sociala verkligheten, lägger fram en reviderad social agenda (som omfattar både lagstiftning och andra initiativ) med fokus på sysselsättning, sociala frågor och lika möjligheter. Även nya åtgärder på andra områden (t.ex. utbildning, hälsa, informationssamhället och den inre marknaden) som har en social påverkan skulle vidtas, men oberoende av den reviderade sociala agendan.
- Alternativ 3: ”förändrat tillvägagångssätt – förändrad politik”. Liksom i alternativen 1 och 2 skulle kommissionen fortsätta att tillämpa gemenskapens befintliga regelverk. Till skillnad från alternativ 2 skulle alternativ 3 emellertid innebära att man anser att den områdesövergripande karaktären hos de problem som uppstår till följd av den nya sociala verkligheten kräver att alla relevanta EU-politikområden utnyttjas med ett helhetsperspektiv som sträcker sig utöver sysselsättning, sociala frågor och lika möjligheter och även omfattar hälsa, utbildning, informationssamhället, den inre marknaden, makroekonomisk politik, miljö och utrikespolitik. Alternativ 3 skulle innebära att man lägger fram en förnyad social agenda som förenar alla relevanta politikområden och utnyttjar den outnyttjade potential som därigenom skapas genom att stödja sig på tre pelare: möjligheter, tillgång och solidaritet.

6. JÄMFÖRELSE AV ALTERNATIVEN

Enligt alternativ 1 skulle gemenskapens gällande regelverk och politik bibehållas i sin nuvarande form, medan man i huvudsak skulle överlåta åt medlemsstaterna att hantera den nya sociala verkligheten. Om EU:s politik inte anpassas till den nya sociala verkligheten kommer det antagligen att på medellång och lång sikt få negativa följder både ekonomiskt, socialt, miljömässigt och politiskt. EU skulle inte längre spela sin roll som katalysator för förändring och inte ta hänsyn till att problemen förändras. Ur ett EU-styrningsperspektiv skulle kommissionen inte visa sitt engagemang för att förbättra EU-medborgarnas välfärd, trots deras förväntningar. Detta skulle allvarligt kunna undergräva EU:s legitimitet.

Enligt alternativ 2 skulle kommissionen lägga fram en reviderad social agenda som begränsas till områdena sysselsättning, sociala frågor och lika möjligheter. Analysen av de ekonomiska, sociala och miljömässiga aspekterna visade att den allmänna effekten skulle vara positiv. Även om man skulle visa att EU försöker lösa EU-medborgarnas problem, skulle den allmänna effekten av EU:s åtgärder troligen vara begränsad till följd av bristen på omfattning (man utnyttjar inte andra politikområden för att möta den nya sociala verkligheten) och handlingsmöjligheter (man tar inte hänsyn till alla medborgarnas förväntningar).

Enligt alternativ 3 skulle EU utnyttja *alla* relevanta politikområden för att möta den nya sociala verkligheten. Detta skulle möjliggöra synergieffekter mellan olika områden. Dessutom skulle EU:s åtgärder vara mycket omfattande (de skulle omfatta fler områden än sysselsättning, sociala frågor och lika möjligheter) och konsekventa samt ge handlingsmöjligheter. Man skulle inte skapa en ny process på EU-nivå, utan åtgärderna skulle stödja de befintliga processerna, t.ex. den förnyade Lissabonstrategin för tillväxt och sysselsättning.

Åtgärderna skulle stödja medlemsstaternas insatser och respektera subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna. Slutligen visar konsekvensanalysen att en översyn av de befintliga instrumenten skulle maximera EU-åtgärdernas effektivitet.

Sammanfattningsvis föredras alltså alternativ 3 ("en förnyad social agenda för möjligheter, tillgång och solidaritet").

7. MERVÄRDE OCH SUBSIDIARITET

Medlemsstaterna har huvudansvaret för den ändring av politiken som krävs för att möta den nya sociala verkligheten. Samrådet om Europas sociala verklighet bekräftade dock att medborgarnas förtroende för det europeiska projektet är beroende av en trovärdig socialpolitik på EU-nivå. EU bör bara agera om man kan visa att det ger ett mervärde, i överensstämmelse med bestämmelserna om subsidiaritet och proportionalitet.

Detta hindrar dock inte att EU tar på sig en aktivare roll för att påskynda förändringar och styra, stödja och följa nödvändiga reformer. Som en del i den förnyade sociala agendan tänker kommissionen lägga fram nya, konkreta initiativ, antingen samtidigt som meddelandet eller vid ett senare tillfälle. Där så är lämpligt kommer kommissionen att göra konsekvensanalyser av de enskilda initiativen i enlighet med kommissionen riktlinjer för konsekvensanalys⁷. De enskilda konsekvensanalyserna kommer att behandla aspekterna rörande subsidiaritet och mervärde i större detalj.

EU-mervärdet består huvudsakligen i att

- lägga den politiska grunden för insatserna,
- värna de europeiska värderingarna och skapa lika villkor för alla,
- sprida erfarenheter och bra lösningar,
- stödja lokala, regionala och nationella insatser,
- informera och bygga upp en stark kunskapsbas.

8. ÖVERVAKNING OCH UTVÄRDERING

Den förnyade sociala agendan för möjligheter, tillgång och solidaritet skapar inte en separat process. Den stöder och är nära förbunden med pågående processer som Lissabonstrategin för

⁷ SEK(2005) 791.

tillväxt och sysselsättning, strategin för hållbar utveckling och den inre marknaden samt den öppna samordningsmetoden på områdena socialt skydd och social integration, utbildning och ungdomsfrågor. Separata övervaknings-, rapporterings- och utvärderingsmekanismer finns redan för alla dessa processer. Denna situation bör bibehållas, i stället för att man inför en ny rapporteringsmekanism för genomförandet av den förnyade sociala agendan.

Den förnyade sociala agendan stöds av flera lagstiftningsinitiativ och andra initiativ, som ofta har egna konsekvensanalyser samt övervaknings- och utvärderingsmekanismer. Därför kommer det inte att behöva en ytterligare process för övervakning och utvärdering av de enskilda initiativen, men samstämmigheten mellan dem kommer att säkerställas.

Kommissionen kommer 2010 att lägga fram en rapport om genomförandet av den förnyade sociala agendan. Rapporten bör omfatta en utvärdering av tillämpningen av den nya övergripande sociala klausulen i Lissabonfördraget. Med utgångspunkt i detta kommer kommissionen att lägga fram ett meddelande om översynen av den förnyade sociala agendan för möjligheter, tillgång och solidaritet.